

Pred represalijami proti japonski

Položai v tiencinski koncesiji — Izjava japonskih ministrov in komunike angleške vlade — V ponedeljek odločitev — Soglasnost Francije in Amerike — Vznemirjenje tudi v Italiji

TIENCIN, 17. junija. Včerajšnji tretji dan blokade angleške koncesije je minil v še večji napetosti. Od barikad so se slišali tudi strel. Očividci so javili, da so Japonci ustrelili dva Kitajca, ki sta prodajala ljudem iz koncesije čee barikade sočivje. Prav tako so japonske straže odgnale kitajske kmete, ki so hoteli s hrano v koncesijo, dočim, so kitajske delavce, ki so hoteli na delo, enostavno aretirali in jih odpeljali na tovarnih avtomobilih. Na protest angleškega konzula so pa Japonci hlaavsko izjavili, da nikomur ne prepovedujejo prinašati hrano v mesto. Za včeraj napovedani japonski paradni pohod skozi koncesijo je bil v zadnjem trenutku odpovedan. V mestu primanjkuje zlasti zelenjave in mleka. Blokada se postruže in provokacije se množijo. Japonske straže so včeraj skrajno surovo postopale tudi z ravnateljem neke ameriške tovarne, a na konzulovo pritožbo so Japonci izjavili, da se je zgodila po-mota.

JAPONSKE ZAHTEVE

TOKIO, 17. junija. Na seji japonske vlade so bile včeraj določene japonske zahteve, ki naj bi služile kot pogoj za ukinitve blokade v Tienzinu in Kulangsju. Po izjavi 5 ministrov gre za to, da bi Anglija sodelovala pri »potlačitvi kitajskega terorizma«, pri čemer mislijo na obrambno vojno maršala Čangkajska, da angleška oblast dosežejo izročitev 90 milijonov kitajskih dolarjev srebra, ki ga hranijo kitajske banke v Tienzinu in da angleška vlada ne nasprotuje uvedbi »novega reda« na Daljnem vzhodu.

KOMUNIKE ANGLEŠKE VLADE

LONDON, 17. junija. Z ozirom na včerajšnje izjave japonskih ministrov, je izdala angleška vlada sinoči po seji ministrskega sveta uradno poročilo, v katerem je zagotovila, da bo takoj izdala najstrožje ukrepe v zaščito angleških interesov na Daljnem vzhodu, ako bo japon-

ska vlada z najmanjšim dejanjem pokazala, da so včerajšnje izjave 5 ministrov uradno stališče. Komunike pravi, da je angleška vlada pripravljena predložiti odboru trojce, ki bi ga sestavljali po en Anglež, Francoz in Američan, japonsko zahtevo po izročitvi onih štirih Kitajcev, ki so obtoženi umora japonskih vojakov. Ako se pa izkaže, da je bila ta zahteva zares le protiveža, za blokado lu da so pravi nameni daljno-obsežnejši, bodo s tem prizadete tudi še druge vesleje, ki imajo na Daljnem vzhodu svoje interese. Angleška vlada upa, da Japonska ne bo vztrajala pri zahtevah ministrov. V nasprotnem primeru bo pa nastal skrajno resen položaj. Angleška vlada se ne bo pomiknila seči takoj po aktivnih, direktnih ukrepih.

V PONEDELJEK ODLOČITEV

LONDON, 17. junija. V ponedeljek bo

odločna seja angleške vlade, na kateri bodo dokončno sprejeti angleški ukrepi proti Japonski, ako se bo izkazalo, da siločna izjava v Tokiu ni napravila zaželenega vtisa. Najprej bo odpovedan trgovinski sporazum iz l. 1931., ki je dal japonski trgovini prednostni položaj v velikobritanskem imperiju. Izguba vseh tržišč imperija bi Japonsko katastrofalno prizadela. Izgubila bi vsa tržišča v Indiji, Afriki in Avstraliji. Ker ni pričakovati, da bi Japonska toliko tvegala, upajo tu, da bo obravnavala Tienzin kot lokalno zadevo. Francija z Anglijo popolnoma soglasna.

INTERESI AMERIKE

WASHINGTON, 17. junija. Tu prevladuje vtis, da hoče Japonska »zapreti vrata« 9 silam, ki imajo z mednarodno pogodbo zajamčeno svobodno trgovino na Kitajskem, iz katere so se v prejšnjem stoletju tudi razvile mednarodne koncesije. Med temi silami so tudi USA, zato že proučujejo ukrepe, ki bi Japonce zadel v živo. USA bodo smatralo Japonsko za vojskujočo se državo in ji bodo ustavile vsvo dobavo vojnega materiala, kar bo hudo občutila. USA ne bodo moglo ostati nezastrane.

TUDI ITALIJA PRIZADETA

RIM, 17. junija. Do včeraj je italijanski tisk v tiencinski zadevi pisal še proti angleškim interesom, sinočni »Giornale d'Italia« pa že izjavlja, da se čl se izkazalo, da xre za ukinitve mednarodnih koncesij sploh, bi se morala tudi Italija postaviti v bran z ostalimi devetimi silami, med katere spada.

Zapiski

Kralj Alfonz XIII.

Vesti iz Španije napovedujejo, da bo tudi Francov režim ohranil republikansko obliko in da se vsaj za enkrat bivši kralj



Alfonz XIII. ali njegov sin ne vrne na madridski prestol. S tem so prekržani računi tako dinastije, ki je pričakovala po zmagi nacionalistov takojšnjo obnovo monarhije, kakor tudi Anglije, ki je videla v odpravi republike odvrnitev Španije od osi Rim-Berlin. Bivši kralj Alfonz XIII. ki živi sedaj v emigraciji, je bil rojen 17. V. 1886. V prvem desetletju po vojni je odpravil demokracijo in uvedel diktaturo, toda bil je l. 1931. vržen s prestola. Španija je postala levičarska republika, dokler ni tega režima po letošnji dokončni zmagi »generala Franca« v državljanski vojni zamenjal desničarski sistem totalitarizma.

Titulescu se vrne v Romunijo

Iz Bukareste poročajo, da se bo nekdanji dolgoletni romunski zunanji minister Titulescu, ki je živel sedaj dolgo kot emigrant v Franciji, vrnil v Romunijo, ker se je baje pobotal s kraljem Karolom.

Molitev generala Franca

General Franco je položil svoj meč na oltar, da bi s tem simbolično izročil svojo oblast v božje roke. Meč je prevzel iz Frankovih rok toledski kardinal in nadškof Thomas a general Franko je kleče glasno molil: »Gospod, sprejmi napore tvojega naroda, ki je z menoj v tvojem imenu junaško zmagal sovražniške resnice v tem stoletju. Gospod Bož, v čigar rokah so vse resnice sveta in vsa oblast, pomagaj mi, da pripeljem svoj narod do popolne svobode v imperiju, v tvoje in tvoje cerkve slavo.« (»Katol. Tiednik.«)

Stara germanska tla

»Neues Wiener Tagblatt« poroča v opisu sedanje razstave v dunajski velesejnski palači, da prikazuje z mnogimi izkopaninami, zemljvidi in drugim gradivom, da je bila Osmarka (bivša republika Avstrija) od pradedavn germanska. V prejšnji Avstriji so pa pripisovali vse le starim Rimljanom, ki da so šele dali germanskim barbarom kulturo, kar je bilo zlagano in propagirano le z namenom, da bi se upravičilo umetno ustvarjano avstrijsko. Šele sedaj so dobile tudi stare izkopanine zopet svoje pravo pragermansko blistvo.

Posojilo za poljsko letalstvo

Vpisovanje poljskega posojila za obrambo iz zraka, predvideno od 5. aprila do 5. junija letos v skupni vsoti 1.200.000.000 zlotov je že 15. aprila prekorčilo pet milijard zlotov (okoli 4 milijarde 150.000.000 švicarskih frankov). Samo v Varšavi je bila vpisana vsota 1.500.000.000 zlotov.

Katastrofa tretje podmornice v treh tednih

V četrtek je izginila brez sledu francoska podmornica »Feniks« s posadko 71 mož, ki je pripadala francoski bojni mornarici na Daljnem vzhodu

PARIZ, 17. junija. Komaj se je pomirilo razburjenje po potopljeni ameriški podmornici »Squalus« in je tragedija angleške podmornice »Thetis«, ki je potegnila 99 žrtev na morskno dno, še vsem v živem spominu, že je prišla po radiu iz daljne Azije v Evropo vest o novi katastrofi na morju. Predvčerajšnjim je odplula iz Sargona, pristaniškega mesta na jugu francoske Indokine, približno 1000 km severno od Singapura in prav toliko južnoahodno od Hainana, francoska podmornica »Feniks« in zaplula na odprto morje. Oblastoda jo pogrešajo že 30 ur, med manevriranjem se je najbrž potopila.

SAIGON, 17. junija. Predvčerajšnjim je odplula na vaje na odprtem morju francoska podmornica »Feniks«. Na krovu je bilo 71 mož posadke, med njimi štirje častniki. Minilo je že 36 ur, ko ni več glasu o njej. V zrak so se takoj dvignila letala, ves dan so preiskavala morsk gladino in ponoči z reflektori iskala pogrešano podmornico. Ves trud je bil zaman. Sinoči so iskanje opustili. Na rešitev ni nobene nade več, morskno dno je v kratkem času poržilo že tretjo žrtev jednene iznajdbe vojne tehnike. Tragedija je vzbuđila v francoskih mornariških krogih veliko potrtost in na odločujočih mestih so mnenja, da gre pri tej nesreči najbrž za japonsko maščevanje v vodah, kjer so si bili francoski in japonski interesi že od zasedbe Hainana v navzkrižju.

PARIZ, 17. jun. Zadnja poročila javljajo, da se je podmornica »Feniks« potopila 15. t. m. zjutraj v zalivu Kamran in da se poslednji več javila na površju. Na kraj nesreče so takoj odplule francoske vojaške ladje na Daljnem vzhodu in se lotile reševanja. Doslej ni bilo nobenega uspeha.

V potopljeni podmornici je 67 mornarjev in štirje častniki. Zaradi te tragedije je

Notranji boj na Madžarskem

PRVI OSTRI UKREPI MADŽARSKE VLADE PROTI DESNICAŠKIM EKSTREMISTOM. NOTRANJI POLOŽAJ POSTAJA NAPET.

BUDIMPEŠTA, 17. junija. Notranja obrambna akcija, ki je bila pred nekaj dnevi napovedana, se je na Madžarskem sedaj tudi dejansko že pričela. Madžarski notranji minister je izdal včeraj prve, izredno ostre ukrepe proti puščestim krizarjem in vsem fašistično usmerjenim gibanjem. Prepovedal je tudi nošenje njihovih krojev. V zvezi s preiskavami po njihovih tajništvih je bilo aretiranih več funkcionarjev in članov fašističnih organizacij. Sinočnja izdaja glavnega glasila desničarskih ekstremistov poroča, da so odposlali aretirance v koncentracijska taborišča, kjer pa so pričeli že prvi dan z gladovno stavko. Položaj je po teh ukrepih napet, ker se zdi, da uživajo ekstremisti zaščito od zunaj.

BUDIMPEŠTA, 17. junija. Šef nemškega tiska, dr. Dietrich, je danes dospel na tridnevni obisk v Budimpešto. Njegov obisk spravljajo v zvezo z omiljenjem ostrih ukrepov proti desničarskim elementom, ki jih je včeraj izdalo notranje ministstvo.

Portugalska španski protektorat?

LONDON, 17. junija. »Evening Standard« poroča iz Lizbone, da silijo španski falangisti Franca, da zasede Portugalsko in jo priključi k Španiji v obliki protektorata. Na ta način bi se polastila portugalski koloniji in si zavarovala hrbe. V londonskih uradnih krogih tem vestem ne verujejo, pravilo pa, da Anglija tega niti ne bi dopustila.

Maribor, 17. junija.

Središče slovenskega Prekmurja, Murska Sobota, pričena danes svoj prvi Prekmurški teden, združen z raznimi gospodarskimi, kulturnimi in narodnimi manifestacijami, ki naj pokažejo napredek dvajsetih let življenja prekmurških Slovencev v svobodni kraljevini Jugoslaviji, ob strani svojih bratov, od katerih jih je prej dolgi tisoč let delila nenaravna politična meja. Ta dogodek je namenjen predvsem Murski Soboti in Prekmurju samemu, toda pomemben je tudi za vsa ostala Slovenijo in Jugoslavijo, saj je vsak napredek prekmurških Slovencev obenem napredek vseh Slovencev. In prekmurški Slovenci so v teh dvajsetih letih kljub vsem težavam in nepravilnim vsestranskim tako napredovali, da bodo mogli ta svoj napredek ob priliki sedanjih prireditev s ponosom pokazati sebi in vsem gostom, ki jih bodo obiskali.

Med prekmurskimi in ostalimi Slovenci je bilo pred osvojenjem se manifestov, kakor n. pr. z benediktini Sloveniji, saj je stara bilata ločnica, kakor da bi predstavljala ogromen veleok in ne samo skromno reko. Slovenci v bivši Avstriji smo se ukvarjali predvsem s lastnimi, včasih malenkostnimi strankarskimi zadevami in smo se zato le malokdaj sploh spomnili, da živimo del naše krvi tudi se onstran Mure na Ogrskem, več kakor to pa za Prekmurce nismo storili. Prav tako so se izgubili prekmurški rojaki v svojih malih in tesnih razmerah ter se, prepričani sami sebi, bojevali s silno madžarsko premočjo za ohranitev vsaj svojega golega narodnega obstoja. Da so se sploh mogli orahiti in da jih ni doletela ta davno enaka usoda, kakor je doletela toliko obrotnih skupin Slovencev na srednjem Stajerskem in na Koroskem, se morajo zahvaliti samo svoji nenavadni življivosti in brezmejni ljubezni do svojega slovenskega naroda. V tem oziru zaslužijo vse naše občudovanje in zaradi tega še tem večjo ljubezen. Tako so danes zadnji ostanek potomcev tistih naših ponosnih pradedov, ki so nekoč ustanovili slovensko kneževino Panonijo Pribrine in Kocija in po sv. Cirilu in Metodu dali vsemu slovenskemu narodu prvo narodno zavest.

Ko smo si pred dvajsetimi leti prvič stisnili roke čez Muro, smo si bili Slovenci s te in one strani še nekako tuji; nismo se dobro razumeli in tudi zaupali si nismo popolnoma. Tisočletna ločitev je ustvarila na obeh straneh posebno čustvovanja in ločeno miselnost. Toda vse to ni trajalo dolgo. Že s prvimi desetletji je marsikaj za vselej izginito; stiki so postajali vedno tesnejši in vedno pristranejši in predvsem je rasla na obeh straneh nova mladina, ki ni prav nič več videla nekdanj tako usodne reke Mure. In če je katera slovenska mladina stotila kdaj čudeže, potem jih je storila v največji meri poveljna prekmurška. Misi slovenske skupnosti jo je tako globoko prežela, da je potegnila za seboj tudi tiste generacije, ki so bile rojene in vzgojene še pod tujim jarmom. Prav zasluha je povzročila prekmurške mladine je zato v prvi vrsti, da se nam za čustvovanje in voljo Prekmurja danes ni treba bati. Naše Prekmurje stoji kakor granit trdno in bo stalo vekomaj.

To Prekmurje pa nam je dalo s svojo mladino tudi celo novo generacijo odličnih kulturnih delavcev, pisateljev, pesnikov, znanstvenikov in narodnih buditeljev, ki stopa v življenju celokupnega slovenskega naroda naravnost v vodilne vrste. Naj omenimo med njimi le Miška Kranjca, našega Cankarja poveljnih let. Ta generacija si je ustvarila svojo lastno revijo, nešteto organizacij, organizirala je brez števila prireditev in manifestacij in njena zamisel je tudi sedanj Prekmurški teden. Od take prekmurške mladine smemo zato pričakovati tudi v bodoče velikih mož, ki bodo odločilno posegali v razvoj našega malega, a neumnega naroda.

Prekmurju središče Murska Sobota je dobilo v teh dvajsetih letih kljub tolikim neodposlavljenim grehom merodajnih končno vendarle popolno zimzolino in okrogno sodišče in za trdno upamo, da bo dobilo čimprej tudi trgovsko šolo ter nove zgradbe za svoje šole, urade, bolnišnico itd. Dobiti pa mora v dolednem

Poljska odklanja posredovanje Vatikana

POLJSKA VISOKO CENI PAPEŽEVO PRIZADEVANJE ZA MIR, NE MORE PA NA NOBENO KONFERENCO BREZ POTREBNIH GARANCIJ. —

VARSAVA, 17. junija. Napori Vatikana za ohranitev miru, so napravili v tukajšnjih političnih katoliških krogih poseben vtis. Iz prav zanesljivega vira se izve, da namerava papeški nuncij v Varšavi iti na izredno dolg dopust. Ta pomen sta imela njegova včerajšnja obiska pri zunanjem ministru in predsedniku republike. V dobro poučenih katoliških krogih trdijo, da je nuncij pred nekaj časa predložil poljskemu zunanjemu ministru predlog na ureditev mednarodnih problemov. Dasi Poljska visoko ceni vsako prizadevanje za ohranitev miru, pa obžaluje, da se ne bi mogla udeležiti mednarodne konference, preden ne bi dobila garancij o nedotakljivosti njenih meja in njenega življenjskega prostora (Gdanjska), zlasti zaradi potrebe do zavarovanja izhoda na morje.

Razpust vseh nemških društev na Poljskem

RAZPUŠČENA SO KOT REPRESALIJA NA POSTOPANJE S POLJAKI V NEMČIJ. NOVA PREPOVED CELE VRSTE NEMŠKIH LISTOV. —

VARSAVA, 17. junija. Razdor med Poljsko in Nemčijo postaja od dne do dne večji. Poljsko notranje ministristvo je včeraj kot represalijo proti postopanju nemških oblastev s poljsko narodno manjšino v Nemčiji razpustilo vsa nemška manjšinska društva na Poljskem do zadnjega, društveno premoženje pa zaplenilo. Istočasno je bila zopet cel vrsti nemških listov odtegnjena poštna dostava. Sedaj ne sme na Poljsko noben nemški pomembnejši dnevnik več, a prav tako je zelo skladen tudi uvoz revij in drugih časopisov. Iz javnih lokalov so nemški in italijanski listi že prej popolnoma izginili in jih ni najti nikjer več.

Novo težkoče v Moskvi

DANES BO TRETJA KONFERENCA. JUTRI SEJA VODSTVA KOMUNISTIČNE STRANKE. GLAVNE TEŽKOČE TVORI DALJNI VZHOD. —

MOSKVA, 17. junija. Po predvčerajšnji prvi konferenci Molotova s Strangom, Seedsom in Naggyarom je bil izdan komunik, ki pravi, da je bil dosežen rezultat, ki ni popolnoma zadovoljiv. Tako nato so se sešli Strang, Seeds in Naggyar na posebno konferenco, dočim se je Molotov podal k Stalinu. Včeraj so se sešli zastopniki Anglije in Francije k drugi konferenci z Molotovom, ki je trajala 2 uri. Po tej konferenci je mr. Strang izjavil, da je dovolj razlogov za optimizem. Potem so se Strang, Seeds in Naggyar znova sestali v angleškem veleposlaništvu, danes pa bo tretja konferenca v Kremlju. Zanimivo je, da je za jutri sklicana izredna seja izvršnega komiteja komunistične stranke, o kateri ni mogoče znanosti, da ne bi bila v zvezi s pogajanjem med Rusijo, Anglijo in Francijo. BERLIN, 17. junija. DNB poroča, da ostanjajo težkoče pogajanj v tem, da zahteva Rusija podporo Anglije tudi v primeru spopada z Japonijo. V načelu Anglija na to že pristaja, toda Rusija zahteva popolnoma jasno in obvezno pogodbo o obveznostih Anglije na Daljnem vzhodu. To vest potrjujejo tudi v Londonu.

Nalogo poljskega letalstva v primeru vojne

BERLIN, 17. junija. DNB poroča iz Pariza: Priški »Temps« piše, da se zahodne države in Poljska prizadevajo, ustvariti močno poljsko vojno letalstvo in čimbolj izkoristiti prednosti Poljske kot letalske baze, Poljska bo morala v zračni vojni pomagati zahodnim velešilam. Njene letalske eskadre bodo v primeru vojne bombardirale sovražne tovarne in pristaniške naprave ob Baltiku, predvsem pa preprečile trgovinske zveze s Skandinavijo.

Protektor Neurath sme razpuščati češka društva

PRAGA, 17. jun. Berlinska vlada je včeraj izdala naredbo, po kateri je rajhovski protektor pooblaščen, da sme razpustiti ali odrediti spojitve raznih društev in zaseči njihovo premoženje. Proti njegovim odlokom ni priziva.

Protest Poljske v Berlinu

GDANSK, 17. junija. Prihodnje dni bo pripadala nemški krizarka »Königsberg«. Nemške oblasti Poljske o tem še niso obvestile. Po pogodbi je takšno obvestilo potrebno in po določilih ima Poljska pravico, nezadeženo pomorski obisk kogar koli prepovedati. Zaradi tega je poljska vlada sklenila vložiti v Berlinu oster protest.

VAJE NEMŠKE MORNARICE

LONDON, 17. junija. Včeraj so se začeli v višini Skagerraka veliki manevri nemške mornarice. Sodeluje 100 vojnih ladij.

Času tudi novo, direktno železniško zvezo z Mariborom čez Slovenske gorice. Razen tega bodo naloga vseh Slovencev v tretjem desetletju po osvojenju, pokorbi se za to, da se dvigne tudi gospodarski in socialni položaj te naše metropole in vsega Prekmurja, saj predstavlja skoraj 100.000 članov slovenske narodne družine. Murski Soboti in Prekmurju je treba posvetiti vso pažnjo vse-

Domači zapiski

„Obžalujemo, da je prišlo do zastoja“

Obžalujemo, da je prišlo do prekinitev, zastoja v delu tako važnega državnega vprašanja, kakor je hrvatsko-srbski sporazum. Zelo drago nam bo, če se bo našel čimprej izhod za nova pogajanja in pota, ki bodo dovedla do sporazuma. — Sporazum, o katerem je zdaj beseda, je življenjska potreba našega narodnega in državnega obstoja. Sporazum je možen, pa tudi dostojen za obe strani, piše hrvatski »Dom«.

Državnost Slovencev je stara

Slovenci so živeli tudi v srednjem veku svobodno življenje, bili so svobodni, živeli so, po svojem slovenskem pravu, ohranili so ne le svoje slovensko sodništvo, ampak tudi svoje slovensko upravno pravo. Slovenci so dolgo časa v srednjem veku sami volili vojvode na avstrijske, ki so bile zbori slovenskih ljudi in so imele tudi sodniško oblast. Ustoličenje na Gosposvetskem polju ni bila prazna ceremonija, ampak resnično državno dejanje, s katerim je bil vojvoda v resnici izvoljen od ljudstva. Tega obreda ni bilo nikjer drugod, ne v neslovanski zahodni Evropi, ne med slovanskimi narodi. (Dr. J. Mal »Frühgeschichte der Slovenen«).

Pouk za Slovence

Zagrebska »Nova Riječ« prinaša pismo dopisnika iz Slovaške, kjer med drugim poroča: »Kakor je bila naša skupna republika urejena in dobro oborožena. Slovaki in Čehi vidimo, da za male države ni svobodnega obstanka. Za nas Slovence in splošno za nas male narode ni življenja brez velike federacije, brez tesne združitve enako ogroženih. Samo tako moremo ohraniti našo narodno individualnost, svobodo in kulturo. Ali je treba, da do tega spoznanja pridemo le po velikih nesrečah? V usodepolnih časih nikdar ne odloča volja večine, pač pa mala energična skupina, ki je bodisi fašistična ali pa tudi plačana, da uniči ves narod. Mi Slovaki smo to skušali in drago plačali.«

Jubilejni sokolski zlet v Ljubljani

Slavnostni in zletni odbor priobčuje v zadnji Sokolski volji objavo, iz katere posnemamo: »Proti vsemu pričakovanju in iz nerazumljivih razlogov smo v teku priprav naleteli na razne ovire in zapreke. Kljub resnemu prizadevanju in velikim naporom nismo mogli odvrniti grozeče nevarnosti. Moralni smo kloniti malo pred ureditvenim naših poštenih namer. Poudarjamo, da leže vzroki povsem izven nas. Naš jubilejni zlet bo leta 1943.« Po sklepu lista piše Sokolska volja, da je lažniva trditev »Slovenskega doma« z dne 14. t. m., da je zahteval Sokol za prireditve 3 milijone državne podpore. »Več bo mogoče povedati kdaj pozneje in kje drugod po načelu, da mora biti dopustna obramba časti, kadar udari ob njeno osnovan napad.« zaključuje »Sokolska volja«.

Burja v madžarski čitalnici

Včerajšnji novosadski »Dan« poroča, da je imela subotiška madžarska čitalnica svojo letno skupščino. Med govorom veterinarja Emerika Segedyja je prišlo do viharnih protestov, ker je mož zahteval, da se iz odbora čitalnice odstranijo židje. »Mi nečemo politike kljukastega krizla« so vpili zborovalci. Predsedujoči je bil primoran ostro opomniti Segedyja, zagrozilvi mu, da mu bo ves besedo, če bo v tem tonu nadaljeval. Segedy se je moral umakniti iz dvorane, nakar je skupščina izvolila senatorja dr. Imra Baradyja za predsednika čitalnice. Senator dr. Barady je v imenu Madžarov te dni obiskal poljedelskega ministra Bečičja ter interventiral o nekaterih vprašanih manifestacijah, nakar ga je minister informiral o novi uredbi glede prenosa nepremičnin v obmejni coni.

Italijani in naše železnice

Londonske »Times« prinašajo vesti, da se italijanski »Električno društvo za Južnijsko Krajino«, ki razpolaga z veliko električno centralo na Soči, zanima za elektrifikacijo proge Sušak - Srbski Moravice.

IZJAVA LETONSKEGA MINISTRA.

RIGA, 17. junija. Glasilo letonskega zunanjega ministristva zanika vesti, da bi Letonška stala pod nemškimi vplivi. Če odklanja ruske garancije, ni s tem še rečeno, da se ne bi zoperstavila vsakemu napadu na svojo neodvisnost.

ŠPANSKI ČASTNIKI V RIMU.

RIM, 17. junija. Skupina španskih letalskih častnikov je dospela včeraj z vrhovnim svojim poveljnikom v Rim. Na koledvoru so goste pozdravili zastopniki oblasti in vojske. Španci so bili deležni živahnih manifestacij rimskega občinstva.

POTNIŠKI PROMET ČEZ OCEAN.

NEWYORK, 17. junija. Včeraj je bil zgodovinski dan za prekoceanski potniški promet med Ameriko in Evropo. »Atlantic Clipper« je včeraj odletel na prvo prekoceansko pot z 21 potniki na krovu.

ANGLEŠKI RADIO V VOJNI

LONDON, 17. junija. Poštni minister je objavil, da bo v primeru vojne angleškimi radio-poslušalcem omogočen sprejem radia preko telefonskih vodov, da se tako zaščiti tajnost pred sovražnimi prisluškovanjem. Na ta način bodo sporočeni tudi vsi zračni napadi.

Borna. Curih, 17. junija. Devize. »Beograd 10. London 20/78, Pariz 11/76, New York 443, Berlin 178/10, Milan 23/25, Praga 15/28, Budimpešta 87, Bukarešta 3/25, Sofija 5/40.«

Dunajska vremenska napoved. Pretežno oblačno, krajevne padavine, brezvetrje.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo oblačno vreme z dežjem in presledki. Temperatura bo brez večjih sprememb. Včeraj je bila najvišja toplota 21,6, danes jutraj 9,8, opoldne pa 19,5.

ga naroda! Brezbrižnosti in napak mora biti za vselej konec!

Pri Prekmurški teden pa naj bi bil šele začetek podobnih manifestacij, ki naj bi se obnavljale vsako leto v stalno večjem obsegu in postale sčasoma ponosna tradicija lepe Murske Sobotne ter privlačnost za čim večji obisk iz vseh krajev svobodne Slovenije in Jugoslavije. —r.

Za dvajsetletnico svobode I. Prekmurski teden

Na pragu v tretje desetletje

Rudi Čačinovič / V dvajsetih letih je dobilo Prekmurje mnogo pogojev za zdrav razvoj

Kakšna je narodna, socialna in politična zrelost prekmurskega človeka danes, po dveh desetletjih svobode in narodne države? Koliko se je tudi notranje osvobodil ter dozorjal za samostojno presojanje in odločanje o svoji bodoči usodi? Ali se je otresel vseh vplivov preteklosti in če ne, kateri so motivi? So bile tudi v novih razmerah napake, ki so ovirale napredek? To so vprašanja, ki terjajo odgovora ob teh svečanih dneh.

Težko in skoraj popolno duševno dravico, v kateri je v narodnem in kulturnem pogledu ždelo prekmursko ljudstvo je prelomila narodna duhovščina s svojim nabožnim in prosvetnim delom. To delo je bilo namenjeno kmetu. Vladajoči sistem s svojo politično prakso in značaj narodnega dela duhovščine pa nista omogočala, da bi se preprosti človek osamosvojil. Duhovniško delo je kmetu privzelo na religiozni in čustveni podlagi. Po tej poti je tudi ljubil in ohranil svoj jezik in običaje. Tako je bil zrel skoraj le za pasiven odpor, ki se za sam ni zavedal. Političnih svobodnih ni bilo in širokega demokratičnega kmetijskega gibanja tudi ne. V kolikor je prišel katoliški kmet v poštev v političnem življenju, je bil podpora konservativnim prizadevanjem. Vsa nekmetijska vrhinja plast je bila tuja ali pod vplivom madžarizacije, dasi je bila socialna zavednejša ter v duševnem pogledu samostojnejša. Zadnje velja tudi za evangeličanski del kmetijskega ljudstva. Bilo je stanovsko zavednejše in je sodelovalo pri ogrskem »malokmet-skem« gibanju.

Vpliv vojne in socialno borbenih gesel, ki jih je z veliko silo rodilo razsulo vojske in starega sistema, je bil tudi v Prekmurju izredno močan. Najbolj je vplival na delavstvo, obrtništvo, inteligenco in malomeščansko plast. Kmet je ohranil svojo miselnost še naprej, vendar so ga nova gesla s svojo socialno vsebino osvobodila vsaj v enem in to močno: hotel je imeti zemljo in mlr. O kakšni napredni socialni vzgoji, ki bi imela nekaj tradicije v Prekmurju, ni mogoče govoriti. Ves značaj povišnega radikalizma, ki je bil pri proletarskih plasteh precejšen in je dvignil njihovo socialno zavest, je imel značaj puščične miselnosti. Vse te ideje so bile tuje ideji slovenske narodnosti prekmurskega ljudstva. Edino geslo ravnanskega katoliškega kmeta po zemlji je bilo kmalu združeno s pojmom pripadnosti k novo nastali narodni državi.

Pri opisnem stanju bi bila morala modra politika poskrbeti za rešitev težkih socialnih vprašanj, ki so tria Prekmurce. Toda Slovenija je bila sama preveč razcepljena, da bi mogla pravilno rešiti to nalogo. Med prekmursko ljudstvo je deževala plaha gesla, ki niso imela namena vzgajati niti politično, niti socialno in še manj narodno. Strmišni strank niti ni moglo vzgajati v tem smislu: one so samo agitirale za svoje kandidate, pullje so se za glasove včasih z najboljšimi škodljivimi in njihovega oficeelnemu programu celo nasprotnimi gesli.

Začela je doba, v kateri je bila vse »trankina legitimacija, narodna in državna zavest pa postaranska stvar. Vse se je prepiralo za »jugoslovenstvo« že tedaj, ko preprosti človek še ni bil vzgojen za vse naloge, ki mu jih je pripadala pripadnost k slovenskemu narodu. Tako je bil dobil obliko razpravljanja med »klerikalci« in »naprednjaki«. Največji centralisti pa pri tem niso smatrali za potrebno, zaradi materialne pogoje, da bi prekmursko ljudstvo čimprej duhovno izenačili z večino na drugi strani Mure.

Vse to je ljudstvo odbijalo od »politike«. Njeg. so zanimala vprašanja agrarne reforme, regulacije, izseljevanja itd. Za vse to pa politika ni pokazala pravega razumevanja in je pustila kmeta osamljenega. Nedemokratične prilike so ga še bolj odstranile od dnevnih politike in je tudi v njegovih običajnih zadevah odločevala skupina socialno vije stoečih (trgovci, gostilničarji, posojilniki). To so napake in stranpota, na katera je začel razvoj tudi v novi, svobodni državi.

V teh svečanih dneh želimo, da ob drugi podobni proslavi ne bo treba več iznašati neugodnih dejstev, da bomo poslej vsi delali skupno za odpravo nedostatkov. Vse povedano ni moglo zavreči razvoja v slovensko smer, ki je vsakemu viden in ga manifestira tudi svečana proslava osvoboditve. V 20 letih je dobilo Prekmurje mnogo pogojev, ki omogočajo zdrav razvoj vnaprejš: slovenska knjiga je postala last vseh, tudi preprost človek bere liste iz ostale Slovenije. Začelo je živahno društveno delo, ki prosvetnemu delu se javlja vaška mašina. Socialna in narodna zavest, sezonskega in navadnega delavstva skuša najti organizirane razraza. Prekmurski Slovenec stopa v slovensko javno življenje.

Toda čas zahteva sodelovanja in prebuditve vseh, tudi najširši množici. Recept, po katerem naj bi popolnoma odstranili vse vplive preteklosti ter pritegnili v zavedno delovno skupnost zadnjega prekmurskega preprostega človeka, mora vsebovati predvsem delo za izboljšanje njegova socialnega položaja. Javno življenje bo treba prevzgojiti v smislu: narodna korist nad stranko. Za popolno življenje prekmurskega preprostega ljudstva z ljudstvom ostale Slovenije pa je potrebno, da postanejo pereče potrebe Prekmurja in rešitev njegovih težkih socialnih vprašanj v resnici skrb in delo vse Slovence. To bo tudi najboljšo voščilo Prekmurju ob njegovi proslavi 20-letnice osvoboditve.



Vzgoji svojega otroka tako, da zjutraj, zlasti pa zvečer čisti zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Prvi streli za svobodo Prekmurja

Albert Koruza / Pogumna četa Sokolov — prestovoljcev v bojih za svobodo

Sokolstvo z upravičenostjo in s ponosom lahko proslavlja 20-letnico osvoboditve Prekmurja, saj so njega člani bili prvi vojniki na prekmurskih tleh.

Tik pred božičem l. 1918. je bilo osvobodeno Medmurje, najlepša pokrajina, katero neki medmurski ljudski pesnik naziva »cveljani ogradijenji«. Pohoda na Medmurje so se udeležili varaždinski Sokoli, legija zagrebških Sokolov-prostovoljcev, legija moravskih Sokolov, ter dve četi mariborskega 45. pešpolka.

Slovinci smo taborili v Ormožu in Stroži vasi ob bivši madžarski meji. Noč pred pohodom se je podal narodni dijak br. Albert Koruza na patrolo čez mejo, ter pregledal madžarske postojanke na Razkrižju in pri brodu na Bistrici. Iz Razkrižja je privedel s seboj dva domača fanti, ki sta bila za kažnopa.

Koruza je naslednjega dne prešel mejo s četo 20 Sokolov-prostovoljcev na cesti, ki pelje iz Pristave na Razkrižje. Telj izvidni četi je sledil bataljon. Višji nalog je bil, da se ta dan zasede Medmurje, pohod preko Mure je bil prepovedan.

Prvi spopad z Madžari je bil tik ob meji, ki so jo Madžari v begu zapustili, umikajoč se proti brodu na Bistrici in dalje. Kljub prepovedi je šla četa Sokolov preko Mure. Ker je bil brod na madžarski strani Mure in so istega stražili madžarski vojniki, je bilo treba najprej te pregnati. Med boji je prihitel k brodu student Godina, čigar domačija je oddaljena pištlih 5 minut od broda. Pogumno je skočil na brod ter ga prepeljal na našo stran. Pozdravil nas je kot domačin, povedal da studira v Ljubljani ter prošil, da naj zasedemo njegovo vas, kjer nas narod, ki je sit madžarskega tiranstva, pričakuje kot osvoboditelje.

Četa Sokolov je res zasedla vse tri Bistrice.

Godina nas je vodil proti Črenšovcem, kjer je tedaj poveljeval Madžarom zloglasni nadporočnik — učitelj Tkalec.

Novica, da prihaja jugoslovanska vojska osvaja Prekmurje, se je kot blisk raznesla od vasi do vasi. Ljudstvo je hitelo na ceste in navdušeno pozdravljalo osvoboditelje. V Črenšovcih je našo vojsko pozdravil župnik Kleki. Pri preiskavi šole in stanovanj Tkaleca, smo zaplenili veliko madžarsko zastavo, vojaško uniformo in orožje. V splošnem navdušenju so domači vojniki smatrali s svojih čepic madžarske kokarde, ter si pripeljali jugoslovanske. Nikjer nismo našli na najmanjši upor.

Četa 20 Sokolov-vojakov je bila prenamajna, da bi marširala dalje proti Belincem in Murski Soboti. Poveljnik je poslal v Belince patroljo domačinov. V Črenšovcih samih je ostalo nekaj vojakov, drugi smo se vrnili na Bistrico. Župan Bistrice je

z bobnom pozval domačine na shod — srečati vasi. Prvi je govoril in pozdravil našo vojsko župan, nato student domačin

Godina. Obema in narodu se je zahvalil poveljnik Koruza, ki je domačinom poslal pomen velikega dne. Povedal je, da ob osvoboditvi Medmurja sledila zasedba Prekmurja. Do tedaj pa je treba ustanoviti narodno stražo, ki mora držati red, ter se upreti napadu Madžarov. Prišlo se je na 40 domačinov. Z dvema vozovi smo poslali po puške in municijo v Ljutomer. Ljudstvo je gostoljubno sprejemalo vojske in jih pogostilo.

Javil sem v Strigovo naše operacije, obvestil vrhovnega poveljnika kap. Jurešiča, ki je imel svoj štab v Murskem Središču. Prosil sem za pomoč ter nadaljnje naloge. Prišel je

odgovor — takoj nazaj! Nemogoče je bilo zapustiti narod, ki je stoečja pričakoval veliki trenutek svobode. Četa je ostala na mestu. Sel sem v bližnjo Strigovo, kjer sem pojasnil, kako nas je ljudstvo sprejelo in prosilo pomoči. Zaman. Ko sem se vrnil, je bila Bistrica obkoljena od dveh čet Madžarov, oboroženih s strojnicami in topovi. Proti takemu premoru je bil vsak odpor zaman. Umikali smo se korak za korakom, nekateri čez brod, ki je bil naravnost obkapan s krogliami, nekateri, zlasti domačini z Godino na čelu, čez brod na Gibini. Ko smo se zbrali na naši strani Mure in tam zakopali, nam je manjkalo najboljši braj in drug, ki počiva danes na pokopališču v Ljutomeru. S seboj smo imeli tudi dva laže ranjena, ki so jih domačini na Razkrižju takoj sprejeli v svojo oskrbo.

Komandant Jurešič me je klical na od-

govor v Mursko Središče. Pojasnil sem mu potek operacije in trpljenje našega naroda. Najboljše Bistričane so

Madžari neusmiljeno pretopili ter jih gnali v Mursko Sobotu, privzete na vozove kot živino. Ta narod mora biti osvobođen, ker je vreden svobode. Posrečilo se mi je, prepričati kapetana. Izdelan je bil širokopotezen načrt pohoda vseh čet in Ljutomer, Strigove, Sv. Martina ob Muri in Murskega Središča na Prekmurje. Medmurje naj bi zasedle nove čete iz Čakovca. Višje poveljstvo v Čakovcu se je po navodilu iz Zagreba temu uprlo in pohod prepovedalo. Upru pa se je tudi kapetan Jurešič, ki je ukazal pohod na lastno pest in odgovornost.

Po prvi desetdnevni okupaciji Prekmurja je sledila druga, ki je prvotno uspešna. Zaradi nerazumevanja v Zagrebu in Čakovcu je bila tudi druga zasedba le kratkotrajna ter je stala

črtvce, ki počivajo v Murski Soboti. Po preteku nekaj mesecev je sledila tretja in dokončna osvoboditev naše lepe slovenske zemlje.

Ko obnavljam te spomine na čas, ko nas je narod kot jugoslovanske osvoboditelje z navdušenjem sprejemal, želim naglasiti, da smo že tedaj s ponosom podarjali, da smo Sokoli-dobrovoljci pripravili vsak čas žrtvovati se za domovino in usod. Nedeljska proslava naj Prekmurcem pokaže, da so Sokoli spet na svojem mestu, kakor so bili v letih 1918-19.

Pojdimo v Prekmurje!

»Prekmurski teden« v Soboti od 17. do 25. junija je prava revija gospodarskega, kulturnega in socialnega napredka Prekmurja v 20. letih osvoboditve. Poleg številnih razstav, ki bodo obiskovalca seznanile s prekmurskimi gospodarskimi razmerami, poleg razstavljenega materiala, ki naj pojasni razna socialna vprašanja, ki tarejo še vedno prekmursko ljudstvo, so važne tudi številne kulturne prireditve. Tu bo izpričan volk kulturni napredek, ki so ga prinesle slovenske šole: razstave slik in plastik prekmurskih umetnikov, igre, razstava tiska, ki bo pokazala razvoj slovenske misli v Prekmurju od časov protestantske biblije do Miška Kranjca in naših dni. Vrsta prireditev bo pokazala tudi številno in discipliniranost narodnih in prosvetnih organizacij v Prekmurju itd. Na mnogih prireditvah narodnega in kulturnega značaja bo Prekmurje pokazalo, da je hvaležno za ves dosedanj napredek ter da hoče samo še naprej — nadomestiti zamudo, ki so jo povzročila stoletja tulega pritiska in doseči ono stopnjo pripravljenosti, ki jo zahtevajo prilike doma in v svetu.

Prepričani smo, da bo Slovanca razumela pomen manifestacij, ki jih pripravila Prekmurje v proslavo 20-letnice osvo-

bojenja ter jih s svojo vsestransko podporo in velikim obiskom spreminila v vseslovenske manifestacije skrbli za svojo najmlajšo pokrajino. Dvajsetletni jubilej Prekmurja mora biti jasna in nedvomna manifestacija odločne slovenske volje, da ga ohrani za vedno v trdni in tesni skupnosti ter mu pomore pri njegovih naporih za vsestranski napredek.

Ob 20 letnici
FRANC MURČIČ.

Spomlad je dvajseta prišla zelena, odkar zlomljeni sužnji so okoli, ki tisoč let v oblasti so surovi dušili rod prekmurskega Slovana.

Ne loči reka več nas kakor stena, v objem se bratski stiskajo dlana, pozdrav šepajoč draves vrhovi — obek obal, last enega plamena.

Naj nas ne taknejo več roke tuje, zdaj bomo sami dom si svoj zgradili, kot volja lastna to nam narekuje.

In kar hote so oni naredili, to delo naše usem naj oznanjuje: ne bomo tople, mi bomo ljubili.

Potreba po direktni železnici Maribor - Murska Sobota

Radivoj REHAR

Komunikacije, predvsem seveda železnice, ki sta jih gradili Avstrijci in Ogrski, so bile vse projektirane centralistično, to se pravi, da bi imele namen služiti centralizaciji prometa v obeh glavnih centrih dvojne monarhije, na Dunaju in v Budimpešti. Sile nato so priključila v pošte delovna središča, kakršno je bil na bivšem Stajerskem Gradec. Maribor je prišel v železniško transverzalo Dunaj—Trst zgolj zaradi terenske ugodne lege (po ostrem boju s Plutjem), dočim se druga, vzhodna-zahodna državna transverzala že ni več ozirala nanj, temveč bolj na ostali jug monarhije do Trsta, zato podravski vzhod ni bil zvezan z njim direktno, ampak šele preko Pragerskega.

Tudi pri trasiranju pomurske proge se niso ozirali na Maribor, temveč na Gradec. Ta trasa se je odcepila od transverzale Dunaj—Trst v Spilju in potekala nato v jugovzhodni smeri čez Čmurek in Radgono v Ljutomer. Njen namen je bil naravnati promet iz severnega dela Slovenskih gor in Pomurja proti Gradcu, kar je ustrezalo seveda tudi narodnim intencijam deželnega in državnega središča. Ogrska je pa bila pri tem še bolj rigorozna in je celo poskušala za to, da slovensko Prekmurje nikoli ni dobilo direktno železniške (in celo ne cestne) zveze s slovensko Spodnjo Stajersko pod Muro. Prekmurska železnica se je končala v Murski Soboti, torej le nekaj kilometrov od proge Ljutomer—Radgona.

Na ta način je bilo slovensko ozemlje Podravja in Pomurja prometno ločeno v tri sisteme s tremi odvajalnimi centri: Mariborom, Gradcem in Subotičcem, odnosno Budimpešto, od katerih je ležal samo prvi na slovenskem ozemlju. Zasedbo železnice Spilje-Radgona—Ljutomer po četih generala Maistra ob prevratu je bil sicer pomurski prog odločen drugačen namen, kakor so ga ji dali graditelji, toda z razsodbo na mirovni konferenci smo prvi del proge od Spilje do Radgone izgubili, in sistem je bil tu popolnoma pretrgan. Ljutomerski, murskosobotski in dolinjelendavski okraj s 338 naselji in 130.763 prebivalci (Ivo Lapajne: Gospodarsko-prometno zaledje Maribora in Ljubljane, »Večernik«, št. 114 z dne 20. maja letos) so ostali brez železniške zveze ne samo z Mariborom kot novim političnim, gospodarskim in kulturnim središčem, ampak tudi z novo državo sploh. Edino zvezo z zaledjem je imela tedaj Dolnja Lendava sama čez Čakovce.

Nova država je bila s tem postavljena pred težko nalogo, da zveže to najbolj eksponirano, zemljepisno kakor klin med tedajšnjo republiko Avstrijo in Madžarsko na sever potisnjeno pokrajino s svojim železniškim omrežjem. Ta naloga je bila tudi res rešena že takoj v začetku z gradnjo nove železnice Ormož—Ljutomer—Murska Sobota, ki je bila zgrajena ne samo kot sploh prva po osvoboditvi v Sloveniji, ampak tudi med sploh prvimi v Jugoslaviji. Toda rešitev zveze Pomurja z zaledjem je bila s to traso v vsakem oziru ponesrečena: ponesrečena za Maribor in za Pomurje, predvsem pa za naše narodne interese. Namesto da bi ustvarjala najkrajši in najprikladnejši stik periferneja slovenskega Pomurja s severovzhodnim slovenskim političnim, gospodarskim in kulturnim centrom Mariborom, ki naj bi krepil na eni strani narodno in gospodarsko moč centra (Maribora), na drugi strani pa periferije (Pomurja), tu je le še bolj oddvojila.

Priznamo si po dvajsetletni izkušnji odkrito: železnica Murska Sobota—Ljutomer—Ormož promet Pomurja je odvajala od slovenskega Maribora v korist hrvaškega Čakovca, Varaždina in Zagreba! Da so se prav v slovenskem Pomurju najbolj občutili politični vplivi Hrvatske, ki so prinesli pri nekaterih vojitvah celo večino hrvatski kmetijski stranki, ni bila zadnja krivda v prav tej usmeritvi pomurskega prometa! Železnica Čakovce—Dolnja Lendava spravlja še sedaj slovensko Doljno Lendavo popolnoma v hrvaško območje in jo absolutno reže od Slovenije.

Mimo tega moramo upoštevati še to, da je zaradi odločitve za to traso ostalo

brez železniške zveze z Mariborom vse osrednje Slovenskih gor, tako da moramo prej omenjeno število prebivalstva, ki je brez direktno, kratke in udobne železniške zveze z Mariborom, povčeti od 130.000 na skoro 200.000. Kaj pomeni to za Maribor, ki je izgubil z raznimi uradi, starimi industrijskimi in trgovskimi podjetji in drugimi ustanovami pomemben del svojih nekdanjih eksistenčnih pogojev, si vsako lahko sam izračuna. Vsakdo bo pa tudi doumel, kakšne so zaradi tega izgube z ozirom na narodno krepitev Maribora na eni ter vsega tega ozemlja z 200.000 ljudmi na drugi strani. Zato se moramo naravnost čuditi, da so naši politični in gospodarski faktori sploh v vseh teh letih toliko vika in krika

za mnoga, desetkrat manj pomembna vprašanja, da se pa v vsej tej dobi nikoli niso s potrebno resnostjo in odločnostjo zavzeli za gradnjo direktno železniške zveze Maribora s slovenskim Pomurjem.

Zato naj bi se sprožila vsaj sedaj, ob priključitvi Prekmurskega tedna, resna inclativa za akcijo nove železniške zveze med Mariborom in Mursko Soboti, ki naj bi se zgradila od košaškega predora mimo Sv. Lenarta in Sv. Trojice bodisi v Slatino Radence in čez Muro v Soboti, ali pa ob Ščavnici do Ljutomera. V prvem primeru bi se morala potem zvežati z njo tudi Dolnja Lendava čez Mursko Soboti, v drugem pa čez Ljutomer. Prva trasa bi bila krajša in prikladnejša

ter bi mogla tvoriti z že obstoječo progo Murska Sobota—Hodoš tudi novo mednarodno zvezo Maribor—Budimpešta. Sedanje obstoječe proge bi pa bile zvezane z njo kot vicinalne proge, dočim bi ostala proga Ljutomer—Ormož lokalnega značaja. Proga Maribor—Murska Sobota—Hodoš bi se morala zgraditi seveda kot proga prve vrste. Razdalja med Mariborom in Prekmurjem bi se s tem skrajšala najmanj za dve tretjini sedanje časa potovanja po progi Maribor—Ptui—Ormož—Ljutomer—Murska Sobota, ki traja skoraj toliko, kolikor vožnja iz Maribora v Ljubljano ali Zagreb.

Zgraditev železnice Maribor—Murska Sobota mora zato postati v tretjem desetletju Jugoslavije najvažnejše vprašanje naše slovenskega severovzhoda in zanj morajo zastaviti vse svoje sile naši politični, gospodarski in kulturni činiteљи od poslancev in senatorjev do trgovcev, obrtnikov in kulturnih delavcev. Pri tej akciji pa seveda ne smemo pozabiti tudi na strateški pomen. Z združenimi silami uresničitev ne bo šele.

Mučeništvo Bistričanov v prvi zarji svobode

Ferdo Godina / Spomini očividca na krvave boje z Arpadovimi sinovi leta 1918-19

Narednik Čoban je prišel z vojniki zmagoslavno v Bistrico, kjer ni bilo več nobenega madžarskega vojaka. Pač, bil je eden. Stal je med nami v gruči, preobčuten — se tresel kakor šiba na vodi. Čudovito! Kot panj je zazvilza Bistrica. Narednik Čoban nas je odrešil. Zbral je ljudi na Zabotovem križpotju in jim govoril o svobodi, o novi, pravi domovini, o Hrvatih in Srbi. Nekateri so majali z glavami, drugi so vpili »Živio«, tretji pa so molčali. Prenežgo je prišlo. Kajti ljudstvo na to ni ničje pripravljalo. Tisoč let teme in zdaj poč zažarja v tremutku.

Dnevi so se vrstili

Fantje so dobili puške. Narednik Čoban se je hotel utrditi. Patruja pri Srednji Bistrici in proti Urensovcem. Tu je nevarno.

Pri naši hiši je rasel strah. Ljudje so strašili mater, da se vrnejo Madžari. Jože je hodil s trdim vratom okrog, se smejal vsemu in organiziral dečke.

Pri pamti na dvorišču je bilo prislonjenih nekaj pušk in na dolgi klopi je ležalo mnogo nožev. Na kolih na gumnu je stala teža strojnica. Čoban in Jože sta nekaj rovala v njej.

Iz Bistrice se niso mogli premakniti nikamor. Pomoči ni bilo. Iskali so zvezo z Murskim Središčem. Nič.

Okrog enajstih dopoldne.

Patruja iz Sred. Bistrice javi, da se bliža močan oddelek Madžarov s strojnimi.

Čoban izda povelje za Bistrico in hiti k Muri.

Sestri sta pometali vse puške in nože v strugo. Res je torej, le pridejo Madžari. Strojica je nekam izginila.

Fantje na vasi so se pripravili za borbo. V kratkih presledkih so streljali Madžari s strojnimi. Toda niso se bližali Dolnji Bistrici, temveč so ob robu šume napadali mlino in brod. Napadali! Saj napad to ni bil, Jugoslovanci niso dali nobenega odpora.

Madžari so streljali. Kaplar je skočil na brod, zgrabil za kret in obrnil brod proti medmurski strani. Narednik Čoban je potegnil revolver in streljal na kaplarja. Ni ga zadel.

Čoban je ostal na prekmurski strani in z njim dobrovoljec Gjura iz Bistrice. Čoban se je skril v šumo. Gjura pa pod brv, ki je vodila v mlin. Stisnil je k sebi puško in ležal v slabem skrivališču.

Madžari so streljali v mlino in škropili medmurski breg s svincom. Preiskali so koče na bregu, mlino in kumpe. Ko je neki maržarski vojak šel iz mlina, je pod brvjo zagledal Gjuro. Pomeril je in prestrelil Gjuro levo roko. Ta se je skobacal ves krvav na breg. Madžar je ob vojski ostalih vojakov potegnil nož in ga porinil Gjuri med rebra. Gjura se je zgrudil, a je ostal pri življenju.

Tudi Čobana so našli. Kratak posvet — breki sod. Čoban je padel na kolena in v smrtni grozi dvignil roke:

»Usmiliti se, ženo imam in dva otroka.«
Neki madžaron je pomeril in ustrelil.

Narednik Čoban je brizgnila kri po obrazu, a kijal je še trenutek in onemel. Nekdo je skočil k njemu in ga udaril s kopitom po glavi. Čoban je padel in vztrepetal. Za vedno...

Narednik Čoban je bil prvi, ki je žrtvoval za osvoboditev prekmurskega ljudstva svoje življenje.

V razviti fronti so se bližali Madžari D. Bistrici. Našo hišo — izdajniško gnezdo — so obkolili. Fantje so se razbežali, le Pepinega Balaziča so ujeli. Pri nas so iskali strojnico. Sakramensko je bilo to iskanje. Postelje so prebodli in vse premetali. Prav tako so prebadali z dolgimi jeklenimi ostni seno na hlevu. Streljal je vsak, kamor se mu je vžljubilo.

Zunaj zopet posvetovanje, zopet preki sod. Magdič je poslušal.

Nekaj jih je bilo za to, da nas na dvošću vse postreljajo, drugi zopet, da naj se nas ustreljajo v midva z bratom Stefanom, ki sva bila še otroka. Večina pa je odločila: Očeta odpeljemo, nas pa pustijo. Tako se je zgodilo.

Pred očmi mi je najgroznejši prizor, ki sem ga kdaj videl

Med vojniki sem se izmuznil ven na cesto, kjer je bil oče zvezan. Jokal je, seveda tudi jaz. Hotel sem k njemu, pa me pretrese krik. Balazič je zakričal, Vezali so ga k drevesu, da bi ga streljali.

Magdič in Dominiko sta prosila: Ni ni

česar kriv, mater ima. Pomagalo je, Balazič so zvezali. Ko se jim je zdelo, da je hiša dovolj preiskana, so odrinili skozi Bistrico. Peli so in streljali, da je bilo veselo.

Zavili so proti Črensovcem. Takrat pa tisto znano presenečenje: kapitan Jurislić se je pomikal s četo proti Črensovcem.

Madžarov se je pokolil strah. Krenili so proti Srednji Bistrici in od tod v Belince. Bežali so.

»Stari, skoči z voza,« je dejal eden in smil očeta pod rebra. Skočil je. Balazič pa je tekel zvezan za drdajočim vozom. Tudi njega so nekje odvezali in ga spustili.

Mimoli so za Bistrico veliki dogodki. Mnogočkrat smo še videli praske med Madžarsko rdečo in belo gardo. Tudi pokolji so se vrstili, dokler ni avgusta 1919 prav pri nas na Bistrici

prekoračila Muro redna jugoslovanska vojska,

rojena iz krvi in trpljenja in zasedla Prekmurje.

Dan je cvetel, vojaška pesem je umirala v polju. Gjura se je sukal med voljaki, se smehljati in gorel od veselja. Bolan je ušel čez Muro in vrnil se je zdaj ter šel z vojsko na severno mejo. Se je imel blizu, na kateri so se poznali sledovi krvi, katero je žrtvoval za svojo domovino...

Proslava

Milko Kranjec

V Prekmurju imamo zdaj zanimiv in zgodovinski važen dogodek: ne moremo se zediniti, kdaj, kako in kje naj se praznuje dvajsetletnica. Res je sicer, da je bilo Prekmurje pripojeno Jugoslaviji 12. avgusta 1919. leta. To je dejstvo. Dejstvo pa je tudi, da se je ena dvajsetletnica že proslavila, in sicer lani, leta 1918. druga pa se zdaj. Lahko se zgodi, da se bo ena še praznovala. Res, da take proslave niso v ničemer škodljive in je tudi več možnosti, da pridejo vsi na vrsto. Kdor ni bil lani povabljen, bo letos udeležen. Kdor bi pa tudi letos ostal na cefdu, ima še mnogo časa, da si na lastno pest improvizira proslavo in obdrži nekaj blesteh govora, ter si zatakat v gumbnico stoklas in koprovo.

Bilo je vedno tako, da smo se Slovenci pripravili za vse mogoče stvari, ali da se bolj izrazim: za vsa mogoča dejstva. Prepričani smo se zato, ali smo narod ali ne. Prepričani smo se za jezik. Zakaj se tedaj ne bi pripravili za manj važne stvari, kakor je čas in način raznih proslav. Nič ne oporeka, da so proslave same važne in potrebne. Toda nismo si nikdar na jasnem, kje naj bodo te proslave, kdaj naj se vršijo, kako in kdo vse sme biti navzoč. Zakaj, ni vseeno, ali so poleg samo častitljivi možje ali pridejo tudi falote in razcapanci. Prav lahko bi kdo rekel, da imajo do proslave pravico vsi ljudje. Vendar smo lani vi-

deli, da to ni zaželeno. Jasno je bilo povedano, da niso potrebni vsi in nekateri lahko mirno doma ostanejo. V tem primeru lahko rečem: proslava je bila dana v zakup, kakor se vzame v zakup travnik ali niva. Dela lahko na tej nivi kdor koli, samo kruh bo užival oni, ki je vzel njivo v zakup. Lahko pa je proslava splošno narodnega značaja, kakršna naj bi bila letošnja: i za visoke goste i za ceste fulote. Te proslave se sme udeležiti tudi oni, ki leta 1919. še ni bil na svetu, ne pa samo oni, ki je takrat sodeloval.

Tak način je vsekakor demokratičnejši in odgovarja zgodovinskemu razvoju. Zakaj lahko bi se zgodilo, da bi nekoč proslave sploh umrle, ker ne bi bile navzoče osebe, ki so kar koli doprinele k osvoboditvi. Lahko bi se pa zgodilo tudi to, kar se je lani, da smo videli eno isto osebo enkrat kot resnično sedečo na stolu in gledajočo ves dogodek z rosinimi očmi, istočasno pa je ta oseba kot zgodovinska osebnost sedela v ladji na vozu in skušala improvizirati vožnjo po reki. Bilo je sploh več takih zanimivih pojavov, o katerih bi bilo dobro razmisлити, ali naj se splošno priporoča, ali pa naj drugi odpadejo.

Vprašanje načina je res težko vprašanje. Morali bomo izdelati natančna navodila, kako naj se vsaka proslava izvede, pri čemer tudi ni nepomembno, ali naj se proslava vrši en sam dan, en te-

Dvajset let gospodarskega napredka

Fran Murčič / Agrarna reforma in gospodarsko lice Prekmurja

Z dvajseto obletnico svobodnega življenja Prekmurja v Jugoslaviji se zaključuje prehodno razdobje, čigar glavna značilnost je bila popolno kulturno in gospodarsko zblizbanje s Slovenijo. V tisočletni odcepjenosti je tuja sredina poizkusila vse načine, kako bi prekmursko ljudstvo raznarodila in ga vtopila v svoj miselni svet. Vse posledice bivših nasilnih režimov je pometlo prevratno leto, ki je z elementarno silo zahtevalo samoodlobo narodov in propad veleposestniškega, fevdalnega sveta.

Izvedba agrarne reforme je bil največji in najvažnejši dogodek v preteklih 20 letih. L. 1918, je prineslo tudi Prekmurju vero in upanje v boljšo bodočnost, v prihod novega življenja, ki se bo zgradil na razvalinah starega sveta. Nič ni moglo zadržati po zemlji hrepenenja prekmurskega kmeta. Še ni bila odločena nova oblika vladavine, še je obstajal stari svet in državljanska vojna je besnela v polnem razmahu, ko so se prekmurski kmetje sami polastili zemlje. Nova država jim je to zemljo pustila v nadaljnjo obdelavo.

V začetku je bilo videti, da bo agrarna vprašanja radikalno in enostavno rešeno, toda vprašanje izvedbe agrarne reforme se je zavleklo. Vedno več ovir je zastavljalo in onemogočalo rešitev zemljiške reforme. Na oblast so prihajali ljudje z novimi nazori, ki se niso ozirali na načrte predhodnikov. Agrarna zemlja je bila v tem času le v kmetiskem zakupu in agrarni interesi niso bili nikoli varni pred izigravanjem političnih spekulativov, ki so menjali svojo orijentacijo ter uporabljali agrarne interese volivcev za svoje osebne koristi.

Šele l. 1929, je prineslo zakon o agrarni reformi. Toda v desetih letih nesucunosti in zaradi nastopa gospodarske krize se je marsikaj zamudilo. Končni rezultat je bil, da je bila agrarna reforma izvedena, zadovoljilo se je glavnim kmetiskim zahtevam in podan je bil temelj za gospodarsko ozdravitev in napredek.

Agrarna reforma je spremenila gospodarsko lice Prekmurja. Ogromni kompleksi veleposestniške zemlje, ki so tvorili skoraj polovico vse obdelane površine, so se deloma razdelili, razparcelirali; ustvarila so se nova gospodarska in nova domaća. Število posestnikov do 3 ha se je v nekaterih občinah povečalo za 120, število posestnikov do 5 ha zemlje na skoraj za 200 odst. Na tisočih novoustanovljenih kmetijah se je začelo novo življenje. Dohodki veleposestev, ki so se nekoč zapravljali po različnih prestolnicah, so se porazdelili med ta novoustanovljena posestva. Iz nekdanjih poljskih

delavcev in borošev, ki so bili vpreženi v fevdalni veleposestniški voz, so sedaj postali posestniki in važni činitelji celotnega gospodarskega življenja.

Senčna stran zemljiške reforme so bremena, ki so v obliki javnih dajatev zadela novoustanovljena posestva. Javne dajatve, neposredni in posredni davki, kakor tudi zakupnina, odkupnina in anuitete so ovirale in ovirajo še sedaj popoln razmah agrarnih kmetij. Toda žilavost in trdna volja prekmurskega kmeta za ohranitev novih posestev je znala najti načina in pota za izpolnjevanje teh vrzeli. Nastopila je doba sezonskega dela. Desetisoči prekmurskih sezonskih delavcev, ki so obenem tudi zemljiški posestniki, so podvojili svojo delovno storitev in si ustvarili nov vir dohodkov. Z zaslužkom sezonskih delavcev se mašijo podedovane vrzeli, dolgovi, krijejo se javne dajatve, preskrbuje se novo poljedelsko orodje, odkupuje agrarna zemlja. Milijonske vsote zasluženega denarja se investirajo v kmetiška posestva, ki se na ta način polagoma opomorejo, postanejo aktivna in izvršujejo svoje gospodarsko poslanstvo; postajajo zdrav temelj, na katerem se gradi vrhinja stavba narodnega gospodarstva.

Po dvajsetih letih se je gospodarski obraz Prekmurja docela izpremenil. Zdradi nepopolne izvedbe agrarne reforme

Zlom srednjeveškega fevdalizma

Štefan Kovač / Trda pot od tlačanstva do zagrizenosti v košček lastne zemlje

Sama zakonitev meščanskih svobod in zemljiške odvzede po meščanski revoluciji še ni pomenila konec fevdalizma v krogovih sv. Stefana. Omilila je na eni strani le najhujša družabna nasprotja, na drugi strani pa jih je s pojavom meščanstva še bolj zapletla. Delovni človek, ki je bil prej glabelec adscriptus, je postal sedaj grobovski najemnik ali poljedelski in mestni proletarec, v najboljšem primeru pa bajtar. Res je meščanska revolucija na Madžarskem sprostila širše plasti ljudstva, vendar jih vse do danes ni spravila na oblast in pomejala s fevdalno gospodo. Fevdalni prevrata še huši, ker ti narodi po večini niso imeli nič lastnega meščanstva. V kolikor je to obstajalo, se je sproti odtejavalo. Bili so to mači ljudje, ki so se navzeli madžarske kulture in civilizacije in so se s pomočjo obeh, favorizirani od fevdalne oblasti, dokopali do premoženja

in močnih lokalnih vplivov. Med narodom so si ustvarili fevdalni svet v maled, ki je bil poln parvenistva in socialnega izkoriščanja lastnega naroda.

Oblast nad ljudstvom, udeležba na grofovskih lovih in bogatih proščenjskih pojedinah, plesi in modne revije, so bile edini okvir družbenega in kulturnega življenja večine domače inteligence, ki se je prodajala duševni lenobi in se ni poglabila v socialno strukturo naroda, niti ni skušala spoznati važnih gibal družbenih dogajanj v svetu. Nosila je pečat narodu odtujenega malomeščanstva, kateremu je imponiral aristokracizem plemstva, ki ga je skušala smešno posnemati. Le nižja duhovščina in pri prekmurskih Slovencih druge ni bilo, je ostala v stiku z narodom. Bila je po večini dober slovenski dušni pastir. Šele tik pred prevratom je nekaj slovenskih duhovnikov s Kleklo na čelu med prekmurskimi Slovenci začelo plesati prve kulturne in politične vezi s Slovenci preko Mure. Delo slovenske duhovščine se ni moglo sprostiti fevdalnega oklepa. Skoro vsaka fara je imela grofa za patrona in szombathelysko bogoslovnico so vodili škofje-grofi. Široke plasti narodov kroje sv. Stefana so bile popolnoma odrinjene od oblasti in upravljanja države. Potlačene so bile v popolno pasivnost. S plačilom davkov in odslužitvijo vojašnice ter zadostitvijo religiozni potrebi se je nehalo njihovo javno življenje. Ljudje so bili samo podaniki države in pripadniki cerkve.

Osvobođenje nas je formalno iztrgalo iz organiziranega madžarskega fevdalizma. Dvajset let svobode pa še ni uničilo kvrtnih posledic njegovega razkruja. Agrarna reforma je močno znižala posebno v lendavskem okraju število bajtarjev in najemnikov ter čistih poljskih proletarcev (beroši na veleposestvih), ni pa zaradi nepravčasne in napačne svoje izvedbe zadostno gospodarsko okrepila agrarnih interesentov. Agrarna reforma je bila izvedena dokončno v letih najhujše agrarne krize (1932), ne pa v največji agrarni konjunkturi takoj po prevratu. Zemlja je bila oddana ljudem za visoko odkupno brez inventarja in potrebnega kredita s strani države za postavitve stanovanjskih in gospodarskih objektov.

Posledica je bila velika zadolženost agrarnih interesentov, ki še danes, poleg preobljedenosti prekmurskega ozemlja, tira ljudi na sezonsko delo. Splošna gospodarska kriza je ta položaj še bolj zaletla. V Prekmurju je vsako leto več

polproletarcev, ki nimajo dovolj zemlje za preživljanje. To so tipični sezonski delavci, ki jih poznajo samo močno fevdalne dežele kot Madžarska, Rumunija, Poljska in Slovaška. Porast sezonskih delavcev je razumljiv kljub izvedbi agrarne reforme, če se upošteva, da je na Gorickem 80%, na Ravenskem pa 60% vseh posestev pasivnih.

Pred prevratom je imelo deset veleposestnikov 1/4 vse plodne zemlje v svojih rokah. Od te zemlje je še ostalo mnogo posebno gozda pri veleposestnikih. Število veleposestnikov se ni zmanjšalo, ker so se nekateri meščani dokopali do veleposestev. Veleposestniška zemlja se je podelila tudi priseljencem kolonistom in celo meščanskim inteligentom onstran Mure, kar je slabo vplivalo na Prekmurce.

Ob prevratu, kakor tudi v poprevratnih dneh so si mnogi po vaseh in trgih ter v obeh prekmurskih mestecih ustvarili pozicije, spretno izrabljajoč gospodarsko konjunkturo, nepoznavanje socialnih prilik s strani novih oblastnikov ter neurejenost naših političnih razmer. Te gospodarske pozicije so tudi močno vplivale v kulturnem in političnem oziru na razvoj prilik v Prekmurju. Te pozicije so danes tudi še nosilci fevdalne mentalitete, dajši je njihovo gospodarstvo že popolnoma liberalno-kapitalistično.

Povezanost teh gospodarskih pozicij, ki so vse v rokah meščanstva, z dnevnim kulturnim in političnim življenjem v Prekmurju dojava včasih celo do smešnih paradoksov, ko malomeščani dolže boljševizma mladi prekmurski rod, vzgojen v slovenski šoli, ko prinaša najprimitivnejše in elementarnejše pridobitve meščanske kulture v njihovo malomeščansko, s fevdalno miselnostjo prepojeno okolje.

Redno plačujte naročnino, sicer Vam ugasne pravica zavarovanja „Večernikovih“ naročnikov na

10.000 din

den ali vse leto.

Drugo vprašanje ni nič manj težko: kdaj naj se proslava vrši. Videli smo, da se je ta dvajsetletnica vršila na samo devedesetletnico; seveda iz različnih več ali manj netehničnih razlogov. Ali tudi letošnja ne pade natančno na dan, kakor bi morala, s čimer je že načeto vprašanje njene nujnosti. Najbolje bi bilo do minute natančno napraviti proslavo. Seveda za letošnje ni tako kritično, zakaj dvajset let po letošnjem letu se bo lahko vršila štiridesetletnica in se bo pisalo 1959. Za ono lanko pa je že bolj kritično, kakaj še se bo tudi takrat eno leto odvzelo, bo ista proslava še dve leti prej, in sicer 1957. Čim k višjim letnicam pa pojdemo na ta način, odbijajoč vselej eno leto, kar je upravičeno, tem zagotonejše bo vsa stvar in bomo ob proslavi stoletnice že imeli leto 2014 — prav tako pa bo narobe, če bo kdo poskusil še k letu praznovati dvajsetletnico.

A nič manj ni oteženo vprašanje kraja, kjer naj se proslava izvede. To se je tudi pri nas pokazalo. Lani se je proslavljala na vasi, letos se bo v mestu. Lahko pa si kdo izmisliti in rekel: Proslavo bo treba napraviti na Muri, na brodu. Drugi se bo odločil za cesto med tem in tem krajem. Zagovarjati se da vsaka stvar. Vendar lahko postane taka stvar usodna in naarabi mednarodne spore. Vzemimo primer, da bi hoteli proslaviti sv. Cirila in Metoda. Nekateri bi se odločili za Solun, drugi zopet za Koflevo prestolnico nekje na Blatnem jezeru. Začuden bi bili i Grki i Madžari, ko

bi slovenska množice romarjev privrele v te kraje in jih posedle. In še mnogo je takih primerov, ki bi zadajale natančnemu človeku mnogo skrbi in ga privedle v težko, neresljivo zagato.

Če s teh strani gledamo na vsako proslavo, moramo biti v velikih skrbih. Kje, kdaj in kako naj se proslava izvede. Nič manj pa, kakor sem že omenil, ni važno, kmo sme biti vse na proslavi, kdo mora sedeti na prvem stolu in kdo naj blipa yes dan na soncu. Zlasti pride v poštev vprašanje društev, korporacij, ustanov, organizacij, predvsem pa še uniformiranih oddelkov. Vprašanje je tudi, katera leta se racimo ta ali ona organizacija lahko udeležijo proslave in kdaj mora ostati doma. Prav tako je za vsakokratni razstavljaj kaj vse je lahko razstavljeno in kaj ne sme biti. Vprašanje se komplicira, če hočemo razstaviti tudi kako zgodovinsko hišo, ali celo kakšno celotno pokrajino, mesto: vas in podobno.

Na svetu je bil vedno mnogo ljudi, ki so vsako stvar odvedli s poti preprostosti na pot kompliciranosti. A važno je tudi še pripravljajno delo, zakaj izkazalo se je doslej, da so se proslavili predvsem oni, ki so sedeli v odboru. Izkazalo se je tudi, da so bili le premožni razočarani, ker niso sedeli v odboru in ker se jih sploh ni vprašalo na nasvet.

Slovenci bomo morali brez dvoma sklicati meddruštveni slovenski odbor, ki naj odloči, kako, kje in kdaj naj se vse bodoče proslave vrše. In kdo sme biti navzoč. Dokler pa to ne bo, ne bo redu in miru.

Razvojne smernice na zemlji onkraj Mure

Inž. Petkovšek / Prekmurec je izvrsten gospodar, kjer mu količkar kaže na dobiček

Prekmurje obsega 93.000 ha ter ima 90.650 prebivalcev. Obrti in industrije je malo, 85% prebivalstva se peča s poljedelstvom ter odpade le 0,87 obdelovalne zemlje na enega kmetijskega prebivalca.

Vseh kmetijskih gospodarskih enot je 17.030, od katerih je 27% pod 2 ha velikosti, v lendavskem srezu celo 35%. V velikosti pod 5 ha je 12.280 enot ali 72%, v lendavskem srezu celo 88%, tako da je v tem srezu le 12% kmetij velikih nad 5 ha oz. 5,7% nad 10 ha velikosti. Prevladujejo torej manjša posestva, ki ne nudijo dovolj zaposelnosti prebivalstvu.

Dve tretjini Prekmurja je ravnilna, ena tretjina valovit, hribovit svet. V južnem delu so višje Lendavske gorice z dobrimi vinogradniškimi legami, v severnem pa Goričko z ugodnimi legami za sadjarstvo. Po ravlini je zemlja prdnato-peščena, talna voda se zelo menjava, da trpe kulture v suši zaradi prenizke, ob navihli zaradi previsoke talne vode. Na suši trpi pogosto tudi Goričko, katero tvorijo tudi prdnato-peščene naplavine. Le ob Lendavi, ob vzhodni Goričkici in po dolinah Goričkice je težja zemlja, ki je še dosti čaka na osušitev.

Pomladi so v Prekmurju razmeroma zgodnje, poletja vroča. Povprečje padavin znaša 790 mm. V ravlini je pomlad zelo vetrovna, zemlja se še bolj osuši. Pogoste poplave Mure in Lendave povzročajo mnogo škod.

Zaradi tega prilika in goste naseljenosti je gospodarsko stanje Prekmurja nekoli-ko bolj neugodno. Ni pa tako hudo. Stanje bi bilo nekaj ugodnejše, ako bi se cenje živini in pridelkom nekoliko popravilo. Malokdo je tako dovzeten za napredek kot ravno Prekmurec, samo pokazati se mora hitro denarni uspeh. Zato ni težko ustanoviti razne strokovne in gospodarske organizacije, morajo pa takoj nuditi članom viden dobiček, drugače jih hitro opuste. Zato se tudi kmetijstvo hitro prilagodi trgu. Ko so se cene konjem in žrebetom nekoliko popravile, se vidi že pri vsakem malo večjem kmetu po dvoje in troje žrebet in gospodar se vozi z lepo rejenimi kobilami. Ko je pa svoj čas Avstrija ustavila uvoz težkih žrebetov, se je gospodar malo brigal za suhe kobile, ki so bile samo še za brazdo, ne da bi mu kaj nesele. Naj samo porastejo cene mladim rejenim konim, nbihe jih ne bo znal tako dobro krmiti kakor Prekmurec. Takoj bo pripravljen letno po 400 do 500 vagonov za izvoz.

Škoda bi bilo, če bi za pouk in napredek dovzeten kmetijski naraščaj trajno služil le kot navaden poljski delavec. Zato je potrebno, da se ta usmeri v druge poklice in trgovski šolaj. Z urejenim dednim pravom je treba ustaviti nadaljnje razkavajanje zemlje ter starše navaditi pravo-

časno odvajati otroke v druge poklice in jih ne izrabljati že od rane mladosti za sezonsko delo. S tem bodo pomagali otrokom in se izognili prepričanju, ki so žal v prekmurških družinah ob delitvi domače zemlje tako pogosti.

Prekmurska polja se dobro obdelujejo, preveč se pa izkorišča zemlja ob pomanjkanju gnojil. Tudi za travnike in sadno drevje se premalo skrbi. Tako se prideluje premalo detelje in živinske krme, ki lu rodno vsako leto pomanjkuje. Plemen-ke krave prežive zimo skoro ob sami slami.

Golji se težja simodolska pasma, ki trpi na preslabi prehrani. Posebno krave, ki ob slabi krmi obdelajo tudi vsa polja. Zato je posebno važno trajno osveženje krvi in vpeljavanje plemenjakov od drugod. Kjer so konji, se goveja živina za- nemarja in najboljša kmetije odreja- lo goved. Stanje živine je krog 38.000 glav. Pri konjereji prevladujejo težki medijmurski konji, ki jih je nekaj nad 5000.

Se najbolj zapuščena je svinjereja. Hlevi so slabi, zato tudi boleznj precej raz- sajajo. Z vpetjevanjem polnejšega sred-

njega jorkširja so se živali že precej zboljšale, le, kot se z vsem v Prekmurju hodi, da bi bil prej denar, se tudi mlade svinje prehitro pripušča. Perutinarstvo je precej razvito, ker je dosti žita. Stajer-ka se pa ne more prav razviti.

Sadnega drevja je zlasti po Goričkem dosti, pridelovalo se je pa sadje glavno za plačo za dom, zato je pravilna oskr- ba, obriranje in spravljane sadja premalo vpeljano. Proda se letno do 100 vago- nov jabolk. Precej se skuha silvovke za prodajo in dom. Manj ugodni so kraj- za orehe in kostanj.

Vinogradništvo, razen v Lendavskih goricah, ni posebno razvito. Po Goričkem se je razširila smarnica, da je to skoro 5 krat toliko kot cepljene trte, katere je le krog 60 ha. V Lendavskih goricah so vinogradi dobro oskrbovani, slabše je pa kletarjenje, zato ta razmeroma prav do- bra vina niso tako znana in iskana.

Mnogo se bi dalo doseči ravno v teh ravni legah z združenimi močmi in skup- nim delom, a kot rečeno, prehitro se vse ustavi, če ni takoj denarnega uspeha in plačila v donarju.

Gospodarske brige prekmurskih kmetov

Fran Trdko / Prekmursko kmetije so davčno preobremenjene

Z delno izvedbo agrarne reforme so se posestne razmere v Prekmurju bistveno spremenile. Izginila so plemiška velepos- sestva, ki so v predrevratnem času ob- segala večji del obdelane zemlje. S par- celiranjem teh zemljišč so nastala nova kmetijska gospodarstva, lastniki so po- stali prejšnji poljski delavci in najemniki. Novoustanovljena gospodarstva so za- radi nabave potrebnega inventarja za- šla v dolgove, ki so jih znatno povečala bre- mena anuitet dobljene agrarne zemlje.

Nove razmere po prevratu vsebujejo še marsikatero dediščino minulega fe- dalnega sistema. Te nepravilnosti naj- dejo svoj izraz najbolj pri odmeri daja- tve, posebno zemljarine. Zemljarina se odmerja po katastrofskem čistem donosu, ki je izračunan enotno na posamezne kul- turne vrste zemljišč po kakovosti zem- lje. Ta čisti donos je bil določen za Prekmurje leta 1885, in se do sedaj še ni izpremenil. Da je zemljarina v Prek- murju odmerjena previsoko, je kriva predvsem nepravilna klasifikacija zem- ljišč. Zemlja je uvrščena v I.-III. raz- red, kar pa seveda ne odgovarja dejans- kemu stanju. Delna krivda je tudi na previsokem količniku (30%), dočim je v ostalih krajih Slovenije količnik znatno manjši. Da bi se rešilo vprašanje zem- ljarine, je potrebna predvsem nova izme- ritev nekaterih vasi, ali vsaj reambulaci-

ja in s tem tudi nova klasifikacija. Na podlagi zemljarine oz. osnovnega davka se odmerjajo posredni davki, dokladi, ki znašajo pri nekaterih občinah 190—220 odstotkov zemljarine. Če primerjamo vi- šino avtonomnih doklad s čisto zemlja- rino, pridemo do zaključka, da težijo kmeti predvsem samoupravne dajatve.

Zaradi nepravilnih osnovnih odmer je prekmurski kmet davčno preobremenjen. Posesnik na Ravenskem, ki poseduje 8 do 10 oralov zemlje (srednja kmetija), le s težavo zadošča dnevni obvezno- stim. N. pr. na 1 oralu zemlje se poseja 100 kg pšenice, kar da poleti 400—500 kg pridelka. Cena pšenice znaša od 150 do 170 din. Z izkupičkom pridelka krije jav- ne dajatve in tako ostane vprašanje vsakdanjega življenja še vedno odprto. Poleg tega pa lahko pride vmes še spe- kulacija žitnih cen. Tako je n. pr. stal- lansko leto pomladi cent žita 200 din, v jeseni, ko je kmet prodajal, pa 130 do 140 din.

Zbijanje cen in različne spekulacije z nakupovanjem poljedelskih pridelkov pov- zročajo predvsem posredniki. To se opaža pri vseh pridelkih, ki jih kmet vr- že na trg, tudi pri sadju in živini. Med pro- ducente in konzumente je stopila ko- pica posrednikov. Ki spekulativno pov- zročajo pad in dvig cen kmetovih pri- delkov. Hrvatski primer Gospodarske

šloge nam kaže izhod, kako preprečiti ta- ke škodljive pojave. Zaradi nizkih, ne- sigurnih cen ne more kmet izboljšati ži- vinoreje, majhna posestva ne morejo kr- miti večjega števila živine.

Drugo važno vprašanje je zadolženost. Zaradi nabave najpotrebnejšega inven- tarja je le redka prekmurska kmetija pro- sta dolga. Skoraj v vsaki večji vasi so premožnejši vaščani osnovali posojilnice, ki vsrkavajo levji delež dohodkov zadol- ženega gospodarstva. Tudi odplačevanje agrarne zemlje v znatni meri obremenju- je gospodarstva. Razni nasledniki pre- jšnjega sistema, ki so v posesti gnutih sredstev in politične oblasti, izkoriščajo agrarne interese v svoj prid.

Da se prekmurskemu podeželju ustva- rijo boljši pogoji in zagotovijo napredek in donosnost, je v prvi vrsti potrebna nova izmeritev zemlje, ali vsaj nova kla- sifikacija. Javne dajatve bi se normalizir- ale, izboljšale cene gospodarskih, pridel- kov. Vse te zahteve so pa v temni zvezi z bojem vseh slovenskih kmetij za splo- šno izboljšanje pogojev, za zdrav temelj narodnega gospodarstva.

Spored Prekmurskega tedna

V soboto, 17. junija: Ob 10. dopoldne otvoritev »Prekmurskega tedna«, ki ga bo otvoril ban dr. M. Natanson. Ogled raz- stavišča. Ob 11. svečana seja občinskega odbora Murske Sobote, izročitev diplome banu. Ob 14. konferenca delegatov trgo- vskega kongresa v Grajskem kinu. Ob 19.30 sokolska akademija na grajskem dvorcu. Ob 21. družabni večer na veseličnem prostoru PT.

V nedeljo, 18. junija: Ob 6. budnica. Ob 9. polaganje venca na grobove legio- narjev. Od 9. do 11. kongres trgovcev. Ob 9.30 prihod udeležencev olimpijske vožnje, zaključek kolestarske dirke za po- kal PT, ki pri trgovini Stivan. Ob 10.30 prireditev avtomobilistov, kolestarsjev itd. Ob 11. svečana otvoritev Trgovske do- ma. Ob 11.30 povorka Sokola. Ob 15. telov- vadni nastop mariborske sokolske župe na stadionu SK Mura.

V torek, 20. junija: Vprizoritev O. Zu- pančičeve drame »Veronika Deseniška« na grajskem dvorcu. Začetek ob 21.

V sredo, 21. junija: Kolestarski dan. Nagrade: Kolesa in tolažine nagrade.

V četrtek, 22. junija: Ob 21. gostovanje ljubljanske drame v Sokolskem domu.

V soboto, 24. junija: Ob 15. plavalne tekme v mestnem kopališču. Priredi SK Mura. Nagradno streljanje na »golobe« v prireditvi Lovskega društva M. Sobota. Za- četek ob 14. Od 20. do 21. prireditve Med- družstvenega odbora v dvorani Trgovske kina. Ob 21. pozdravni večer na čast biv- šim uradnikom, uslužbencom itd., ki so bili v Prekmurju. (»Prišliki«.)

V nedeljo, 25. junija: Ob 6. budnica z aeroplani. Ob 8. masa za gostice v cer- kvah obh veroizpovedi. Ob 8.30 otvoritev žirnorejske razstave. Ob 9. gasilska sve- čanost gasilske župe Murska Sobota. Ob 9.30 povorka mladine Prosvetne zveze. Ob 10. mladinski tabor v parku za gradom. Ob 11. nastop gasilcev sokolske gasilske župe s prostimi in pozdravnimi vajami. Po zaključnem milimohod. Ob 15. do 17. letniški meeting. Ob 18. metodistični dirkali na progi Gederovci—Murska Sobota v priredi- bi Touring kluba Murska Sobota. Za dnev med tednom so pripriljene razne šolske in druge ekskurzije.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Kar zlorabila sva vašo gostoljubnost, gospod,« je tedaj dejal Beeke. »Zelo sva vam hvaležna za sprejem. Ali imate tudi ti kaj zanimivega?« Je še vprašal nato in z roko dvignil zaupljivo zakrivalo, ki je zakrivalo močno okovana vrata. Uga- nil je, da se mora tu zadaj skrivati nekaj pomembnega.

»Tu pa ni nič takega,« je mirno odvr- nil Carrington. »Samo nekaj privatnih skrivnosti, ki jih pa nikomur ne pokažem, ker za druge ljudi niso zanimive.«

Hitro je popravil zagrinjalo, da je spet skril vrata.

»Oprostite mi, da sem bil tako radove- den,« je skoraj proseče dejal Beeke.

Zdelo se mu je pa, da je uganil, kaj se mora tam zadaj skrivati.

»Torej prvega aprila se spet vidiva, gospod Carrington!« je dejal. »Še nekaj! Saj naju kapitan Piper lahko spreni na policijo? Dobiti mora sprejemno potrdilo za Clintonovo uro.«

»To pa res ni potrebno, gospod Beeke.« »Ure brez potrdila ne smem sprejeti.« »Pa ga dajte meni!«

»Nemogoče, gospod. Formularja nimam

s seboj...« Zavzdihnil je. »Saj vesta, kakšna so uradna pota! Vse po predpi- sih. Kaj hočete? Človek se mora takšnim neumestnim ukloniti in se jih počasi še kar privadi. Torej lahko vzamem Piperja s seboj?«

»Prav,« je odvrnil Carrington in se na- smehnil. »Piper, spremite gospoda, toda potrdila mi ni treba prinesli. Strgajte ga in ga med potjo zaženite stran.«

»Da, gospod.« Beeke in Eustace sta puščavniku prav prisrčno stisnila roko in potem šla. Eusta- ce je bil ves obupan, ker ju je Piper spremljal. Tisoč vprašanj je mislil zastavi- ti svoemu predstojniku, pa jih zdaj ni mogel.

»Zal mi je, da se morate z nama tru- diti, Piper,« je prijazno rekel Beeke, ko je kapitan za njima zaklenil velika vrata v zidu. »Vaš gospodar je zelo zanimiv in spreten človek. Res lepo pohištvo ima. Najbrž mu tudi vi malo pomagate, kaj?«

»Ne preveč,« je odvrnil kapitan. »Sko- raj vse naredi sam.«

Med tem pogovorom so prišli na stezo in kmalu nato so že šli po cesti, ki je

držala proti vasi. Nadzornik Gibbons je bil sam v pisar- ni, ko so prišli do poljce.

»Kje je Nash?« je hitro vprašal Beeke. »V Pageovi hiši vas čaka, če se ne motim,« je odvrnil Gibbons in odložil pe- ro. »Pa, vi ste, Piper? Nisem mislil, da vas bom danes še videl.«

»Ni nameraval priti, pa je vendar tu,« je suho dejal Beeke. Vsa njegova lju- beznost je iznenada izginila. »Piper, obtožujem vas sodelovanja pri umoru Toma Pagea. Opozarjam vas, da bo vse to, kar boste izjavili, utegnito služiti za odkritje pravega zločinca.«

Te besede so udarile kakor bomba. Ka- pitlan Piper je prebledel in se prijel za mizo, da ni omahnil. Nadzornik Gibbons je skočil kvišku.

»Ali se mar norčujete, gospod Beeke?« je ves jezen vprašal. »Piperja poznam že dolga leta.«

»Čeprav bi ga poznali že takrat, ko je bil še mornarček! Kaj se pa vmešavate?« je vzkliknil Beeke. »Piper, če bi radi kaj priznali?... Govorite!«

»Motite se, gospod,« je zajecjal ka- pitlan. »Jaz nisem ubil ubojega Toma Pa- gea. Moj najboljši prijatelj je bil. Mene vendar ne morete aretirati, gospod Beeke!«

»Da vas ne morem? Saj sem vas že!

»Rekli ste mi, naj grem sem, da do- bin potrdilo...«

»To sem rekel samo zato, da ne bi va- šega gospodarja preveč vznemirila,« je odvrnil Beeke. »Ne maram, da bi vedel, kaj se je z vami zgodilo.«

»Moj Bog, pa vendar ne mislite, da...«

»Ne zanimajte se za to, kar jaz mislim, Piper,« mu je segel Beeke v besedo. »Ali mislite kaj priznati ali ne?«

»Ne, gospod, motite se. To je vse, kar morem reči.«

»Dobro. Do jutri se boste morda že kaj premislili. Zaprite ga v celico, Gibbons!«

Gibbons je vzkrižil: »Toda, gospod Beeke...«

»Rekel sem vam, da ga zaprite v ce- lico!«

»Ne razumem vas...«

»Kdo pa zahteva od vas, da bi me raz- umerili?« je zakričal Beeke. »Ali je pre- skajava poverjena vam ali meni? Zaprite tega človeka, ali pa ga bom moral jaz sam.«

Beeke je govoril posmehljivo in rezko. Gibbons ga je divje pogledal, potem pa je pomignil Piperju, naj gre za njim.

Beeke jima je sledil. Pregledal je vse jematke žepa in se prepričal, da so vrata njegove celice dobro zaklenjena. (Dalec sledi.)

Novice

Težka nesreča pri Medlogu

VEČERNI VLAK NA PRELAZU RAZBIL KMETSKI KOLESELJ — POSESTNIK FRANC KUDER SE BORI S SMRTJO

Celje, 17. junija.

Na znanem železniškem prelazu pri Medlogu v Savinjski dolini, kjer se je pred leti zgodila velika nesreča, ki je terjala več življenj, se je slučajno primejala spet večja nesreča. Posestnika 40-letni Volavšek Jože in 41-letni Franc Kuder iz Šešča pri Sv. Pavlu sta se proti večeru vračala na kmetem kolesarju iz Celja, kjer sta bila po opravilih. Ko sta vozila preko znanega prelaza, je biloma privozil večerni celjski vlak ter z lokomotivo zadel v koleselj, ga razbil na dveje ter polovico koleslja vleklo s seboj še kakih 400 m, nakar se je ustavil. Ob udarcu je pos. Volavška vrglo ob stran, dočim je priletel pos. Kuder na odbojajočo lokomotivo, ki ga je vlekla s seboj. Na kraj nezgode je prihitel takoj rešilni avto, ki je odpeljal ob ranjenca v bolnišnico. Težko ranjenega konja pa je konjač takoj ubil. Hude poškodbe ima zlasti pos. Kuder, ki ima precej poškodovano glavo, zlomljeno roko v ramenu ter več reber. V trenutku, ko to poročamo, leži v bolnišnici še nezavesten. Bati se je, da bo poškodbam podlegel. Volavšek je dobil nekaj ran na glavi in po telesu, ki pa so lažje značaja.

Kako je prišlo do te prometne nezgode, trenutno še ni znano. Posebna komisija pa bo še tekom današnjega dneva ugotovila delanski stan ter vse okoliščine. Ob tej priliki zopet opozarjamo železniško upravo, da bi bilo treba — če že drugje — vsaj na prelazu v Medlogu postaviti zapornice. Več usodnih nesreč, ki so se tu že primerile, menda dovolj glasno vpije, kaj je na tem mestu potrebno storiti!

V pomoč slovenski materi

POŽRTVOVALNO DELO ZAŠČITNE SESTRE GDC. ZORE HERAKOVIČ.

Higijski zavod v Ljubljani je priredil vzdolž severne meje več higijskih razstav o negi dojenčkov. V Vuzenici je bila otvorjena v nedeljo v telovadnici Sokolskega doma. Razstavo je vodila požrtvovalna zaščitna sestra gđ. Zora Herakovič. Kljub hudim nalivom je podnevi obiskovala razstresene in oddaljene domove, kjer bivajo matere z dojenčki, jim dajala nasvete o pravilni negi, siromašne matere pa obdarovala še s plečniki in srčkami — dar Društva prijateljic Slov. gorice —, a zvečer je po povratku vsa utrujena še predavala in predvajala poučne filme. S 16. t. m. je bila razstava zaključena s predavanjem o najzgodnejših boleznih s filmom »Dva brata«. Banovinski zdravnik g. dr. Pregl se je v zbranih besedah zahvalil zaščitni sestri za njeno trudopolno in neumorno delo s prošnjo, da ponese zahvalo na vsa merodajna mesta, ki so na kateri koli način pripomogli k razstavi, ki so žrtvovali za prelete dojenčkove opreme in gmojne žrtve celokupne prireditve. Hvaležnost Vuzenčanov pa se bo gotovo najbolje odražala v dejstvu, da se bodo v kolikor je mogoče ravnali po prejetih naukih. Prosim, da bi Higijski zavod ob prvi priliki zopet priredil higijsko razstavo s koristnimi predavanji in filmi, morda celo v razširjeni obliki. Naše siromašne matere pa so spoznale v darilih, da z njimi sočutijo vse slovenske matere širom Slovenije ter bodo rade vzgajale svoje dojenčke z vso ljubeznijo za zavodne Slovence in Slovenke.

Zločinska roka požiga domove

V noči na petek je nenadno nastal požar pri Vrhnjaku Francu na Sp. Hajdini. K sreči sta neka avtomobilista zapazila orve plamene, ko sta se pripeljala do hiše. Domači so vsi trdno spali. Komaj sta jih prebudila. Z' velično požrtvovalnostjo sta pomagala reševati živino, orodje in

KOROSKI VOJNIM OSKODOVANCEM.

Vojni oškodovanci, državljani Jugoslavije, ki so utrpeli za časa vojnih dogodkov na Koroskem v letih 1918.—1920. katero koli škodo, se pozivajo, da isto nemudoma ponovno prijavijo z navedbo predmetov in brez cene podpisane odobro, oddelek za Korosko na Prevaljah, ter je edino ta odbor kompetenten, urejati zadeve vojnih oškodovancev iz Koroske in dajati informacije. — Odbor vojnih oškodovancev, oddelek za Korosko na Prevaljah.

KRAJEVNA PROTITUBERKULOZNA LIGA V RUSAH.

Iz letnega poročila agiline krajevene Protituberkulozne lige v Rusah posnemamo, da je razdelila v mesecih januar, februar, marec in april revni šolski deci 1257 litrov mleka in 1126 hlebov kruha v skupni vrednosti 4.771,75 din. Iz računskega zaključka pa je razvidno, da je delovanje lige res uspešno in hvale vredno, kar dokazuje številke same. Posebno priznanje za to človekoljubno delovanje zasluži marljivi odbor.

VLAK POVOZIL ŽENO

V Slavonskem Brodu je povozil vlak ženo graničarskega kapetana Miljutina Miletiča, ko se je peljala po šestletnem bivanju v Mojstrani z možem in tremi otroci na možovo novo službeno mesto v Šabcu. Miletičeva je poškodbam podlegla.

ZA SRNJAD SE BOJIJO

Lovski zakupniki in lastniki lovišč s Pohorja in Kozjaka so se na podlagi posebne ankete, ki je bila sklicana na pobudo Lovskega društva na mariborskem okrajnem glavarstvu, sklenili do bodo do

bolnišnico. Težko ranjenega konja pa je konjač takoj ubil. Hude poškodbe ima zlasti pos. Kuder, ki ima precej poškodovano glavo, zlomljeno roko v ramenu ter več reber. V trenutku, ko to poročamo, leži v bolnišnici še nezavesten. Bati se je, da bo poškodbam podlegel. Volavšek je dobil nekaj ran na glavi in po telesu, ki pa so lažje značaja.

Kako je prišlo do te prometne nezgode, trenutno še ni znano. Posebna komisija pa bo še tekom današnjega dneva ugotovila delanski stan ter vse okoliščine. Ob tej priliki zopet opozarjamo železniško upravo, da bi bilo treba — če že drugje — vsaj na prelazu v Medlogu postaviti zapornice. Več usodnih nesreč, ki so se tu že primerile, menda dovolj glasno vpije, kaj je na tem mestu potrebno storiti!

pohištvo. Prihiteli so tudi gasilci iz Hajdine. A žal ni bilo v bližini potrebne vode, z malenkostno zavarovalnico ni krita škoda. Ogenj je bil podtaknjen. Letos je ta požar že četrti na Hajdini. Hajdinci so v velikem strahu pred zločinsko roko, ki jim zažiga domove.

1947. leta omejili streljanje srnjadi v svojih revirjih. V bodoče se bo smelo na 200 ha kakšnega lovišča ustreliti samo enega srnjaka in samo eno srno na leto. Podobno omejitev bi rado Lovsko društvo doseglo v lovskih revirjih slovenjegraškega in dravogradskega okraja.

NATOVORJEN AVTO ZGRMEL V NARASLO KRKO

Poročali smo, da je zadnje vodovje na Dolenjskem marsikje preplavilo tudi ceste, da je bil promet na več krajih ustavljen. Tudi lesni trgovec Vukčević iz Globočice je moral zaradi narasle Krke ustaviti vožnjo s svojimi z drvmi do vrha naloženim tovornim avtomobilom, s katerim je peljal v Zagreb. Še preden pa je vodovje dovolj upadlo, je hotel trgovec vožnjo nadaljevati. Naglica pa je postala zani usodna. Ko je namreč privozil na neki most čez Krko, ki je bil še na pol pod vodo, se je most pod težo avtomobila zrušil, in avto je zgrmel v vodovje. K sreči sta šofer in še nekdo, ki je bil s spremenljavo pravčasno opazila nevarnost ter se s skokom iz avta rešila gotove smrti. Tovornik bo ostal v Krki, dokler ne bo vodovje upadlo.

VELIKA NAPREDOVANJA UČITELJSTVA

Ob zaključku letošnjega šolskega leta je prosvetno ministristvo izdalo odloko napredovanju slovenskega učiteljstva v višje položajne skupine. Napredovalo je več sto učiteljev in učiteljic.

o Pri Sv. Lovrenču na Poh. gostuje danes v soboto, mariborsko gledališče s komedijo »Partija šahov«.

o Na poti iz šole si je zlomila roko 13-letna viličarjeva hčerka Elizabeta Sturmovca iz Zg. Poljskave, pri čemer je poškodovano tudi roko.



Modna novost: tanko...
svilen perilo

z bogato vezenino

Za boljše perilo se zopet mnogo uporablja lepa in okusna vezenina. Tudi barvaste čipke in vezeni motivi osipajo lepi, če operete tako občutljivo perilo v obilni in blagi peni Luxa. Lux tudi najbolj nežnim nitim ne škoduje in ohrani svilen perilo dolga časa kot novo.

LUX

za vse poletne tkanine!

...se raztopi tudi v mrzli vodi!

o Službe za banovinske cestarje Banška uprava je razpisala službe za cestarje na banovinski cesti Dravograd - Polana - Črna, na banovinski cesti Maribor - Ribnica - Brezno in na banovinski cesti Črnelavci - Gornja Radgona. Prosilci smejo biti stari od 23 do 30 let in morajo vložiti prošnje pri okrajnih cestnih odborih.

o CM podružnice prosimo, da naznajo delegate, ki se udeležijo velike skupščine 2. VII. v Ljubotomu. Istotako je sporočiti do 20. VI. seznam onih, ki žele obedi in prenočišču. Za obed (za osebo po 12.—14. din) je nakazati CMD do 20. VI., ker mora Družba naročene obede naprej plačati.

o Akcija za otroške košare, ki jo je izvedla v letošnjih dneh dnevnih Jugoslov. Unija za zaščito dece v Ljubljani je lepo uspela, kar pričajo do sedaj poslani tozadevni denarni prispevki. Vsem onim, ki so darovali v Fond za otroške košare, se Unija za zaščito dece nališkrene za hvaljevalce, vse one pa, ki še niso poslali nabiralnih pol. odn. obračuna, pa najvidneje prosil, da store to čimprej.

o Gad e pilči pri nabiranju lahob 12-letno Angelo Eferlovo, hčerko posestnika iz Zg. Kungote na Kozjaku. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico.

o Črešnja je nevarna, S srečanje je padla in si zlomila obe nogi viličarka Al. Minaričeva iz Žitanc pri Sv. Juriju v Sl. goricah.

o Mizarjski pomočnik oznanjal po gozdovih krivo vero. Po gozdovih okrog Primskovega pri Kranju je prirejal tiste sestanke in oznanjal krivo vero pristane anabaptistične sekte neki mizarjski pomočnik iz tamkajšnjega kraja. Pri zasliševanju na kranjski policiji je pomočnik priznal, da je razširjal anabaptistično literaturo.

o V naraslo Ljubljano je skočil Ljubljanski policiji je bilo javljeno, da je v bližini Karlovskega mosta skočil v Ljubljano neki neznan moški.

o Strela uničila cerkev. Pri zadnjih nevihtah je udarila strela v cerkev Sv. Antona pri Starem trgu ob Kolpi. Plameni so v trenutku zajeli leseno streho in celotno poslopje. Okoličanom se je posrečilo rešiti samo svetnike z oltarjev in kelih. Škode je nad 70.000 din, cerkev pa je bila zavarovana samo za 5000 din.

o Spremembe v železniški službi. Po službeni potrebi so prestavljeni: Alojz Pavšer iz Ptuja na Rakek, Rudolf Jezovšek iz Rakova v Ptuj, za šefa postaje v Mislinji Franc Kala iz Slovenjgradca, za šefa postaje Šmarje pri Jelšah Adolf Carman iz St. Petra v Savinjski dolini.

o Velika proslava Koroskih borcev bo v nedeljo 30. julija na Ljubnem ob Savinji ob priliki 20-letnice osvojevalnih bojev. Na sporedu je služba božja, manifestacijski zbor in velika narodna veselica. Na hiši, kjer je bil v maju 1919. glavni stan borcev, bo odkrita spominska ploča.

o Javen sokolski nastop v St. Petru v Sav. dolini bo v nedeljo 25. tm. ob 15.

o V proslavo 20-letnice Sokolskega društva v Laškem bo 9. julija v Laškem okolišni nastop vseh društev celjskega sokolskega okrožja, združen z obrambnim zborom okrožja. Razvit bo ob tej priliki prapor laškega sokolskega parašajca.

o Znanstvena ustanova Nikola Tesla v Beogradu. Prosvetni minister je izdal naredbu o ustanovitvi znanstvenega zavoda Nikola Tesle. Francoska vlada bo podprla ustanovo z dvema milijonoma dinarjev.

o 28 vaščanov se je zastrupilo s sirom. V Dragovo v levačnem okraju v Srbiji se je ob priliki neke pojedine zastrupilo 28 ljudi s kajmakom.

o Cerkev za 30 milijonov dinarjev grade v Zvonimirovi ulici v Zagrebu. Načrtje je napravil slovenski arhitekt prof. Plečnik.

o Otroci z dvema glavama. V zemunski porodnišnici je porodila kmetica Ika Gašičeva otroka z dvema glavama in z zračenimi prsti na rokah in nogah. Čudno bitje je umrlo takoj po porodu. Abnormaliteto je bolnišnica konservirala v spiritu za znanstvena proučevanja.

Ptuj

o Mestno poglavarstvo Ptuj obvešča vse gg. rez. oficirje, ki bivajo na področju mestnega poglavarstva in imajo od države uniforme, da iste prinesejo na pregled ob priliki rekrutacij v nedeljo, 25. t. m., ob 9.30 v Mladko.

o Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Bajazzo«.

o Sokolski zlet v Mursko Soboto. V Ptuj je živahno zanimanje za ta izlet. Že včeraj se jih je prišlo okoli sto.

o Ptuj bo imel 2 obrtni društvi: obrtno društvo, katerega predsednik je gosp. Berlić Joško, in slovensko obrtno društvo ki se bo jutri ustanovilo. Pripravljeni odbor novega društva vodi tesarski mojster na Bregu g. Vimer Lojze. Med obrtniškim vrstami v Ptuj so bila že dalje časa mučna trenja. Z ustanovitvijo novega društva se bo menda položaj razčistil.



»Dajte mi kako sredstvo za nast las.«
»Prosim lep! In kakšno barvo želite?«

Maribor

Naloge avtobusnega kolodvora

Ko je bilo lansko poletje reguliranje Glavnega trga v Mariboru končano in smo dobili moderen avtobusni kolodvor, je bil tega vsakdo res vesel in je brez pridržka odobral mestno občino, da se ni ustrašila izdatkov in da je dala prebivalstvu za njegove datjave primerne kompenzacije. Lahko smo ponosni na tako velikopolezno ureditev Glavnega trga in njegovih delov, vendar so tu še pomankljivosti, na katere bi radi opozorili odločujoče činitelje. Z malo dobre volje se da iz avtobusnega kolodvora ustvariti nekaj, kar bi se bolj odgovarjalo njegovi vrhni.

Pred regulacijo trga se je naglašalo, da je na njegovem prejšnjem novem

delu zamišljeno izhodišče za vse avtobusne proge, lokalne in podeželske, ne samo mestne, ampak tudi zasebne. Sedaj pa vidimo, da temu ni tako in da je peron namenjen le za mestne avtobuse. Peron je dovolj velik za pristajanje najmanj 8 avtobusov hkrati. Nekaj zasebnih avtobusov ima še vedno izhodišče pri "Orlu" ali pri "Grozdu" na Grajskem trgu ozir. na Aleksandrovi cesti. Ali ne bi mogli tudi ti avtobusi pristajati ob peronu, saj imajo dovolj prostora? Ako je to spojeno s kakšnimi datjavami, se jih podjetja gotovo ne bodo branila. Kako prijetno bi bilo tudi za potnike zasebnih prog, ako bi mogli neposredno prestopati iz svojega vozila v mestna.

m Gasilska četa v Studencih priredi danes v soboto, 17. ob 8. uri zvečer, v dvorani Gas. doma družabni večer. G. Svengali je bil naprošen, da poda nekaj svojih eksperimentov v korist gas. čete.

m Tatvina kolesa. Izpred Kino kavarne je bilo ukradeno kolo uslužbenca Milosla Polenku iz Sp. Dobrave. Kolo je znamke NSU in vredno 1900 din.

Moški!

za zdravljenje spolnih slabosti seksualne impotence, za spolno slabost ter za okrepitev funkcij spolnih žlez poskusite hormonske neškodljive

"HORMO-SEKS" pilule
Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 34.— 100 pilul din 217.—, 300 pilul din 560.—. Zahtevajte le originalne "Hormo-Seks" pilule, ki so na skatlici zunanji opremljene z zaščitno znamko. Po poskusu razpozajete diskretno: LEKARNA BAHOVEC, LJUBLJANA. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij "VIS-VIT", Zagreb, Langov trg št. 3. Ogl. reg. S. Br. 1990-35

m Z rešilnim avtom so morali danes popolno prepeljati v bolnišnico 70-letno staro Lizo Taškercovo iz Slivnice, ki je sredi noči obnemogla in obšla na Glavnem trgu.

m Ker je Protituberkulozni teden že za nami, vlijudno prosil PTL v Mariboru vse sotrudnike, oziroma šolnike in tovarnarje, župne in ostale urade, da blagovolijo zaključiti svoje zbirke in obračunati tigi v Mariboru. Cim prejme liga urigrane obračune, bo javnosti podala celokupen pregled o uspehu svojega tedna.

m Betonška cev je padla na nogo delavcu mestnega gradbenega urada Adolfu Žižku ter mu zdrobila prste.

Lahko poletno blago za vroče dneve
TEKSTILANA BODEFELDT, Gosposka ulica 14

m. V cerkvi sv. Štefana na Dunaju sta se danes poročila gđ. dr. Anka Prijatelj, asistentka II. kir. odd. mariborske bolnišnice, in g. dr. Josip Popović, zdravnik, sedaj na specializaciji na Eiselsbergerjevi kliniki na Dunaju.

m Tatvina oblike. Danes predpoldne je bila ukradena iz nekega stanovanja na Vodnikovem trgu 3 siva moška obleka. Svaki se pred nakupom.

m Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč v nedeljo 18. t. m. vrši GUZD zdravnik g. dr. Turin Ivan. Maribor. Linhartova ulica št. 12.

POHIŠTVO spalne sobe, kuhinjske opreme, stolce vseh vrst dobavlja najceneje **"OBNOVA", F. NOVAK, Jurčičeva ulica 6**

Važno opozorilo! Izletniki, ki nameravajo za praznike potovati v inozemstvo (posebno v Italijo), se opozarjajo, da si pravčasno preskrbijo potrebne vizume. Tozadavne informacije dobijo pri Putniku Maribor.

* **Tombolo z vrtno veselico** priredi jutri popoldan ob 3. uri gasilska četa v Kamniku.

* Na "Grle" začasno cesta mimo pos. Poš (Rošposki grad).

* Ob nedeljah vrtni koncert, gostinja Lobe Razvanje "Ciganska godba".

* **Sokol Maribor I.** obvešča vsa bratska sokolska društva, da se vrši proslava desetletnice, razvite naraščajočega in društvenega prapora v nedeljo dne 16. julija v slučaju slabega vremena 23. julija, nakar že sedaj prosimo ostala društva da ne prirejejo isti dan prireditev. Podprite Pivkovo sokolsko družino v magdalenskem okraju!

* **No odlašajte več!** Prijavite se takoj za užitek polne izlete z udobnimi avtomobili Putnika: 28. do 29. 6. v krasno Logarsko dolino 2 dni din 120.—, 28. do 29. 6. v Graz 2 dni din 110.—, 29. 6. v Rogaske Slatino 1 dan din 50.—, 1. do 2. 7. v sloviti Maribor 2 dni din 200.—, 2. do 4. 7. na veseli Dunaj 3 dni din 260.—, Prospekti, informacije in prijave: Putnik Maribor-Celje-Ptuj.

Pijača in ljubosumnje kriva umora

Kakor smo že poročali, se je včeraj zavgovarjal na zatožni klopi pred velikim kazenskim senatom okrajnega sodišča v Mariboru, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. C. e. m. e. r., 27-letni delavec Franc P. r. e. a. c. iz Krčevine pri Mariboru, ker je bil obtožen, da je na velikonočni ponedeljek ponoči po zremel preudarku usmrtil 28 let starega splavljara Ferdinanda Milinariča. Ob isti priliki je tudi poškodoval z ročico po glavi nekoga Gasperja Gorčičana in mu obenem vzel iz žepa 2,50 din.

Pokojni Milinarič je odšel na velikonočni ponedeljek z nekim mizarjem v Volčevlovo gostilno na Ribniškem selu. Ko je proti večeru nastal prepir, je hotel odveči mizar opijanjenega Milinariča domov. Iz gostilne pa nista mogla, ker jima je obtoženi Preac zastavil med vrati pot. Kakor so izpovedale priče, se je začel prepir zaradi neke ženske, na katero je bil Preac ljubosumen, ker ni hotela ple-

sati z njim, pač pa je plesala z drugimi. Pri vsesplošnem pretepu, ki je nastal v gostilni, je tudi Milinarič krepko pomagal, saj je bil eden izmed znanih pretepačev. Milinarič sam in Gorčičan sta ob tej priliki krepko premaknista Preaca. To je zadnjega tako razjezilo, da je izgubil razsodnost in odletel z latio nad Gorčičana in Milinariča. Prvega je pobil z latio na tla, drugega pa je po udarcih z latio še zadaval, da je umrl tako rekoč pod njegovimi rokami.

Svilene srajce hladijo - Bogata izbira pri
TEKSTILANA BODEFELDT, Gosposka ulica 14

Državni tožilec K o š e n i n a je pri obtožbi vztrajal, da je bilo dejanje storjeno po zremel preudarku ter ga klasificiral kot umor. Preac kam je krvavo dejanje odkrito priznal in se ga kesal. Veliki kazenski senat je spoznal Preaca za krivega v smislu obtožbe ter ga obsodil na 14 let težke ječe in na trajno izgubo državljanjskih pravic, ker je zaradi razburjenja storil krvavo dejanje.

NASTOP ŽIVKOVE GLEDALIŠKE SKUPINE

Danes v soboto ob 20.30 nastopi v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu Živkova gledališka skupina iz Ptuja in vprizori staro francosko igr. o »Jezičnem dohtarju«. Skupina se mudi po zaključku sezone v ptujskem Mestnem gledališču na turneji po severno-vzhodnih slovenskih srednjih in zasluži tudi vso pozornost Mariborčanov.

SEGAJTE PO OLIMPIJSKIH ZNAKIH!

Olimpijski odbor je založil izredno lične olimpijske znake, ki jih bodo prodajali naši sponzorji in skavti po din 5.— ter bodo služili obenem kot vstopnica za vse sportne prireditve Olimpijskega odbora. Dobijo se tudi v predprodaji pri Putniku.

DVA DIJAKA IN DELAVEC KRADLI ORODJE S KOLES

Policija je zvedela, da ima neki 16-letni dijak v Mariboru večjo množico različnih orodja za kolo. Napravila je preiskavo na fantovem stanovanju in pri tej priliki zaplenila več orodja, za katerega je fant priznal, da ga je ukradel v družbi z mladoletnim dijakom in še nekim delavcem iz vasi kleti Delavske zbornice v Sodni ulici. Tudi pri teh dveh mladoletnih zlikovcih je našla policija različno orodje. Od nakradenega orodja se še nahaja na policiji več sesalov, nešteto ključev in nekaj električnih svetilk.

m **Poročili so se** v Mariboru: Zibert J., kleparski mojster in pos., in Gmeiner J., šivilja, iz Cirkove; Dermastija Jožef, mesar in Vešner Ivana, natakarica. Aleksandrova c. 38; Boldin Arnar, trgovec in Pernat Vida; Klemen Anton, kleparski pomočnik in Pernik Marija; Petek Fr., ševlarski mojster in Šnidinger Ana; Babič Ladislav, narednik in Novak Matilda; Stankov Pavel, rudar v pok. in posest. in Pernat Terezija, Hölzl Emerik, knjigoveški oim. in Zibrat Ivana, tkalica, Tenzno; Slana Martin, zasebni namočevalec, Linhartova 12 in Turk Katarina, šivilja, Frankopanova 32; Zemljč Metod, mizar, ki pomočnik, Ruška 3 in Riharič Rozina, gospod, pom., Mejna 8.

Stavbeniki, ključavničarji, instalaterji, POZOR! STAVBENIKSKE PLOŠČE (tekle in lahke izpeljave) vseh vrst, roletke, dimniška vrata, kanalske sifone, kanalske roletke, vsotopne pokrove, litoželazne vrtno klopi in mize, kakor vse ostale dele komercialne litine. Razne odlične iz prevrtnosti, trojne litine, medenine, bronovine, cinka in aluina — izdeluje in dobavlja vsako količino po modelih, vzorcih in skicah **Lasina modelna mizarna**

Cene nizke, solidno blago. Zahtevajte posodobit! Tvrda je domača in ni v kartelu za komercialno litino

JUGO - METRO
topilnice kovin, ličarska železa in kovin
TEZNO PRI MARIBORU

V vročini raste popermit. Toda za osvoboditi iz zopet najboljši popermitov hodon 505 z črta.



ORIGINALNA AROMA

505

ZA OKO - ČRTA
ZA OKUS - AROMA

Proizvajala: UNION, Zagreb

* **Veliko vrtno veselico** — Tomše Pekro priredi Filatelistični krožek »Magdalena« due 18. 6. 1939. Vstopnine ni.

* **Klub adventov trgovec akademski** priredi v nedeljo, dne 18. t. m., večer izlet v Vurberg. Povratek z avtobusom. Klub poziva vse članstvo in njih prijatelje, da se izleta v čim večjem številu udeležijo. Odhod ob 6.30 uri izpred trgovske akademije.

* **Dr. Marja Vilko**, zdravnik, Razlagova 15, do nadalje ne ordinira.

* **Tombolo** priredi prostov. gasilska četa v Radvanju, dne 18. junija 1939, ob 3. uri pri tamkajšnjem gasilskem domu. V slučaju slabega vremena se vrši ista prihodnja nedelja.

* **Glavno društvo železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru** priredi v nedeljo, dne 18. junija, na vrtu gostilne Midil (Weber). Pobrežje, svojo poletno veselico. Na sporedu: Godba (kapelnik g. Schönmerr), ples, streljanje na dobitke in drugo. K obilni udeležbi vabi vlijudno Odbor.

Nočna lekarniška služba: (od 17. do vključno 23. junija) Lekarna pri sv. Arehu, Glavni trg 20, tel. 20-05; Magdalena lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* **Grajski kino.** Danes vesela opereta **Jadvice** v gl. vlogah Jadvice Kenda, Georg Aleksander, Rudolf Carl.

* **Kino Esplanade.** »Kraljev tenor«, razkošna, zabavna veselica z Lucie Engliš, Rose Stradner, Willy Eichberger, Leo Szek. — Kot dodatek prikazujemo obisk Nj. kr. V. kneza namestnika Pavla in kn. Olge v Berlinu.

* **Union kino.** Do vključno ponedeljka »Ko topovi zamoče«, vefilim iz vojne in povojne dobe, pretresljiva vsebina. — Spancer Tracy, Franchot Tone in Gladys George.

* **Zvočni kino Pobrežje** 17. in 18. junija »Mali pomorščak«, vefilim v vsakem pogledu. V glavni vlogi splošno priljubljeni otrok »Shirley Temple«. — Dodatek Moutvietone Novosti in Buster Keaton Sale. Predstave ob sobotah ob 20. (8.) uri in nedeljah ob 16.30, 18.30 in 20.30 uri.

Radio

Nedelja, 18. junija.
Ljubljana: 8. jutranji pozdrav RO; 9.15 Koncert RO; 12.20 Cerkevna glasba; 11. Prenos promenadnega koncerta; 12.30 Ruske pesmi s plošč; 13. Napovedi; 13.20 Za zabavo in oddih; 17. Kmetijska ura; 17.30 Akademski pevski kvintet in Kmetijski trio; 20. Pevski koncert; 20.40 Veseli napevi; 22.15 Godba za ples. — Beograd: 17.15 Koncert vojaške godbe; 18.45 Zabavni koncert s plošč; 20.30 Zabavni večerni koncert RO; 22. Prenos lahke glasbe iz kavarne. — Sofija: 18. Lahka in plesna glasba; 20. Vokalni koncert; 21. Odločki iz operet. nato plesna glasba in porok. — Rim: 21. Vitanidijeva opera »Vela duca«. — Deutschlandsender: 20.15 Verdijeva opera »Aida«. — Budimpešta: 20. Leoncavallova opera »Pagliacci«. — Milano: 21. Prenos operete. — Praga: 19.50 Benečeva opereta »Sveti Antonček«. — Bukarešta: 20. Suppejeva opereta »Bocaccio«. — Leipzig: 20.15 Večer serenad. — Dunaj: 20.15 iz zvočnih filmov.

Ponedeljek, 19. junija
Ljubljana: 12. Obisk pri južnih Slovanih; 13.20 Vsem v veselje; 18. Zdravniška ura; 18.20 Citrasko točke; 20. Sodobni plesni zvoki s plošč; 20.30 Koncert starih mojstrov; 22.15 Narodne pesmi, poje tercet Strlar. — Beograd: 18.50 Plesi iz opere »Knez Igor«; 20.30 Koncert na flauti; 21.25 Orkestralni koncert; 22.15 Koncert na čelu. — Sofija: 17.30 Popularni koncert; 19.30 Simfonični koncert; 21.40. Lahka in nato plesna glasba. — Munkacsy Wagnerjeva opera »Carstvo ornih labodov«. — Pariz. RTF: 20.25 Prenos opere iz Opera Comique. — Bruselj II: 20. Abrahamova opereta »Havajski cvet«. — Berlin: 20.13 iz pestrega operetnega sveta. — Firenz: 21. Ritem in ples. — London National: 21.45 Koncert opernega BBC orkestra.

Ženski kotiček

Ne pretiravajte s sončenjem

Danes smo daleč od one dobe, ko smo videli lepoto v licih, ki so bila bela kakor mleko. Nekdaj so se še moški malo sončili, ženske pa so se pred soncem naravnost skrivale. Celo poletje so vlačile s seboj sončnik, da ja ne bi sonce poškodovalo nežnost in belino njihove polti. Danes je bela polt naravnost odvratna. Če se pojavi sredi poletja v kopališču ženska, ki je še popolnoma bela, se vse obrača zanjo, vprašujoč se, ali je morda prišla z lune.

Poudariti pa je treba, da pri sončenju vseeno ne smemo pretirati. Kakor je lepa od sonca enakomerno zarjavela polt, vendar vrat ne sme biti preveč ožgan. Zlasti starejše dame morajo biti s son-

čenjem previdne. Čim se jim na obrazu in vratu pojavijo gube, so videti mnogo starejše, ako jim sonce preveč potemni polt, gube na ostanje bele, kakor nekeke globoke zareze. Po mili volji se lahko izpostavljajo soncu le mladi in sveži obrazi. S tem pa še ni rečeno, da se starejši ljudje ne smejo sončiti. O, pa še kako priporočljivo je, le previdnejši morajo biti. One, ki imajo naguban vrat in obraz, naj ga sončijo manj nego ostale dele telesa, če se pa pojavi le prevelika barvna razlika med gubami in gladkimi deli kože, tedaj naj izpirajo vrat in lice s sirotko, limonovim sokom ali limonovimi ostanke, ki bodo kožo zopet nekoliko obledeli.

Okusna večerja v dobi češenj

Večno ponavljanje enih in istih jedi lahko prekinemo vsaj v oni dobi, ko nam narava nudi svoje kratkotrajne sadeže. Med te spadajo češnje. Češnjeve štručke in češnjeve kompot pa še nista edini jedili, ki ju lahko iz tega sadu pripravimo. Poskusite ob priliki to ceneno in hitro gotovo večerjo:

Pripravite si par lepih, debelih češenj in par kruhovih rezin. Češnje izkoščite

in jih dušite na žličici masla z malo vode. Kruhove rezine pa opečite o maslu ali masti, kateri ste po okusu dodali nekoliko cimeta in sladkorja. Rezine naj bodo iz belega kruha, štirioglate obrezane. Na te opečene rezine dajte dušene češnje in jih prelitate s sokom, ki je nastal pri dušenju. Večerja je gotova. Tako obloženi kruhki so svojevrstni in za izpremembo prav okusni.

Par navodil za kopanje

1. Ako se ne počutiš dobro, ne hodi na kopanje.
2. Ako imaš občutljiva ušesa, si jih zavaruje z mastno vato.
3. S polnim želodcem ne hodi v vodo.
4. V sončenju bodi zmerna, ker vse, kar je v preobilni meri, škoduje.
5. Ne kopaj se sama na nepoznanem kraju.
6. Kopel naj traja enkrat le 10—15 minut in ne v hladnejši vodi od 15° C.
7. Ne polegaj v mokri kopalni obleki na zemlji, a v velovremenu vrenemu tudi na deskah ne. Preobleči se v drugo kopalno

obleko ali v obleko za sončenje.

8. Če te mrazi, se ogrej s telovadbo.

Negovanje polti

Nekatere ženske porabijo mnogo časa v to, da tožijo prijateljicam nad svojo ekvarjeno in nečisto poltjo. Nikoli pa ne porabijo toliko energije v to, da bi poskale vzrok nečisti ali hrupavi kože.

Polti različni ljudi se med seboj zelo razlikujejo. Zato je težko negovati svoje lice po raznih, pri drugih ljudeh pobranih receptih. Najlepšo polt bo imela ona ženska, ki jo sama proučuje, ki uporablja kreme, ki jih je sama preizkusila in doglala, da so za njeno lice res dobre, ne uporablja pa na slepo mazil, ki jih

uporablja lepopolna prijateljica, ki ima morda popolnoma drugačno polt.

Velik vpliv na polt ima mlo. Z našemu leu neodgovarjajočim milom si lahko napravimo na polti večjo škodo, kakor pa če se umivamo kar brez mila.

Če je polt zelo suha, moramo uporabljati najmilnejša mila. Najboljše je lanolinsko ali tako zvano nevtrino ali dečno mlo. Toda tudi tega mila ne smemo uporabljati dnevno. Ako pa je koža le preveč suha, ne smemo uporabljati niti tega mila, niti vode, ampak se moramo umivati z čistim parafinskim oljem in z losionsko vodo.

Mastna polt pa prenese in celo zahteva teža mila. Dobro je salicilno ali katranovo mlo, obnese se pa tudi žvepleno mlo ali pa „Acidol“ mlo. Voda mora biti topla. Nekatere polti so pa tako občutljive, da ne prenesejo nikakega mila, temveč le olja. Če torej lastnica tako nežne kože nadgrne svoje lice enkrat do dvakrat dnevno z močnim pralnim milom, se ne sme čuditi, če je njena polt grda.

Neredna stolica



upliva na ves organizem
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Kuhinja

Ruska kaša. Opek in visok lonec iz kamnine napolni do polovice z ajdovo kašo, ki si jo dobro oprala. Na sredjo kašo napravi z debelo kuhalično globoko vrtno in jo zalij s 15 dkg stopljenega presnega masla na 1 kg kaše. Potem nalij toliko slane vode, da bo kaša pokrita. Postavi tako pripravljeno kašo preko noči v gorlo pečico. Naslednjega dne položi velik kos (okoli 15 dkg) presnega masla kar na vrh kaše in postavi lonec odkrit za 4 ure v vročo pečico. Na kaši se mora napraviti rumenorejava skorja. Daj jo kar v loncu na mizo k juhi ali namesto juhe s presnim maslom, kislo smetano ali kislim mlekom.

Bučno zelje. Mlade vrtnice buče olup in očisti zrn ter jih na sitralniku, kakor zeljnatu glavo, zreži na rezance, osoli jih in stresi na cedilnik, da se odteka sproti. Medtem oprži drobno zrezano čebulo na masti, začini s sladko papriko, sesekljanim peteršiljem in sesekljanim kimljem, dodaj par pretlačjenih paradižnikov, prav malo s soljo slačenega česna, isto tako malo sesekljane kapra, nakar nalijmo iztisni vodo iz buč in jih primešaj.

Pari vse skupaj pokrito 10—12 minut, pri čemer skodelico kisle smetane, v kateri si razmešala žlico moke; pokuhaj še nekoliko in če treba razredči z zajemalko mleka ali juhe.

Praktični nasveti

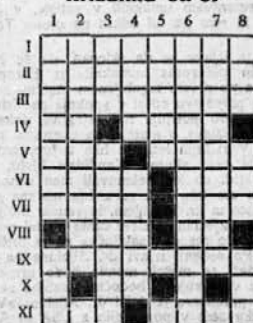
Motna zrcala očistimo tako, da jih umijemo z gobo, namočeno v razredčeni solni kislini. Pri delu moramo biti previdni, ker je solna kislina zelo ostra.

Mokra sol. Sol ne postane vlažna, ako stremoje v posodo, v kateri sol shranjujemo, par riževih zrn.

Čiščenje porcelanaste posode. Tekom let izgubi porcelan svoj prvoten lesk in belino. Pojavijo se sivi madeži. Te z lahko odstranimo, če porcelan odrgnemo s soljo, katero smo ovlažili s kisom.

Da jajca med kuho ne počijo, je dobro, da vsako pred kuhanjem prebodemo s tanko šivanko, ali pa namažemo z mastjo.

Križanka št. 37



Besede pomenijo:

Vodoravno: I. blagovozčnost; II. kamenina; III. jugosl. skladatelj; IV. okrajšava za državo Idaho; prižnica; V. domača žival; kitajska mera; VI. kis; plakanje; VII. bolgarska gora; finsko pristanišče; VIII. hrana; zalmek; IX. doletiti; X. medmet; XI. ruska reka; slatina.

Navpično: 1. slov. mesto; predlog; 2. vzgoja; 3. lošč; znan atentator; 4. žena podpira tri; ime; 5. mesto ob Rokavskem prelivu; 6. pobuda; 7. Kitajska; obluba; 8. oče; 9. čem; umeten jezik.

Pomenki z mladino

Vladko Kos. Prav je, da si se oglašil iz najsevernejšega dela naše domovine iz Dolenc pri Hodošu v Prekmurju. Pišes, da je tam silno lepo, da si se spomniš VECERNIKA ZA MLADINO in poslal pesem. Tvoje mlade sotrudnike in bralce bo gotovo zanimalo vse, kar jim boš napisal iz prekmurske pokrajine, prav posebno pa te dni, ko bo v Murski Soboti Prekmurji teden. Tudi jaz upam, da ne boš ostal osamljen v Prekmurju, in da se še bo kdo oglašil in poslal kaj od tam za list. Hvala za pesem. Nekaj še, nikar se preveč ne izgublja v besedah in izrazih, ki nič ne pomenijo. Brez zamere in na svidenje! — Igor Samoród. »Betnavski Indijanci« bodo končani v tej ali prihodnji številki. Nato bodo kmalu prišle na vrsto poslane črtice. Tudi »Kajnovi znamenje« sem že prejel. Več enkrat prihodnjič. Pozdravljen! — Edmund Müller. Veseli me, da si se spomnil na zgodovinski črtici »Rdeči petelin« na najsvetlejšie dneve naše slovenske in hrvatske zgodovine, to je dni, ko si je naše ljudstvo samo iskalo svoje pravice. Prav je, da se mladina teh dogodkov spominja in se od časa do časa pomudi ob njih in se zamisli. Mladina vse premalo goji zgodovinsko povest. Pozdravljen! — Ostali pridete na vrsto, kakor bo prostor.

Črnilo je staro 4600 let

Kitajci so poznali črnilo že 2600 let pred našim štetjem. Tudi stari Egipčani so uporabljali za pisanje črnilo, delali so ga pa iz lepila, saj in vode. Grki so delali črnilo iz barve morske sipce. Danes se piše vedno manj s črnilom, ker izpodrivajo pero pisalni in tiskarski stroji.

Križanka



Vodoravno: 1. sotrudnik »VZM«, tudi ptica; 4. prihodnja oblika pom. gl. »biti«; 5. učenje; 7. dišava; 9. posoda; 10. srbski vzklík; 11. glavno mesto azijske države.

Navpično: 1. posoda za napajanje živine; 3. vsota (2. skl. ednine); 4. ples; 6. domače ime; 8. kopna zemlja.

Rebus

Igor Samoród

—elin —elin —elin
—elin —elin

Posetnici

Igor Samoród

Al. Prek

Kaj je možak?

Drago H. Car.

KAREL J.

Uganke ime njegove sošolke!

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. Kum; 4. porok; 6. elita; 7. se; 8. in; 9. enako; 10. koran.

Navpično: 1. koleno; 2. Uri; 3. molika; 4. pesek; 5. kanon; 10. ar.

»Večernik«

za mladino

Leto 1

Maribor, 18. junija 1939

Štev. 25

Lepa si, prekmurska zemlja

VLADKO KOS

Lepa si, prekmurska zemlja,
v tvojih poljih pesem spi,
v tihih gozdih s ptički plava,
z valj Mure žubori...

Čutim brez šepet drhteti,
ki v daljino ravno zro:
pojejo mi o vekovih,
v lazne pesmi mi pojo.

Lepa si, ti zemlja rodna,
v tvoji pesmi sreča spi!
Njo iskal sem in njo našel:
sreča skrita, to si ti!

Lepa si, prekmurska zemlja,
sin izgubljen vrača se!
Blodiš je po širnem svetu,
klče tvoj v dalji sišal je.

Klče od doma, klče te zemlje
zvabil ga je spet nazaj,
da ti v pesmi to zapoje:
tvoj za vedno bo sedaj!

Rdeči petelin

Edmond Müller

Skozi dolino je vel rahel jutranji veter in pripogibal porumenelo klasje. Po grčih so se pobilskavale kose, po njivah pa se je razlegala pesem žanjice. Izza drevja po bregovih se je dvigalo sonce in obsijalo z močno jutranjo svetlobo letno pokrajino. — Kmečke kočje so se belile med zelenjem, kakor da bi zrastle iz njega, med njimi pa se je dvigal komaj za spoznanje v nebo nizek farni zvonik z rdečkasto streho.

Stari Polajnar je obstal z volji in lesenim plugom kraj ceste, ki se je vila v vilugah po dolini, stopil v senco košate lipe ter si obrisal pot.

Poleg zaprašenih bergel je čepel v rosnj travi sivolas možakar. Polajnar ga je pozdravil.

»He-he! Lej ga, lej, Polajnarja! Kako je kaj pri vas?« ga je ogovoril možakar.

»Niš takega, samo Vajkar postaja nekam oblasten, kakor da bi bil že žaleški graščak...«

Moža sta obmolnila in se vsak s svojimi skrbmi zamisljeno zazrla v ljudi na poljih in na bregove obzrajene od sonca. Polajnarjev pogled je obstal znenada na cesti. V klancu pod križem se je pokazala stivkasta meglina in se začela približevati.

»Lej ga, lej,« je dejal svobodnjak in pokazal z glavo proti jezdecu, ki se je bližal po dolini, »žaleški vrag že jaha!«

Sah

Dr. Aljehin se poslavlja od Evrope?

NA OTOKU TRINIDADU JE ODKRIL »PARADIŽ, KJER SE NAMERAVA NASELITI. — ZAGONETNE IZJAVE O MATCHU ZA SVETOVNO PRVENSTVO.

Svetovni prvak dr. Aleksej Aljehin je na poti v Buenos Aires, kjer se bo udeležil svetovne šahovske olimpiade, dal novinarjem daljšo izjavo, ki bo v oči odločil za mnoge. »Večerniki« šahovske prijatelje. Iz intervjuja v amsterdamskem »De Telegraafu« pomenujemo, da je letošnja ameriška turneja dr. Aljehina nad vse dobro uspešna. Svetovni prvak je bil naravnost očaran prišlo ljubeznivosti, ki je bil vsepovsod doleten. Po prirodnih letopisih in drugih okolnostih pa se mu je očitno priljubila zlasti otok Trinidad, kjer je odigral nekaj simultank in kamor se namerava še vrniti, verjetno za stalno, da bo ondi prebil »jesev svoje velike šahovske slave«. Na vprašanje, kakšne načrte ima za bodočnost, je dr. Aljehin odvrnil:

»Se par matchov za prvenstvo, potem pa se nameravam umakniti v tistijo, v »paradiž«, ki sem ga bil odkril na otoku Trinidadu.«

Iz te izjave se da sklepati, da se bo dr. Aljehin polegoma »umaknil« iz Evrope ter menda po prvem izgubljenem matchu za svetovno prvenstvo odšel v »pokoje na Trinidadu. To namerno potrjuje tudi njegova dokaj zagonetna izjava o matchu za svetovno prvenstvo. V zadnjih letih je bilo to vprašanje že večkrat zelo akutno. Kandidati Flohr, Fine, Keres itd. so kar tekmovali med seboj; v ozadju sta bila tudi revanša matcha s Capablanca in dr. Eruejem. In vendar nič jasnega. Dr. Aljehin je sicer rahlo obetal temu in onemu, do resnega zaključka pa ni prišlo nikjer. Po sedanjih izjavah dr. Aljehina pa bodo kandidati za match menda hudo presenečeni. Na vprašanje o bodočem matchu za svetovno prvenstvo je dejal dr. Aljehin: »V tem trenutku sem v pogajanjih z USA in Argentino za match z nekim ameriškim mojstrom — toda ne s Capablancem! Šahovski svet se zdaj ubiga, kdo naj bi bil ta ameriški mojster. Verjetno je, da je to Fine. Dr. Aljehin je takoj temeljito zaokrenil jadra, obrnil lrbet Evropi ter hoče odigrati match z ameriškim mojstrom. Verjetno pa je, da se bo to vprašanje nekoliko razčistilo v Buenos Airesu, kjer se bodo selili na olimpiadi velmojstri in kandidati za svetovno prvenstvo ter menda spoznamo urediti to kočljivo vprašanje.

Š. šahovska sekcija UJNB v Mariboru je zaključila svoj prvenstveni turnir za l. 1939. Prvo mesto si je s podjetno igro in docela zasluženo priboril Mišura s 6 in pol točkami, sledijo Marvin 5 in pol, Kuster 5, Črtalič 4 in pol, Peče in Lukes jun. 4 itd. — V torek bo brozopetni turnir za junji.

Zanimivo je tudi mnenje dr. Aljehina o letošnji olimpiadi. Najboljše izgleda za zmago pripisuje reprezentanci USA, v kateri bodo igrali Fine, Reshewsky, Horowitz, Dake in Marshall. Za naslednjo najboljšo reprezentanco pa smatra nemško na čelu s E. Eliškeseem.

Svetovni prvak v stiski

Na svoji ameriški turneji je med drugimi simultankami igral svetovni prvak dr. Aljehin večjo simultanko tudi na otoku Trinidadu. Tu je prišel v partiji proti črncu Nestoryju v hudo stisko in na prvi pogled je docela izgubljeno končnico. (Glej diagram!) Edina nada belega je se kmet na d7, vendar pa ta visi v zraku, ker mu očitno ni več pomoči. N. pr. 1. Tc7, h6 2. Ta7, Txd7 3. Txa6, Df5 4. Db2, c3! in črni zmaga. Okoli mise so se zgrnili »škodoljivni« kibici ter kar glasno »pokopavali« svetovnega prvaka. Dr. Aljehin je medtem hodil od šahovnice do šahovnice ter vlekel poteze. Med »skorjalo« pa je verjetno mislil le na svojo »skorjalo izgubljeno« partijo proti črncu ter kombiniral; kajti, čim se je vrnil do črne Nestoryja, je »oglasil« kibice in črncu »pokopal« Vseke! je 1. Tc8, Txc8 2. De7!! in črni je predal. Na videz izgubljeni kmet na d7 je ob sijajni fantaziji svetovnega mojstra nenadoma oživel in rešil svetovnemu pravku na otoku Trinidadu — čast in slavo.

Črni: Nestory

Beli: dr. Aljehin

98. DAMIN GAMBIT.
Beli: dr. Schenk, Črni: Sonja Grafova.
1. d4, d5 2. Sf3, Sf6 3. e3, Lg4 4. Sbd2, e6 5. c3, c6 6. Lb3, Sbd7 7. d4, dxe4 8. Sxe4, Le7 9. 0-0, Dc7 10. Sg3, h5! 11. Te1, h4 12. Sf1, 0-0-0 13. Le3, h3 14. g3, Sd5 15. Le2, f5! 16. Dd4 14 17. Ld2, fxe3 18. Sxg3, Sd4 19. Lx4, Dd4 20. Se5?, Sxe5 in beli preda v izgubljeni poziciji.

Ne pozabi naročnine!

Film

Kako so v Ameriki posnemali prvi film

JUNAK TEGA FILMA, ZDAJ KONJSKI TRGOVEC, O DANASNJIH FILMIH.

Walter Cameron, zdej trgovec s konji v Hollywoodu, ki je igral glavno vlogo v filmu »Veliko razbojništvo v vaku«, prvem filmu, ki je bil izdelan v Združenih državah, se je izrazil novinarjem precej skeptično o milijonskih filmih današnjosti.

»Veliko razbojništvo v vaku« smo posneli za dva tisoč dolarjev in še to se je zdelo v tistih časih — pred 32 leti — ogromno denarja. Stalo je toliko, je pojasnil Cameron, ker smo v ta namen morali najeti vlak. Plačali smo zanj 45 dolarjev dnevno. Takrat honorari igralcev v proračunu niso bili posebno važni. Dobival sem 35 dolarjev dnevno in sem pri tem igral glavno vlogo. V filmu je nastopalo razen mene še kakih dvanajst drugih moških, ki so jih zgnali skupaj večinom v New Yorku. To so bili dobri igralci, toda v njunjskih gledališčih niso mogli nastopati ker je imel vsakdo izmed njih na vesti nekaj, s čimer si je zaslužil po-

sebeno zanimanje policije. Največje težave smo imeli s tem, ker so ti ljudje neprestano padali s konjev. Končno pa se je vendarle posrečilo oropati vlak in vroči sprevodnika skozi okno, ko je vlak šel ravno čez most. To je bilo zelo razburljiva scena in nihče ni nikoli opazil, da je bil to samo slaman mož, iz katerega je poleg tega še padal pri metanju iz vlaka slama.

Potem pa smo zasledovali razbojnika po celem New Jersey. Zasledili smo jih na nekem plešiču. To je bil lov! Ko smo jih končno ujeli, je bil naš film, dolg vsega skupaj kakih 750 čevljev, gotov. Toda prinesel je prav toliko denarja kakor najuspešnejši današnji filmi.

Sicer pa se izdelujejo tudi danes filmi na isti način. Tri vseh se dejanje razvija v nekaj zapletljavih in nastopajo vzemirjave scene in gonje in ne mislim, da je to zdaj mnogo lažje, kakor je bilo v našem prvem filmu. Samo nekoliko daljši so.

Filmski drobci

1. Nov filmski tenor je odkril italijanski film. Imenuje se Giuseppe Lugo in bo v kratkem nastopil v filmu »Pesem v vetru«.

2. Največji filmski igralci sedanosti. Pariški »Match« prinaša izsledke tajnega glasovanja hollywoodskih reporterjev o njihovem mnenju o velikih zvezdah današnjega časa. Rezultat je tak-le: Najboljša igralca: Betty Davis, najboljši igralec: Paul Muni, igralca z največjim sex-appealom: Ann Sheridan, najinteligentnejši igralca: Betty Davis, najin-

teligentnejši igralci: Paul Muni in James Cagney. Zanimivo je, da vsi ti igralci zvezde enega samega filmskega podjetja — Warner Bros.-filma.

3. Decentralizacija nemške filmske industrije. Ker je povpraševanje po nemških filmih vedno več, kar pa produkcija, se je začela po navodilih propagandnega ministra dr. Goebbelsa široka akcija za razbremenitev berlinske filmske industrije. Zgradijo bodo nove filmske ateljeje predvsem v Monakovem in na Dunaju.

Filatelija

POSTNE ZNAMKE IN DEVIZNI ZAKON.

Nemško gospodarsko ministrstvo je izdalo okrožnico, s katero določa, da je od sedaj smatrati trenutno veljavne nerabljene nemške znamke za denar, za čigar izvajanje in uvažanje je potrebno posebno dovoljenje. Na-

dalje je potrebno dovoljenje za vsakršno menjavanje znamk, pa bodisi med zasebniki ali trgovsko.

4. Francija je izdala dobrodelne znamke s portreti pisatelja Balzaca, Debussyja in drugih velikih mošt.

5. Vatikan je izdal spominske znamke kronanja papeža Pija XII.

6. Za 60-letnico bolgarske pošte izda Bolgarija več novih znamk s podobo sofijske glavne pošte in stilizirane poštne trobente.

7. Grčija se spominja 75-letnice pripojitve Jonških otokov z znamkami, ki prikazujejo pomorske otoke in pristanišča na njih.

8. 200-letnico ustanovitve švedske Akademije znanosti proslavljajo nove švedske znamke s podobama J. J. Berzeliusa in botanika K. Linnéja, ki sta oba sodelovala pri ustanovitvi akademije.

9. Baseball na znamki. USA je k veliki vrsti znamk s športnimi motivi dodala znamko, spominjajočo se stoletnice gojenja te nepopolnurne ameriške igre. Znamka prikazuje sceno iz te igre.

10. Francija je nadomestila znamke z boginjo Iris, ki so jo francoski poštarji in telegrafisti sprejeli za svojo patrono, z znamkami s simbolom miru.

11. Madžarska je izdala več novih znamk s sveto krono sv. Stefana, njegovo podobo, Marijo z Jezusom v naročju kot zaščitno Madžarske in podobami mnogih slavnih cerkva.

Kitajski otroci pred 5000 leti

Ze nekaj let piše vse evropsko časopise vsak dan o Kitajski in o dogodkih, ki se godijo na Daljnem vzhodu. Kljub temu pa vedo premnogi o Kitajcih neverjetno malo, ali pa imajo o njih zelo napačno mnenje. Neki ljudje celo mislijo, da so Kitajci divje in zapuščeno ljudstvo, ki je nesposobno, da vlada samo sebi. Vse to ni res, pač pa so si vse to izmislili sovražniki kitajskega ljudstva, da opravičujejo pred svetom vojne in barbarstva, ki jih uganjajo v osvobodilni vojni na Kitajskem ozemlju. V vojni, v kateri umira dnevno nešteto Kitajcev, ki branijo svobodo svoje domovine pred japonskim osvajačem.

Kitajci so eden izmed največjih narodov na svetu. Nasedeni so na jugovzhodu Azije ter jih je okrog 400 milijonov. Ze v davnih časih, ko so se sedanjí evropski narodi živeli v divjih četah, ki so se bojevale med seboj in se preživljale z ropanjem, in ko se pri mnogih sedanjih in takrat-

nih evropskih narodih sploh ni moglo govoriti o kakšni državi ali urejeni družbi, o prosveti ali kulturi, takrat so imeli Kitajci že pred 5000 leti svojo državo in svojo kulturo. Živeli so v miru med seboj ter so poznali mnoge stvari, ki so jih Evropejci »iznašli« šele tisoč ali dva tisoč let pozneje.

Najboljšo sliko o kulturi kakšnega naroda pa si lahko napravimo, če vemo, kako vzgaja svoje otroke. Ze takrat, ko so bili še premnogi evropski narodi na pol divji, so Kitajci vzgajali svojo mladino na visok kulturni način ter jo učili, naj bo dobra, razumna, poštna, pametna in plemenita.

Iz te dobe je ohranjenih na tisoče pripovedk. V njih je prikazana dobra in plemenita kitajska duševnost; napisalo jih je pa ljudstvo, da čimbolj vzgoji svojo mladino. Pripovedke so ene najlepših, ki jih še danes bere vsa mladina na svetu.

Ali kdo izmed vas pozna kakšno kitajsko pripovedko? Kaj je hotel pripovedovalec izraziti v njej?

Betnavski Indijanci

Igor Samoród

Koleraba je zakdel in se pogajal za njim. Malo je manjkalo, da ga ni dohitel. Ostali so sešli po kamenje in ga začeli lučati za pinčom, a tako nesrečno, da sta se dva kamna odbila na Kolerabini glavi. Koleraba je obstal, se prijel za glavo in se začel jokati.

»Barabe!« je zaklical. »Kdo je vrzel kamon? Mu bom že jaz pokazal, kaj se pravi, mene kamenjati!«

O pinču ni bilo kajpada ne duha in ne sluha. Koleraba pa je stopil k Silemu Medvedu ter mu rekel, da je on tisti zabobnež, ki ga je s kamnom

ter se začel z njim pretepati. Pograbila sta se, padla, se valjala po tleh in se obdelavala, da so Indijanci onemeli.

Prvi se je zavedel Sivi Čuk in priskočil na pomoč Kolerabi, oba Lisjaka pa sta se zavzela za Sivega Medveda. Kriče so se zavili v živ klobčič. Dolgo so se kotali in pomehki travi, dolgo, dokler niso vsi opešali. Ko se je klobčič razklenil, so polegli po tleh in se žalostno in jezno zagledali drug v drugega: malo še, pa se ne bi poznali več med seboj.

In kaj je bilo nazadnje z našimi Indijanci? Kakšen konec jih je dočkal?

Oba Lisjaka sta imela raztrgane hlače, Sivi Medved okrvavljen hica, Koleraba oteklo glavo od kamnov in Tihi Čuk raztrgan suknjič.

Ko je Tihi Čuk vse to videl in domel, se je pogreznil vase in se mlo razjokal:

»Joj jo! Kaj bo doma? Kako me bosta natepla atek in mama! Vi, in samo vi ste krivi, da se je vse to zgodilo! Joj jo!«

Za njim si je obrisal solze Mali Lisjak in se oglašil:

»Le počakajte! Vse bom povedal očki, da, prav vse. On bo prišel k vam, in tedaj boste tepni! Nočem biti več Indijanc! Ostanite kar sami! Fui, rdeče žabe!«

»Prav praviš!« mu je pritrdil Koleraba, »tudi jaz ne bom več rdečkar! Samo to ti potem. Sivi Medved, da bom šel k tvoji mami in vse povedal!«

»Jaz pa k tvoji! To mi bo srce poskakovalo, ko te bo šeskala, ti rdeča pošast!« mu je zabrusil Sivi Medved.

Končno so se vsi obokani vrnili domov in se še tisti dan prelevili iz Indijancev v belokožce.

K O N E C

Ni kriv!

— Markec, ti si nemogoč otrok. Kar koli ti rečem, vse gre pri enem ušesu notri, pri drugem pa ven. — Nisem kriv, če imam dve ušesi.

Zanimivosti

Ali bo Island postal zemeljski raj?

Velikopotezni načrti v najboljšeju ognjeniškem področju Evrope

Zadnje čase smo dostikrat čuli o Islandu kot objektu za eventualno kolonizacijo po nemški državi. Seveda so se njegovi gospodarji Danci takoj ozglasili, da ga hočejo imeti za vse čase zase.

Island je najboljšeju ognjeniško področje v Evropi. Površina meri 105.000 km², zemlja je gorata, brez posebnega rastlinskega plašča. Polna je pustini strjene lave, vulkanskega kamena in peska, strmih prepadov, snežnih poljan in ledenikov. Samo ledenik Vatna Jökull zavzema 8800 km². Med mnogimi ugaslimi ognjeniki jih je 29 še danes v aktivni, največja med njimi sta Hekla in Krabla. Severni del otoka sega že v tečajno področje. Zaradi blagodejne struje toplega Zališkega toka ima Island razmeroma zelo ugodno podnebje, povpreček temperature znaša v februarju -2,5, v avgustu 12° C nad ničlo.

Island je za onkrat raj samo za geologe, ki imajo na njem najlepšo priliko studirati razvoji ognjeniških tal. Posebno znani so islandski gejzirji, vreli vroče

vode, ki bruhajo iz zemeljske notranjosti. Napravili so načrte, po katerih bi lahko spremenili Island v rajski otok. Po dobri izoliranih cevih bi speljali vrela voda po vsem otoku. Voda bi se zbirala v velikem rezervoarju, od tod pa odtekala dalje, posebno v glavno mesto Reikjavik. Vse hiše bi imele dovolj tople vode, velike ploskve njiv in travnikov bi ogrevali s podzemnimi cevmi na isti način, kakor nameravajo Rusi z električnimi

mi strujami segreti žitnice Sibirije.

Tako bi dobil Island velike nasade rastlin, ki uspevajo na jugu Evrope. Danska vlada je o projektu že razpravljala v parlamentu, kjer so prišli do spoznanja, da bi islandska zelenjava lahko zalagala Evropo, s povrtnino celo v času, ko bi srednjeevropske države ležale še pod snegom. Samo denarja je treba za drage izolirne cevi...

Ugrabljeno zlato jih je samo ubilo

V začetku našega stoletja je vozil kolo-radijski ekspres večjo pošiljko zlata iz Denvera v Trinidad. Blizu Panama so bile tračnice pretrgane, vlak je izstrelil. Vani so planili trije maskirani roparji, ubili pet stražnikov, ki so spremljali zlato, in kurjača. Strojevodja je po naključju težko ranjen ostal živ. Izpovedal je, da so roparji pobrali zlato, zajahali konje in izginili v gozd.

Kmalu je neki farmar pogrešal konje in svoje tri pastirje. Policija je šla na lov, toda zaman. Neki pastirček je našel v gorah prestreljenega roparja. Ostala dva

sta ga ubila, da bi delila večjo množino plena. Ko so pred uredni raziskavali geologi zemeljske sklade v pečinah Kolorada, so našli pred nekimi jami na dvoje okostij. Ugovori so, da so to kosti dveh banditov. Eden je najbrž ustrelil tovariša, ostali je pa podlegel mrazu ali gladi.

Ugodno zlato, ki ni prineslo roparjem sreče, so iskali v bližini. Zdaj bodo natančneje pregledali vso okoliško skalovja, morda se jim po 38 letih posreči najti zaklad; ki je zahteval toliko žrtv zaradi pohlepa po bleščavi, žlahtni rudi.

- Sport je zdravju nujno potreben.
- Toda, naši dedi se niso bavili s sportom
- Res je, zato so pa tudi vsi pomrli...

— Kaj mi prinašate, prijatelj? vpraša moderna Eva. Cvetje, slaščice. Ah, bolje bi bilo, če bi mi prinesli — cigare.

Zaradi goveje pečenke šest mrtvih

V okolici Kalkute v Indiji se je neki musliman skregal z ženo, ker mu je jemalo zapelka govejo pečenko, ko je lačen prišel na kosilo. Med prepirami je jezni mož pograbil ponvo s pečenko in jo vrge skozi okno.

Nesreča je hotela, da je goveja „bomba“ priletela na glavo nekemu Hindu, ki je šel mimo okna. Težko ranjeni mož je bil silno užaljen, ker njegova vera smatra kravo za sveto stvar in v tem pogledu

PO SMRTI JE RODILA

Štiri minute po smrti je neka angleška plesalka rodila svojega drugega otroka. Z možem, civilnim inženirjem iz Južne Afrike, je prišla v londonsko porodnišnico. Zdravniki so jo pregledali in ugotovili, da bo žena rodila dvojčke. Res je na dan poroda srečno prišel prvi otrok na svet, preden je pa prišel drugi otrok v življenje, je porodnici oslabele srce in je podlegla. Štiri minute potem je prišel zdrav, drugi otrok na svet.

DEČEK ALI DEKLICA?

Ameriški biologi so prišli do spoznanja, da je protejska hrana, kakor meso, jajca, ribe in mleko močan činitelj za določanje spola. V laboratorijskih uveličanjih v Chicagu so dalje časa preizkušali to metodo na raznih živalih. Končni rezultat je bil: Če se oče hrani z jedmi, bogatimi na proteinu v večji meri kakor mati, je otrok deček; nasprotno pa deklita. Poskusi na 652 miših so po 15 mesecih eksperimentiranja potrdili gornjo hipotezo.

V PESKU JE UTONIL

V Lanserskem jezero južno od Innsbrucka je skakal 25-letni pekovski pomočnik s stopa v jezero. Bil je izvrsten skakač in plavalec, toda po nekem skoku ga ni bilo več na površje. Ljudje so bili iznenadeni. Takoj so začeli z reševalnimi deli. Na kraju, kjer je pomočnik skakal, je jezero precej plitvo. Ker trupla nikjer niso mogli najti, sodijo, da se je nesrečnik pri skoku zaril v pesek in se v njem zadušil. Enak primer se je namreč na istem mestu primeril že pred 20. leti.

Biserna ogrlica in ženina nezvestoba

Pred tremi leti je John Wellesby iz Releigha v Severni Karolini zaprosil za roko lepe plesalke Gritte Malovan. Mladenci ni bil lep, toda dekle je menilo, da je bogat in se je, kljub številni izbihi snubačev, odločila zanj.

Za poročni dar je dobila Gritta lepo biserno ogrlico. Ni vedela, da je ponarejena, ker John je bil reven, brez premoženja, pa se je nadejal, da bo že kako prišel do večjih dohodkov in na tihem zaženjal bisere za prave...

Toda, človek obrača, Bog obrne. Nekaj dne je šla mlada žena k draguljarju in mu ponudila biserno ogrlico v oceno. Mož je uganil, da so biseri ponarejeni, brez posebne vrednosti. Seveda je bila Gritta nad vse užaljena. Johnu ni pokazala svoje jeze. Medtem se je spoznala z bogatim samcem ki se ji je ponudil, da zamenja bisere za prave. Žena je privolila, češ, vsak drugi dar bi zbudil v možu lju-

bosumnost, tako pa ne bo mogel niti slutiti, da je za drage bisere žrtvovala svoje telo in ljubezen naskrivaj drugemu...

Pred tremi meseci je postal John glavni zastopnik neke trdnice. Dobil je veliko plačo, tako da si je lahko privoščil luksuzno življenje. Prva misel mu je bila, zamenjati ženo za ogrlico. Na vsak način je hotel popraviti prevaro, s katero je gojil ženo v medenih tednih. Naskrivaj je vzela ogrlico, šel z njo k draguljarju v New York in ga prosil, naj bisere zamenja za prave.

— Ali, gospod, biseri so vendar pravi, je dejal trgovec. Johnu je zastala sapa. Ni si mogel raztočati izpremembe. Vzel je privatnega detektiva, ta je kmalu našel uganiko. Zalotil je lepo Gritto v prepuvedani ljubezni s prijateljem, zaradi lepe ogrlice sta šla John in nezvesta žena na razen...

NAŠE JAGODE NA DUNAJU

Na dunajsko tržišče so dospeli te dni trije vagoni jagod iz Jugoslavije, eden iz Novega Sada, dva iz Skoplja. Istočasno je dostavila dva vagona jagod Italija, enega pa Bolgarska. Po poročilih listov so se Dunajčani stekli za naše jagode, dočim so bile bolgarske slabše, ker so prišle na trg že deloma pokvarjene.

× Davek za naramnice je predlagal nekdo newyorškemu mestnemu svetu. Predlagatelj je dejal, da naramnice niso več moderne, da so neelegantne in nehygienske. Nasprotniki tega predloga trdijo, da je mož solastnik tovarne za usnjene pasove, zato se tako zavzema za odpravo naramnic.

Tihotapska družba v meniškkih haljah

Tihotapci so res iznajdljivi ljudje. Vse jim pride prav, samo da prehitajo svojo robo. Posebno spretni so tihotapci saharina, opija in podobnih dragih stvari.

Londonski „Times“ poroča o zanimivem primeru, ki se je odigral v Aleksandriji v Egiptu. Ovačuh egiptovskih oblaš je javil, da išče neki Latif Vazez, ne preveč debelo dekle, ki bi šlo z njim na ladjo in pomagala prenesti s krova

Na divjem zahodu Amerike so obsodili nekega krojača zaradi uboja na smrt na vesalji. Pred obsojenjem je prišlo k sodniku več ubijalčevih sosedov, rekoc: — Gospod sodnik, pomenimo se. Vi nam ne boste obsodili edinega krojača, ki ga imamo na vasi. Obsedite raje enega izmed kovačev, ki jih imamo dva. Proti temu ne bo nihče protestiral...

večjo količino malin. Dečle naj bi se prebleklo v nuno.

Res se je javila mlada gospodična, ki je pa bila v spijonirani službi... V sporazumu z oblastmi se je podala h tihotapcem. Dva izmed teh sta bila obločena kot menihi, neka ženska pa v nuno. Obločili so tudi njo v meniškko haljo in v določenem času je šla četvorica lažnih menihov in nun na ladjo.

Neznana človeka sta jim izročila blago. V kabini so lažni menihi vtaknili blago pod halje, šli precej odedeljeni na krov, kjer jih je že čakala policija in jih prijela. Z njimi dve so pomotoma aretirali tudi nek prave nune, ki so jo, ko so se pričeli, da pod haljo nima prepovedanega blaga, takoj izpustili.

NA DREVESU JE UMRLA

V francoskih Alpah je neka starica na nenavaden način izgubila življenje. Izprehajala se je po ozki poti nad strmino, ko ji je zmanjkalo tal, da je padla po bregu. Nad prepadom je zdrknila preko skalovja in obvisela na drevesu. Nihče ni čul njenih klicev na pomoč. Šele čez osem dni so opazili, da visi na drevesu neko truplo. Starica je bila nepoškodovana, le krila so se ji bila zapletla med veje in je, viseč z glavo navzdol umrla od gladi.

Mlada vdovica je bridko jokala na pogrebu svojega moža. Ko so jo znanci skušali potolažiti, jim je ihtel dejala:

— Pustite me, da se izjokam. Kasneje itak ne bom več utegnla misliti na to.

VACLAV PROKŮPEK:

Žena in zemlja

(Roman dvojne ljubezni)

9. V Zapotoku si niso govorili hvale v oči. Kdor si fant od fare, stori svoje, pa boš videl, kako te bo ves Zapotok vzljubil. In zdaj so hvalili Lachmana bolj kakonekdaj poppe, hvalila ga je tudi njegova žena, hvalili so ga vsi, ki so vozili pesek iz kamnoloma v pogorelo vas pod Loreto. Hvalili je tudi tisti silvec Haken, ki so ga na koncu hvalili skupno z gospodarjem.

Kaj se je zgodilo? Čemu vsa ta hvala? Lachman, marljivo Zapotočan, Lachman, svojeglavec in vedno samosvoj, je zvozil ves pesek, in to ne le za sebe, temveč za vse, kakor so se bili zavezali s pogodbo. In Gornik je moral plačati na dlan in do belica — to je bilo kaj za povedati! In vendar se je nekdo spravil nad njega! Ali se naj z Gornikom tožijo? Izogibali so se rajši sodišča in verjeli več svojih pesti, kadar je prišlo do tega. Ko so videli, da ne bodo zvožili peska, ko so jim takrat padli konji kakor muhe, so se pomirili s škodo in ničesar ukrenili, da bi ga omehčali. Saj bi bilo vse zaman.

V Zapotoku se niso zaključevale stvari s sporom, okrajno sodišče v mestu je imelo res malo dela z zapotokskimi. Toda če bi ne bilo Lachmana in njegove nadčloveške sile ter odločnosti, bi bil nad njimi zmagal Gornik. Toda zdaj ga je porazil Lachman. Zdal mu je on pokazal, kaj in za kaj so Zapotoški! Haha, tulec Gornik! so se mu smejali, ko so se sešli na meji pri setvi ali na cesti, Gornik! Si nas hotel, kaj, ti pritepec? Lachman se je izkazal kot sosed nad sosed, iz Hakena je napravil človeka. Brez obesa na veliki zvon sta se spravila ta dva robota na delo in tako rešila Zapotokskim dobrih trideset tisoč. Da ima zdaj Lachman namesto svojih dveh konj samo razvaline, sam dve senci, za kateri bi se moral sramovati? To ve on sam in vsi, ki so poznali njegovo čudovito vprego — še lani je bilo veselje pogledati na njegovo četverovprego. Razbil je do brega štiri vozove, raztrgal nekaj komatov in celih oprav, toda zmagal je in preprečil Gornikovo nakane.

Izkupilec od polji ni bil onemne vreden. Ko so padle cene in so morali do-

25 kupovati konje, vozove in opremo, bi bili morali imeti tisočake — kje jih naj vzamejo?

Naj bo tako ali drugače, zdaj je bilo po pomladni setvi, ki so se je vsi sramovali, toda kljub temu se je zdelo, da prihaja Zapotok zopet na stari tir in da bo zopet dobro.

Tisti, ki je temu največ verjel, je bil mladi Podboršek. Saj je že računal, da od Gornika ne dobi niti vinarja, pomiril se je s tem in zdaj se mu je zdelo, kakor da bi bil tisti pet tisoč, ki bi mu jih moral dati Gornik, kakor v nepričakovani zmagi dobil.

Po prodaji polji je poplačal najnujnejše dolgovce, kupil par kobil, spravil zopet vse v red in sedaj je že lahko čakal samo še na žetev, čeprav revno.

Vendar Martin ne hodi več na polja kakor nekoč. Ostaja doma pri Mariji, v hlevu, v stali, na vrtu. Pogosteje kakor lani hodi k brezici.

Spreminja se Martin. Umika se pred ostalimi v Zapotoku. Že davno je prenehal hoditi v gostilno, zanemarlja svojo funkcijo v občini, do vse svoje okolice je ravnodušen. Kakor da bi mu ne bilo prav nič do vseh, ki niso njegovi.

Čuden je bil Martin, zdaj je dvakrat čuden.

V tridesetih letih so mnogi govorili o vzrokih gospodarske neuravnovešenosti, o padanju cen, o nezaposlenosti, o težavah med mladimi ljudmi.

Tudi Zapotoški so se večkrat sestali na vasi ali na cesti v gručo in modrovali o dogodkih. Njim, ki so živeli med gozdovi, se je zdelo marsikaj mnogo preproste in jasnejše. Vendar pa niso bili med tistimi, ki utopijo vso modrost v čaši piva. V Zapotoku gospodarita Lachman in mladi Podboršek, eden kakor drugi zadostuje, da bi ostali misliti brezno, da bi živeli na zemlji.

Marsičesa niso razumeli tudi oni. A tudi zadnji pastirček ali hlapec je razumel, da bi pšenice, ki so jo prodajali jeseni, ne kupili zdaj drugače kakor za kakšnih šestdeset procentov draže.

Od vseh zapotokskih gospodarjev je gledal v prihodnje čase najtreznejše Martin. Možeče mu je prav samota, ki se je vanjo zapiral, dajala mnogo jasnih pogledov v bodočnost. V samoti je lahko premišljeval o zapletenosti novejših dobe, o medsebojni odvisnosti enega od drugega — o tem, da se življenje že davno ne da urediti kar tako in da se mu morajo ljudje približevati tudi z njegovimi težavami in se v mnogem podrediti.

(Nadaljevanje v sobotnedeljski števil.)

Kaj bodo odkrili letos na Marsu?

V jasnih zvezdnatih nočeh se razgrne med nami čudovito lepo vesoljsko luč, ki vsaka izmed njih predstavlja svet zve. Preprostemu zemljanu je znana Venera, naša Večernica, ki zablisti na ožarjenem nebu po sončnem zahodu. Poleg Severnice, Malega in Velikega voza pa vznbuja našo največjo pozornost rdečkasto se svetiljaka zvezda Mars.

Odkar so se ljudje začeli baviti z opazovanjem neba, je zbuja planet Mars najpogostejše človeško domišljijo. Primerilo se je, da je ljudska fantazija zapeljala celo čenjanke na opolko pot. Tako je nastala o planetu Marsu cela literatura čudovitih zgodb, fantastičnih pripovedi o nadnaravno razvitih ljudeh na daljni zvezdi, ki so po svoji tehniki in razumu daleč pred nami.

Se dandanes imamo po dnevnih vrsto slikanih zgodb, ki vodijo zemljana v bajni svet na Marsu, planetu, ki se bo vprav zadnje dni junija za 20 milijonov kilometrov znova približal naši Zemlji. Mars kroži namreč po vesoljstvu v razdalji 50 milijonov km od nas in le vsakih 15 let, ko se znatno približa naši premišnici, se nudi radovednim učenjakom zvezdoslovem prilika, da si približe ogledajo tajinstveno zvezdo, ki že desetletja ne daje zemljanom miru.

Pred leti se je našel Anglež, ki je postal na Mars brezlično brzokavjo in čakal, kdaj mu bodo prebivalci skrivnostnega planeta odgovorili... Novejša znanstvena proučevanja so ljudsko fantazijo v marsičem razblinila. Ko je bila ta zvezda zadnjič v zemeljski bližini, se je uprlo vanjo mnogo orjaških daljnogledov. Dognali so, da je Mars zelo star planet, lastne toplote da že davno nima več. Navezan je tedaj izključno na sončno ogrevanje. Ker je pa njegova oddaljenost od sonca poldrugokrat večja kakor ona naša Zemlja, in ker pojema moč sončne priprevice v kvadratkilometer razmerju z oddaljenostjo, je Marsova površina razmeroma zelo slabo razsvetljena in ogrevana.

Ameriški zvezdoslovci, ki edini zmorejo velike stroške za merjenje v vesoljstvu, so z ingenioznim aparatom ugotovili celo temperature na Marsu. V tropkem pasu doseže Mars v poletnih mesecih temperaturo 20 do 30° C nad ničlo. Takšna toplota je pa le v zraku, ne pa na dejanski površini Marsa. Čim pokrijejo obzorje te zvezde oblaki, že pade temperatura Marsove površine na ničlo in še nižje. Ponoči vlada tedaj tudi v vročem pasu Marsa ledeni mrz.

Nagle izpremembe v Marsovem ozračju pa imajo za posledice velike nalive in močno strujanje zraka. Viharji in na Zemlji le v Ameriki znani siloviti tornadi so na Marsu vsakdanji pojav. Ker je zrak na tem planetu nenavadno suh, dvigajo viharji velikanske oblake prahu. Za »prebivalce« Marsa, ki jih nekateri hočejo na vsak način imeti zgoraj, morajo biti takšni viharji zelo neprijeten pojav.

V takšnih klimatskih prilikah more upesvati na Marsu le določeno rastlinstvo, tako zimzelni, nekatere vrste borov itd.

Živalsko pokopališče v Hollywoodu

Kakor velika svetovna vlemesta, ima tudi majhni Hollywood živalsko pokopališče. Ima zelo lepo lego in je veliko 120 kvadratnih metrov, s krasnim drevjem in grmovjem, ki z eno celoto leto. Stevilo grobov znaša ta čas približno 2000. Obstaja pa še posebna »dvojarne«, v kateri jih je okoli 600.

Visoko število je lahko razložiti: ni ga filmskega igralca, igralke, režiserja in pisatelja manj, ki bi ne imel živalskega ljubimca, pa bodi pes, mačka, papagaja ali pa opico. In če žival umre, spada k davno utrjeni navadi Hollywooda, da se žival svečeno pokoplje na pokopališču.

Sprehod po tem pokopališču nam nudi zanimiv košček filmske zgodovine s sentimentalnim prizvokom, in če opazujemo spomenike, dragocene marmornate plošče in stebre z zlatimi napismi, se nam bo zdelo, da spadajo živali k tistim bitjem, ki jih filmski ljudje najbolj ljubijo.

Saj mogoče pa tudi je tako. Tu je na primer čudovit marmornat grob terijer »Kabe«. Kaba je bil zvest spremljevalci neorabnega Rudolfa Valentina. Zgodba o njegovi smrti je skoro ganljivejša kakor o smrti njegovega gospodarja. Valentino je umrl v neki bolnišnici, razmeroma precej daleč od Hollywooda. Ko

Druščino delajo manj vredni zastopniki iz živalskega sveta. Površina Marsa je tedaj pust, sredi poletja vlada tam podnebeje, kakršnega smo pri nas vajeni v novemburu. Ziva bitja se morajo zgoraj ogreti le, kadar utegne sonce prodreti oblake prahu.

Takšne zaključke so dali človeštvu zvezdoslovci, ki so opazovali Mars iz velikansega daljnogleda na Lowellovem observatoriju v Arizoni, katerega premer meri 1050 milimetrov. Občutljivi teleskop je ulovil tudi barve Marsovega površja. Na tečajih ima Mars velike ploskve belih lis, najbrž je to sneg, led ali pa oblaki. V srednjih pasovih in na Marsovem ravniku so večje zelenkaste površine, ki predstavljajo rdečkasto svetiljakačo se ploskve peščenih pustinj. V daljnogledu so lahko z lahkoto zaznali, kako se dvigajo na Marsu oblaki prahu, kako na-

stajajo nevihte in se plazijo sence oblakov po njem.

Istočasno z opazovanji v Arizoni je meril znameniti ameriški fizik dr. Coblentz s pomočjo zelo občutljivega termoelementa temperaturne razlike Marsa. Znanje je namreč, da vsako telo izloča gotovo stopnjo toplote. Samo absolutno hladna telesa, katerih toplota je okrog 273° C pod ničlo, ne izločajo nobene toplote. Učenjak je s tem aparatom dognal, da vlada na Marsovih tečajih temperatura med -20 do -40° C.

Vprašanje je tedaj, ali sploh more pod prilikami, ko pade dnevna temperatura, čim se skrije sonce za oblake, za celih 20 do 30 stopinj naenkrat, obstajati človeško življenje na planetu, na katerega se bo v kratkem spet uprlo mnogo orjaških teleskopov, da najdejo učenjaki novih podvzgov za rešitev privlačne uganke iz vesoljstva.

Poln meh za smeh

— Prisegel si mi, da me boš ljubil, dokler bom živa.

— Kako sem mogel vendar slutiti, da boš tako dolgo živela...

Sodnik: — Slišite Silberstein, letos imam že osmo prijavo zaradi vaših goljufij.

Silberstein: — Res je, gospod sodnik... letos, hvala Bogu, se res da zaslužiti...

— Kako morete dokazati, da je bil obložen popolnoma plijem?

— Slišal sem, kako je psoval kotijaža.

— To ni še noben dokaz.

— Kako da ni, če pa kotijaža sploh ni bilo tam...

V kopalšču.

— Zakaj si tako žalosten, prijatelj?

— Vidiš, na tem mestu je utonila moja prva žena.

— Nikar ne misli na to, prijatelj. Tvoja druga žena je vendar prav čedna in podjetna ženska.

— Vse je to res, toda ona absolutno noče plavati...

Srečala sta se prijatelja, ki se dolgo nista videla.

— Kako je? vzklikneta oba hkratu.

— Tako, tako. Pa ti?

— Pred dvema mesecema sem se oženil. Imam lepo ženo, z njo sem dobil hišo in nekaj denarja za začetek.

E, tedaj ti čestitam, ki sreči.

— Ni to sreča. Na vse to sem dobil tudi še taško povrhu. Pred tednom mi je pogorela hiša...

— Kakšna nesreča!

— Ni to nesreča, se smeje prijatelj. Hiša je bila namreč zavarovana in z njo vred je pogorela tudi — tašča...

Na vogalu glavne ulice v prestolnici Indije Koromandije. Dva gospoda se pripravata. Strahnik ju napeto opazuje, kdaj se bosta stopla. Ko se le pripravata dalje, stopi k njima in jima de:

— Slišila, gospoda, če se ne bosta zares prišla in stopla, potem se raje izgubita. Jaz moram vsak mesec javiti najmanj šest prestopkov, zdaj imam šele dva. Ako jih ne bo šest, ne bo nič z napredovanjem. Vedeti morate, da se s pisarko plačo ne more živeti. Toraj, prilepite drug drugemu po eno krepko zausnico, da vaju napišem ali se pa poberita k vragu.

V podeželskem trgu je doktor Wohl opravil odvetniške posle. Nekega dne je prišel k njemu kmet zaradi pravde. Zlobni sosedje so ga potegnili, da je odvetniku ime dr. Krava in ne Wohl. Tako naj ga tudi imenuje.

Mož je nasledel. Prišel je v pisarno in dejal:

— Dober dan, gospod doktor Krava!

— Slišite, kaj govorite tu? Jaz nisem nobena krava, jaz sem doktor Wohl, razumete?

Kmet se je popraskal za ušesi in dejal: Naj mi oprostito, gospod doktor. Potegnili so me, vra, na jih vzame. Ves sem zmešan. Vedel sem, da go gospod doktor neko govedo, samo nisem ločno vedel katerego...

Španski plemič je potikal na vrata neke podeželske krčme in poprosil za prenočišče.

— Odprite vendar. Jaz sem senor Ramon y Rodriguez y Moncanilla y Cata-pulles y Serena...

— Za koliko ljudi nimamo prostora, je odgovoril krčmar in zaloputnil okno.

Novi naročniki »Večernika«

uživajo takoj ugodnost in dobroto nezgodnega zavarovanja za

10.000 din

čim prejme uprava »Večernika« po položnici na ček. rač. št. 11.409

naročnino od njih vsaj za en mesec naprej.

»Večernik« stane po pošti prejemnik 14 din na mesec.

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Zanimivosti iz letalstva

Brezplačna vožnja z letali za ženske. Ker se je videlo, da se ženske ne vozijo rade z letali kot prometnim sredstvom, verjetno iz nezaupanja v sigurnost take vožnje, zato je dansko društvo za zračni promet po primeru neklih društev iz USA vpeljalo brezplačno vožnjo za ženske v cilju, da bi postala prometna avialicija bolj popularna. Ugodnost za brezplačno vožnjo je veljala od 1.—15. maja letos.

Let brezmotornega letala čez La Manche. Član Londonskega Aerokluba, Steffenson, je preletel 22. aprila z brezmotornim letalom La Manche. Zletel je z angleške obale in se spustil pri Boulogne v Franciji. Letenje je trajalo 3 ure. To je prvo letenje brezmotornega letala čez La Manche.

Najmanjšo letalo na svetu. Nemška industrija je napravila letalo, široko 1,75 m in 1,05 m dolgo. Motor ima 10 konjskih sil. Trajanje letenja je 10 minut, leti lahko samo 10 km daleč v višini 1000 m.

Prepiri med prsti

Prsti na roki so se sprli, kdo izmed njih je najvažnejši.

— Jaz sem najvažnejši, ker sem najmočnejši. Vsem vam se lahko uprem! pravi palec.

— Še važnejši sem jaz!, de kazalec. Kamor jaz pokažem, morate iti vsi ostali.

— Kaj bi tisto, se oglasi sredinec. Jaz sem sredi, pa sem tudi največji. Jaz sem vaš kralj.

— Jaz sem pa ljubimec našega gospodarja. Skrbri zame in me lepo okrašuje, dostavi prstanec.

— In jaz, se nasmehne mali mezinček, jaz krasno dopolnjujem vrsto vas vseh. Kaj bi bila še bolj spretna roka brez mene?

Tedaj se naenkrat začuti ukaz roke: — Pograbite. Vsi prsti hkrati so prišli za predmet in obmolknili.

Zidovski prilimki v Italiji

Italijanska vlada je, kakor poročajo italijanski listi, sesstavila nove zakonske odredbe proti Židom, po katerih se bodo morali med drugim posluževati vsi zopet svojih starih židovskih prilimkov, ki so jih imeli, preden so jih italianizirali. Potomci mešanih zakonov, ki so se arizirali, pa dobe prilimke svojih arljskih mater.

SEDEM VOLČICEV JE UJEL.

Kmet Filip Lazič iz Poljače pri Kninu je v skalovju blizu mesta ujel sedem mladih volčevcev in jih prinesel v Knin. S sekuro v roki se je mož približal jami, kjer je bilo volčje gnezdo. Samica je renčala na pečini, pa si ni upala blizu, ker je bil kmet oborožen. Na okroženem načelstvu je zahteval kmet predpisano nagrado, toda načelnik mu je nudil le 20 din. Kmet je zagrozil, da bo volkove spet spustil v gozd, če ne bo dobil za vsakega predpisanih 50 din.

× Rast rib so pospešili. Angleška sladkovodna biološka zveza je imela te dni občni zbor, na katerem so poročali o velikih uspehih, ki jih imajo s poskusi, kako povečati hitrost rasti rib, posebno postrvi. Pred enim letom so v nekem majhnem angleškem jezeru naredili pregrado. V eno polovico so dnevno metali »kostno moko« t.j. zdrobljene kosti, v drugo polovico pa nič. V prvi polovici so postrvi nverjetno zrastle, v drugi pa veliko bolj počasi. Zanimive poizkuse še nadaljujejo.



Zobni zdravnik: »Jurček, stari tovariš, ali se še spominjaš, kako si ... v šoli vedno sival?

SDOR

Olimpijska slava je najvišji cilj vsakega sportnika

Jutrišnji dan je namenjen manifestaciji olimpijske misli po vsej državi. Olimpijada je danes najvišja sportna konkurenca na svetu, je tihi sen vsakega sportnika. Mladina vsega sveta se bo zbirala na prihodnji olimpijadi v Helsinkih 1940, da se pomeri v bratski, viteški borbi. Narodi, ki se zavedajo važnosti, ki jo v moderni vzgoji mladine igra sistematična, gojeni sport, znajo ceniti pomen te starodavne, ki korenini prav za prav pri starodavnih Grkih, kjer so olimpijske zmagovalce častili kot narodne heroje. To priznanje je treba uspehom mladine dati tudi danes, treba pa jih je tudi podpreti v stremeljih za dosego njihovega cilja: nuditi jim je treba za to potrebna materialna sredstva. Le tako bomo lahko dokumentirali popolno razumevanje pomena modernih olimpijadi, ki se prirejajo vsaka 4 leta, zdaj v tej, zdaj v oni državi. Prireditelji XII. olimpijade so Finci, ki so priznani med vodilnimi narodi sveta, čeprav spa-

dajo med majhne narode. V viteški borbi je to mesto ravno tako dostopno tudi naši mladini. Podpiramo jo s tem, da prispevamo vsak po svojih možnostih za udeležbo naših sportnikov na olimpijadi v Helsinkih. Naša tovarnica na zmagovalnem olimpijskem drugu bo najljubša propaganda za našo mlado državo v tujni, najtežje mednarodne konkurenca pa bodo v letu olimpijskih štiri letih uspešne naše sportnike nekoč tudi za to, da bomo na naših domačih tleh priznali olimpijski ogenj ter v svoji sredini pozdravili brate sportnike iz vsega sveta.

Sportniki nam bodo danes in jutri pokazali sadove dela in trdnosti volje, da vosegi sredine vzgojijo tekmovalce, ki bodo dosegli olimpijsko zrelost, ki je najvišja odlika vsakega sportnika. Pomagajmo jim tudi mi, naj ne bo Mariborčana, ki bi jim odklonil odkup olimpijskega znaka, ki jim velja obenem tudi kot vstopnica k vsem olimpijskim prireditvam v Mariboru.

Spomladanske kolesje dirke

Kasalsko društvo v Mariboru bo priredilo 29. junija in 2. julija na dirkališču na Tezmem velike spomladanske kolesje dirke, za katere poteče rok prijavi 20. junija popoldne. Prijave za dirko sprejema g. Franc Filipič, Maribor, Pobreška cesta 38, prijave brez prijavnine so neveljavne. Pregled konjev bo 28. junija ob pol 13. na dirkališču na Tezmem. Podrobnosti bomo še objavili.

Profesionalne rokoborbe v Mariboru

V soboto se bo pričela v Mariboru velika mednarodna rokoborska prireditelja domačih klubov SSK Maribor in Pekovskega sportnega kluba. Borbe bodo v Gambirnovi dvorani ter bodo trajale 20 dni. Med nameri Zdesić Slavko, eden izmed redkih domačih strokovnjakov te vrste, ki je priznan tudi v tujini, se je obvezal, da bodo nastopili res samo prvovrstni rokoborci.

PUNCEC-MITIC IZLOČENA

Poljski par Bawarowski-Tlozinski je porazil naš par Puncец-Mitić na pariskem turnirju v petih setih s 6:4, 4:6, 4:6, 7:5, 6:3. Igra je bila izredno zanimiva.

HRVATSKA LIGA USTANOVljena

Na seji Hrvatske sportne sloge je bila ustanovljena hrvatska liga, v kateri bodo tekmovali Gradanski, HASK in Concordia iz Zagreba, Hajduk in Split iz Splita, osješka in varaždinska Slavija, HASK iz Sarajeva ter Bačka iz Subotice. Tekmovanje se bo pričelo 13. avgusta. Prihodnje leto bo v ligi samo 8 klubov.

ZMAGA FLORIJANOVE, PORAZ KOVAČEVE

Na pariskem turnirju je Florijanova premagala Francozojo Merello s 6:4, 6:3, njena rojakinja Horner pa je v tolažilnem semifinalu porazila Kovačev s 6:4, 6:3.

VOZNA KOLESAJEV NA PREKMURSKI TEDEEN

Razen dirkačev, ki bodo 18. junija startali v veliki olimpijski kolesarski dirki iz Maribora v Mursko Soboto, se bodo odpravili na Prekmurjski teden kolesarji še v dveh skupinah v obliki prijetnega kolesarskega izleta. Vozili bodo po isti progi kakor dirkači, etape proge in postanke pa bodo določili vodje vožnje po dogovoru z dirkači.

Prva skupina bo odšla s Trga svobode

Sokolstvo

Sokoli, na župni zlet v Mursko Soboto!

Dežela kneza Kocija kliče! V nedeljo, 18. t. m. v Mursko Soboto! Najsevernejša pokrajina, kjer se stika tromeja, proslavlja 20 let svobode. Sokolstvo se zbere na svojem župnem zletu, ki bo na stadionu sportnega kluba Mure, sredi senčnih gozdov. V bližini je kopališče.

Program bo lep. Podrobnosti so razvidne iz "Sporočila Prekmurjskega teden". Po nastopu v nedeljo bo ljudska veselica. Sodelovalce bodo vojaška godba iz Varaždana, središka sokojska godba in gasilska godba iz Murske Sobotice.

Za župni zlet je dovoljena na železniških železnih vozovnih. Na železniški postaji kupite polovične vozne listke in zahtevajte tiskovino K 14, ki jo pri odhodu iz Murske Sobotice dajte na postaji žigovati, še prej pa jo morate dati potrditi na zlešču.

Posebni vlak bo vozil iz Maribora ob 4. zjutraj. Vozni red preverjate na domači postaji. — Prihod v Mursko Soboto ob 7.30. Odhod posebnega vlaka iz Murske Sobotice ob 20. Obiščite ob tej priliki "Prekmurjski teden" in Sokolsko razstavo v Trgovskem domu.

NA ZLET V MURSKO SOBOTO!

Pozivamo vse članstvo in naraščajo, da se udeležijo župnega zleta v Murski Soboti

v soboto, 17. junija, ob 15.30 s prihodom v Mursko Soboto ob 20., druga pa v nedeljo, ob 4. s prihodom v Mursko Soboto ob 9. Obje skupini se bosta udeležili propagandne vožnje skozi M. Soboto 18. junija ob 11. uri. Povratek iz M. Sobotice bo po skupinah po dogovoru, ravno tako bo potovalna ruta za povratek poljubna.

Prijave za vožnjo sprejemajo posamezni kolesarski klubi za svoje članke, za ostale pa neposredna podružnica JTK, Trg svobode-grad, najkasneje do 15. junija.

SLOVAKI NE BODO PRISLI V ZAGREB
JNS je zabranil odigranje reprezentativne bogosvetne tekme, ki jo je hotel odigrati ZNP s slovaško reprezentanco ZNP, je bil kljub temu trdno odločen, to tekmo odigrati. V zadnjem hipu pa je prišla odpoved od strani Slovaki, ki so javili, da predlaganega termina ne morejo sprejeti.

ZAGREBSKA OBČINA ZA SPORT

Zagrebska mestna občina je darovala sportnim organizacijam okoli 100.000 din podpore. Da bi se ta res uporabila za napredek sporta v Zagrebu, je krajevni olimpijski odbor sklical sejo, na kateri bodo delegati klubov predložili svoje zahteve.

s SK Železničar bo gostoval jutri v Cakovcu proti CSK, atletci pa bodo startali tudi na meeningu VSK v Varaždinu.

s Darila za propagandno olimpijsko kolesarsko dirko pod pokroviteljstvom mariborskega odseka JTK dne 18. junija — razpis smo že objavili — so darovali: 2 častni darila trdnika Sport-Dijak ter po eno Turing klub ter Prekmurjski teden.

s Table-tenis turnir med SK Celje in SK Jugoslavijo bo v Celju v nedeljo ob pol 9. v letovalnici okoliške šole v okviru olimpijskega sporeda.

s Medmestno tekmo Zagreb—Dunaj, določeno za 25. junij v Zagrebu, je JNS prepovedal, nakar jo je zabranila dunajski reprezentanci tudi nemška zveza. Sedaj so Dunajčani povabili Zagrebčane na sodelovanje na proslavi v Celovcu, 27. junija kjer bo zagrebška enajstotnica nastopila proti dunajski, ker je vabilo sprejela.

s Boksaški dvoboj James Braddock—Tommy Farr bo 5. julija v Londonu.

s Radi nedavnega incidenta na neki tekmi je vlada Češko-moravskega protektorata zabranila v Pragi vse tekme do junija.

s SK Gradjanski (Čakovec) je premagal SK Lendava z 10:2.

v nedeljo 18. junija, v proslavo 20-letnice svobode Prekmurja.

Posebni vlak odhaja iz Maribora ob 4. uri zjutraj, vrača se iz Murske Sobotice ob 20. uri.

Za članke Sokola z legitimacijo velja ¼, za nečlane polovična voznja. Člani-ico, kupijo na postaji polovični vozni listek in obrazec K-14 (skupaj din 19.50). Nečlani pa cel vozni listek in obrazec K-13 (skupaj din 37.—). Za povratek si prekrbite v zletni pisarni v Murski Soboti potrdilo udeležbe, ki velja za brezplačen povratek. Za povratek veljajo vozne ugodnosti do 22. junija 1939.

I Sokolsko društvo Maribor I. poziva vse brate in sestre, ki se nameravajo udeležiti zleta v Solfiji, da se obvezno prijavijo pri bratu načelniku najkasneje do torka 20. t. m. do 20. ure. Obenem s prijavo je vročiti pravilno potrjeno sokolsko legitimacijo ter din 25.— za naraščaj, din 55.— za telovadce in din 70.— za netelovadce. Poleg tega lahko vplača vsakdo še do din 300.— za osebne stroške. Stroške za vožnjo niso vsakdo sam. Legitimacije morajo biti potrjene od župnega načelnika v Murski Soboti.

Iz Celjske kronike

c Notileo glede pobiranja gledališkega dinarja, ki je bila že pred časom napisana, pa ne objavlja, je večerjarski skrat pomotoma vrnil v našo rubriko. Gledališki dinar se v Celju ne pobira več.

Na drž. realni gimnaziji v Celju je bil nižji tečajni izpit od 9. do 15. t. m. K izpitu se je prijavilo skupaj 174 učencev in učenec. Nižnjega tečajnega izpita je bilo na podlagi člena 2. pravilnika o nižjih tečajnih izpitiš oprosenih 48 učencev in 22 učenec. Od 104 učencev in učenec, ki so delali nižji tečajni izpit, je nižji tečajni izpit izdalo 61 učencev in 31 učenec. Eden učenec je med izpitiš odstopil, po pravni izpit ima 10 učencev in dvoje učenec padel ni nihče.

V vsi tečajni izpit na drž. realni gimnaziji v Celju se je pričel pod predsedstvom direktorja zavoda g. Mravljaka 12. t. m. in bo trajal do 23. t. m. — Sprejemni izpiti na zavodu bodo 24. in 25. t. m. Zaradi evidencije naj pridejo po možnosti k izpitu 24. t. m. učenec, ki se nameravajo jeseni vpisati na klasične vzpolednice, 26. t. m. pa ostali.

Na prog. Celje—Sv. Peter pod Sv. gorami vozi celjski mestni avtobus sedaj skozi Slivnico in Loko pri Zsmu, ker je most v Sodi v pri Mestnjem zavodu popravil uradno zaprt. Gas odhoda avtobusa in prihoda v Celje ostane neizpremenjen.

e Nova grobova: Na Okopih je umrla v visoki starosti 89 let vdova po čevljarju g. Ivana Zduškovca, tašča mestnega uradnika in vodje mestnega pogrebneža zavoda g. Antonia Zupančiča. Pogreb bo danes ob 18. izpraviš na mestnem pokopališču. — V Trnovljah pri Celju je umrl 78 letni preučitelj Martin Kompolšek.

c Zdravniško dežurno službo za člane OUZD v Celju bo imel v nedeljo, 18. t. m. g. dr. Drago Hočvar, Kolenčeva 3.

e Nočno lekarniško službo ima od 17. do 23. t. m. lekarna "Pri križu".

e Mestni park je Opleševalno društvo tudi letno lepo uredilo. Cvetlične gredice so prav čedne, tudi pota so v dobrem stanju.

Na delo za skupno bodočnost

Kreit Vladimir.

Danes ni čas, da bi razpravljali o omejenosti slovenskega ozemlja in iskali krivice, da ob osvoboditvi niso bile vse naše težnje uresničene. Veliki narodi imajo vsestranske pogoje za ugodni razvoj narodnih in gospodarskih priifk, za ustvaritev čimbolj samostojnega in neodvisnega državnega življenja. Majhni narodi pogrešajo to ugodnost in se morajo izživljati v tesnejšem okviru.

Vsi maloštevilni narodi bi morali zato zbrati vse konstruktivne sile za čim krepkejšo odpornost. Tega se odgovorni na političnih vrhovih še danes premalo zavedajo; smatrajo, da je strankarsko — osebno delo več vredno, kakor pa skrb za narod in državo.

Lani je prišlo malo več življenja k nam. Ljudstvo, mladi rod in tudi poedini politiki so se oglašili, vsi so zahtevali komunalizacijo priifk. Vrstili so se članki poslovnih, govori in razgovori, vse v znamenju zdrave preudovitve.

Razumljivo je, da preokret na boljše ni tako lahek. Prav zaradi tega moramo

zastaviti vse sile, da bomo čimprej prišli do razmer srečnejše bodočnosti. Vsak je dolžan, da pri tem delu pomaga, najbolj pa je poklican k temu mlajši rod, ki se dobro zaveda, da se majhni narodi ne smejo igrati z narodno in državno usodo, nego skrbeti za krepko državno moč in narodno blagostanje. Graščiki, ki so smatrali, da je strankarstvo in njegov pripadnik več, kakor pa zahteva ljudstva, ki so gojili med nami mržnjo, sovražstvo in vršili gospodarski pritisk na političnega naprotnika, ki so z objubami in neresnicno zapelevali narod, morajo biti pri tem delu izključeni. Ljudstvo se je po tolikih letih njihovega brezplodnega dela že naveličalo.

Ob spominu na 150 letnico francoske revolucije naj bi se njenege gesla svoboda, enakost in bratstvo, oprleli vsi iskreni Južni Slovani od Triglava do Črnege morja. Zmaga teh načel bi pomenila vstajenje močne in nepremagljive Velike Jugoslavije.

c Zlet v Solfiji. Priglasenci za zlet v Solfijo se naj javijo te dni v pisarni Sokolomatič in plačajo na račun stroškov 200 din. Naraščaj plača samo 150 din. Obenem s plačilom naj vsakdo odda legitimacijo, če je nima, naj prinese sliko, da se sokolska legitimacija izstavi. Prijave se sprejemajo do vseheta 12. t. m. v tajnistvu vsak dan od 18. do 19. ure.

e Noveška, 48 letna žena idarja Blatnik Marija na Polzeli je padla doma na dvorišču in si zlomila desno roko v zapetju. — 5 letnega sina trgovca Rudolfa Magdalena v Vrhomu pri Radečah je neki kolekar v Vrhomu na cesti povozil in mu zlomil desno ključnico. — 14 letna hči posestnika Ksenija Krasovec je šla po leštvu na čišnjo. Padla je z leštvu in si zlomila desno roko v zapetju. — 53 letnega posestnika Potočnik Franca iz Zabučkove pri Grižah je udarilo ope od voza in ga hudo poškodovalo po kolku. — 33 letni poštni služilec Ivan Knez iz Zg. Hradnje je padel v Gaberju s kolesa in dobil poškodbe po glavi. — 80 letnemu delavcu Karlu Bričiju iz Ledine pri Sevnici je padel v kamolomni kamen na desno nogo in mu pretrgal kite. — Vsi poškodovanci se zdravijo v celjski bolnišnici.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 cent; najmanjša pristojbina na en oglas je 10 cent. Društvo oddane le te oddane, ki so objavljene v isti številki. Najmanjši tiskovni čas je 10 dni. Delež tiskovne besede se računava dnevno. Oglasni strošek se plačuje ob prejemu oglasov. Znesek za male oglase se plačuje takoj ob oddaji, oziroma se v vsotni ali vnesu oglasov in naročilo ali pa na polni polotoni se čakovni račun št. 11.009. Za vsa članice odzema zlešč malih oglasov se mora oddati znesek za 7 dni.

Razno

VSAKI OSEBI

— družini — tudi stalni zašlužek «Mara» Maribor, Orožarova 6; Celje, Slomskov trg 1. Pletilnica — Raznošiljavnica. 1803

POSTELJNE ODEJE

res močne, prešite, izvoljeno posteljno perilo, pernice zglavnice, madrace, puh. preje, ineti. Najboljše pri A. Stuh. specialna trgovina za izdelovanje posteljnih odel. — Sioina ulica 5. 2274

SPALNICE, JEDILNICE, KU-

HINJE

vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelaval dobite v zaboji pohištva. Aleksandrova c. 48. 4311-1

VELIKO KOLICINO

normalnih kos iz prvovrstnega jekla po din 15.— in 20.— prodaja trdnika Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 4. 5411-1

HALO, IZLETNIKI!

Prevezla sem znano restavracija Posti na Bistrici, mudim prisila ljutomerska, pekrška vina, pivu in sodici, cvrtje piške vsako nedeljo koncert. Vabi Roza Zamuda. 5399-1

KOPALNE OBLEKE

dobite pri pletilnici «Mara», Koroska 26. 5370-1

ZIDNA OPEKA

se dobi. Opekarna Pirc, info. Matije Betnarska 1. 5386-1

MESNICO ALI GOSTILNO

vzame v najem zakonski par brez otrok. Ceni, poudarba na pravo lista pod «Plačam na preje». 5458-1

POLICANSKI PESEK

vseh vrst. prvovrsten, razpisni, na amer. ceni. Franko vagon ali franko dom Savski Raiko, avtopodjetnik. Poljane. 5468-1

GOSTILNA KREN

(Klemenčak) 5664-1

TRAJNI KODRI

trajni in lepi, samo v salonu Kocpek-Bajt, Cankarjeva. 5456-1

ZIDAJ POCENI!

Vsa v stroko spadajoča stavbena dela, načrtje, nproracune, izolacije vlažnih prostorov in iz izvršile solidno in po zmerni ceni. Zaloza strelne zarezane opeke, strelne lenpenki in izolirne plošče ter vsi asfaltni prolevozi za stavbe. Stavbeno podjetje M. Stuh. Ormož, informacije Maribor, Stritarjeva 17. 5552-1

HALO! HALO!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril mizarsko delavnico na Puški cesti št. 2. Se priporočam za vsa mizarska dela po najnižji ceni in solidni izdelavi. Vsemlak Simon, mizarski mojster. 5559-1

VINOTOC

Klemenčič Sv. Peter, 8 Din. Rizinje. 5660-1



Najbolj varna naložba denarja,

ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo -- Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Hranilnica dravske banovine Maribor

Centrala Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke in Slovenske ulice

Podružnica Celje

nasproti pošti, prej Južnoštajerske hranilnice

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

STARINSKE KNJIGE
in papirje v vseh jezikih kupim. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Antikvariat« 5556-1

POZORI!
Kdor krivično obreže, odvrže stranke, bomo sodniško postopali. Glavni, Vodnikova 28, Studenec, Maribor. 5498-1

Učiteljska družina
SPREJME DEKLINE
v oskrbo. Cankarjeva 1-11. 5571-1

Gostilna Hartberger. Studenci, vabi na
DOMACO VRT. VESELICO
v nedeljo, dne 18. junija 1939. Za izvršno zabavo jamči originalna pohorska godba. Dobar prigrizek in pristna kapljica priskrbljena. Začetek ob 15. (3.) uri. Vstop prost. 5505-1

DOBER RIZLING
od pet litrov dalje pri Halbirih, Kalvarska 2 5471-1

KOPALNE OBLEKE
trpežnih barv, najnovjših modelov se po meri izdelujejo v 6. urah. Dobe se pa tudi v veliki izbiri pri »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24. 5506-1

»LUNA«-STEZNIKI
higijenski brez ribje kosti in gumija se po meri izdelujejo v 6. urah. Tudi najnovjši modri v veliki izbiri pri »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24. 5507-1

ULIČNI LOKAL
z izlozbo takoj oddam. Milinska 8, frizer. 5527-1

VINA ZA VSE PRILIKE
izvršne kvalitete. Vam nudimo navedene Semica »Plazinski dvor«, Kneza Kocića ulica 5, (Tattenbachova). 5530-1

Za kopel

Kopalni kopalni model 1939

Ribana Hollywood Merkur

tri imena za dober okus!

Obalne garniture, kopalne čepice, pasove, čevlje in torbice, otroške in moške kopalne hlače ter kopalne obleke

v največji izbiri pri

C. Büdefeldt
Gospodarska ul. 4-6

Posesti

VOGALNO STAVBIŠČE
(600 m²) proda Klanček. Studenci, Obročna c. 87. 5536-2

Se priporoča

HIŠA NA PRODAJ.
vprašati Stražunska ulica št. 13, Pobrežje. Cena 48.000 dinarjev. 5456-2

ENOPADSTRONA DOBIČKANOSNA HIŠA
se proda pod lastno ceno. Dobal, Ruška cesta 13. 5459-2

STAVBENE PARCELE
pocen na prodaj. Maribor, Tezno, Ptujška cesta 87. 5052-2

HIŠO
z dobro izlozbo trgovino in gostilno prodam. Naslov v upravi. 5460-2

Novo ENODRUŽINSKO HIŠO
s parcelo prodam. Sp. Dobrava 188 pri Mariboru. 5463-2

OSEM PARCEL NAPRODAJ
— Bolenkova 3. Nova vas. 5464-2

Kupim HIŠICO Z VRTOM
ali

MALO POSESTVO
v bližini Maribora, do 35.000 din. Ponudbe z natančnim opisom na Drenik, Braslovče. 5470-2

Dobrodošla GOSTILNA V MESTU MARIBORU.

najboljša pozicija za daljinsko gostilno, s hišo se proda, ponudbe na upravo lista pod »Dobra gostilna«. 5472-2

Prodaj GOSPODARSKO POSLOPJE
— dve sobi, drvarnica in vrt — za 13 tisoč dinarjev. Jurčičeva 6 — Tezno. 5563-2

Prodaj ENOSTANOVANJSKO HIŠO
in dve parceli. Potrebna kotovina je 2000 din. Zg. Radvanje, Hostejeva ulica 25. 5550-2

Dobrodošla delikatesna trgovina v centru. Novozgradba, 2 stanovanji, vrt. Studenci. 72.000. Trgovska hiša, prometna točka, 8 stanovanji, 2 lokala. 240.000. Krasna dvostanovniška vila, velik vrt, 220.000. Dobričkanosno posestvo, 30 orolov blizu mesta, hiša, 3 sobe, 115.000. Posredovalnica »Ravida«, Maribor, Gosposka 28. 5557-2

HIŠA Z VRTOM
se proda. Zg. Radvanje, Hostejeva ulica 68. 5553-2

Vrt 579 m² pri Parku 35.000; 4 SOBNO NOVOZGRADBO blizu parka, center, 190.000, prodam. Ponudbe pod »Gostilna« upravi »Večernika«. 5536-2

HIŠA NA POBREŽJU
na Aleksandrovi cesti, gospodarsko poslopije in 376 m² zemlje se proda. Sposobno za vrtnarje. Vprašati pri Rokko, Maribor. Ulica Kneza Kocića 18/1. 5546-2

STAVBIŠČE
v Tomšičevem drevovedu prodam. Vprašati: Kačič, Vrazova 9. 5490-2

HIŠICA
se proda. Kososkeza ulica 47. 5496-2

NOVO ZIDANO HIŠO
tik mesta, pripravno za obrtnika, upokojenca ali uradnika prodam. Cena din 88.000,—. Vprašati: Milinska 10, dvo-rličje. 5499-2

Prodaj HIŠA
ob cesti, deset minut od kolodvorja, letni donos 9000 din. Naslov v upravi »Večernika« — Celje. 5576-2

HIŠA S TOČILNICO
na prodaj. Naslov v upravi lista. 5577-2

ENODRUŽINSKO HIŠA
z lepim vrtom na prodaj, zmerena cena, Stanko Vrazova 20, Pobrežje. 5503-2

HIŠA
2 sobi, kuhinja, vrt, na prodaj. Pobrežje. Špessovo selo, Zupančičeva ulica 5. 5508-2

LEPA HIŠA
z vsemi pritlikinami ter lepim vrtom s sadjem se po ugodni ceni proda. Nova ulica 3, Pobrežje. 5521-2

POLOVICO MANIŠE HIŠE
sredi Maribora prodam takol. Stanovanje, lokal. Milinska 8, frizer. 5529-2

Prodaj

Prodaj se tritonski TOVORNI AVTO »FORD«
v dobrem stanju z novo pnevmatik 32X6, — Naslov v upravi. 5469-4

Lep šivalni stroj »SINGER«
na prodaj. Kežarjeva 26. 5567-4

Vsak naročnik »Večernika«, ki je poravnal naročnino do 14 dni pred neizgodo, je zavarovan za

din

10.000

GREM ŠIVAT NA DOM
dnevno za 20 din. Naslov v upravi lista. 5566-4

MOŠKA SUKNJA
iz črnega lista in riavi čevlji, vse za večjo postavko na prodaj. Vošnjakova 20, vrata 5. 5558-4

Moderni SPALNICA IN KUHINJA
nova, poceni na prodaj. Mizarstvo, Miklošičeva 6. 5533-4

Skoraj nova, štirilistna, tročlana KROMATICA HARMONIKA
se poceni proda. Kettejeva 23. 5541-4

Rabljeno KUHINJSKO POHIŠTVO
pocen na prodaj. Kežarjeva ulica 14/1. nadst. desno. 5491-4

NA PRODAJ!
Motorno kolo, 200 cm³, v najlepšem redu. Naslov v upravi 5493-4

Prodaj se globok OTROŠKI VOZIČEK.
Zrkovska 35 — Pobrežje. 5573-4

Prodaj dobro MOTORNKO KOLO BSA
Vpraša se Ptujška cesta 130, Tezno. 5500-4

MIZARJI!
Suhe hrastove deske, različne dimenzije — 7 m³ — in smrekove, bukovne, orehove. — Istotam kopalna banja in peč, različne pile, pumpe, sesalke, črpalke (Speisepumpe) na prodaj. Ponudbe na upravo pod »Radi smrti«. 5580-4

Prodaj novo KLAVIRSKO HARMONIKO
Vinarije št. 6. 5515-4

STARO POHIŠTVO
soba in kuhinjsko, se proda. Sodna 14/III. vrata 10. 5518-4

Prodaj novo MOŠKO KOLO
znatke Peugeot, Jeršovškova c. 83. 5519-4

Malorabljeno KUHINJSKO OPREMO
prodaj za polovico ceno. Belak, Frankopanova 23. 5523-4

Prodaj globok OTROŠKI VOZIČEK
po zelo nizki ceni. Kalohova ulica 23, Studenci. 5526-4

Kupim

Kupim dobro ohranjen **BENCINSKI MOTOR**
3-4 HP. Naslov v upravi. 5484-3

Naročajte blago po pošti!

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bal naročiti blago po pošti?

Ako blago, ki ga vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica

Kastner & Ofner

Zagreb, Ilica 4 in 6

Depzli: Zagreb II., poštni predj

HRANILNE KNJIŽICE

Mestne hranilnice Maribor, večje in manjše vloge, kupim proti takojšnji gotovini, Naslov v upravi. 5578-3

STANOVANJE
soba in kuhinja se odda v najem. Studenci, Ciril-Metodova ulica 15. 5545-5

DVOSOBNO STANOVANJE
z vrtom v novi hiši. Pobrežje, Aleksandrova 123, ugodno prodam. 5548-5

SOBA IN KUHINJA
sončna, parketirana, in novo očistena, v centru se odda dvema osebam brez otrok 1. julija. Naslov v upravi »Večernika«. 5492-5

SOBA IN KUHINJA.
Zrkovska 35 — Pobrežje. 5574-5

SOBA IN KUHINJA
se odda takol. Vprašati: Taborska 9. 5575-5

Odda se ENOSOBNO STANOVANJE
s pritlikinami in vrtom s 1. julijem. Vprašati v bifeju Betnavska cesta 23. 5583-5

DVOSOBNO STANOVANJE
oddano 1. julija mladi stranki. Razlagova 11. 5513-5

SOBA IN KUHINJA
se odda s vrtom julijem. Vprašati v trgovini Nudi. Makarjeva ulica, Studenci. 5522-5

Stanovanje išče

Išče se **STIRISOBNO STANOVANJE**
v novi stavbi, pri parku ali v vilski četrti, z velikimi sončnimi prostori, z vsem komfortom. Ena soba s posebnim vzhodom! Ponudbe na upravo pod »Dobro plačnike«. 5461-6

ZAKONSKI PAR-
brez otrok išče enosobno stanovanje s pritlikinami, po možnosti v mestu ali bližini. Ponudbe pod »Državni nameščene« na upravo. 5481-6

Eno- ali dvosobno STANOVANJE
na levem bregu Drave se s 1. julijem 1939. Ponudbe pod »Pročlanska družina« na upravo. 5517-6

Volna za poletje

Novo dospela

volna za čipke — **Borde**

Claudia

za najtanjše čipkaste bluze

Bombaž

Start, Suvretie

za poletne in dirndl jopice

Volna za kopalne obleke

Nalade, Alfwetter, Mafo'a

ne vpija vode in je tudi morská voda ne pokvari

Navodila v trgovini

C. Büdefeldt

Gospodarska ul. 4-6

Domanjko Miroslav, špecerijska in delikatesna trgovina

Murska Sobota

Največjo izbiro

Vse krojaške potrebščine!

Velika odprodaja ostankov po polovični ceni!

češkega in angleškega blaga za damske in moške obleke, kostume, letne plašče, oficirske in železniške uniforme po najnižjih cenah dobite samo v specialni trgovini sukna

Češkem magazinu
Maribor pri glavni policiji**Kdor hoče imeti odgovor na vprašanja glede malih oglasov in drugih obvestil, naj priloži 3- din v znakah. Na vprašanja brez priloženih 3- din v znakah uprava ne odgovarja****Soba odda**Oddam **OPREMLJENO SOBO**

s posebnim vzhodom, centrom, za eno ali dve osebi, event. zajtrk. Vprašati hišnik. Krokova 16. 5462-7

SOSTANOVALCA ali SOSTANOVALKO

sprejem v sobo. Koroška cesta 63. 5466-7

Sprejem **DVA GOSPODA**

na stanovanje in hrano, 85 din tedensko. Zolgerjeva ulica 9. Župevc. 5487-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM

oddam takol. Stritarjeva 5, vprašati pri čevljarju. 5549-7

GOSPODIČNO

vzajem na stanovanje. Kobiljska 11. Lorber. 5533-7

Velika **PRAZNA SOBA**

se odda. Krčevina. Aleksandrova 7. Špecerija. 5538-7

V sredini mesta oddam takol

prazno ali opremljeno

SOBO S PREDSOBO

in s posebnim vzhodom. Naslov v upravi lista. 5539-7

OPREMLJENA SOBA

se odda dvema gospodoma z zajtrkom. Frankopanova ulica 8/L. vrata 10. 5540-7

VDOVA

sprejme dve gospodiči kot sostanovalki. Račeva ulica 1. 5544-7

BOLJŠI GOSPOD

ali gospodična se sprejme v prazno ali opremljeno sobo. Sodna ulica 2/L. 5495-7

IŠČEM GOSPODA

na čedno stanovanje in hrano. Koroška 74. 5501-7

ODDAM SOBO IN KUHNJO

Študenti, Cankarjeva 5. 5570-7

Takol se sprejme **GOSPOD**

na stanovanje, poseben vhod. Jenkova ulica 5. 5514-7

Službo dobi**SPOSODEN ZASTOPNIK**

za Slovenijo se išče. Pismene ponudbe z referencami pošljite na Konopljata, Zagreb. Trenkova 5. 5450-9

POMOŽNO MOČ za krojaštvo sprejemmo takol. Sodna ul. 1/L. 5512-9**TRGOVSKEGA POTNIKA** ki obiskuje trgovce za glavni predmet ali len nostranski zaslužek, kar je odvisno od njegovega truda, išče (tovar). Potniki z lastnim avtomobilom imajo prednost. Obrnite se do portirja hotela »Zamorca« v nedeljo. 5516-9**2 KOLARSKA POMOČNIKA** sprejme kolarstvo Slavko Kravonja. Maribor. Aleksandrova 19. 5528-9**SOBARICA** za letoviske, mlado, snažno in veselo narave, se išče za takol. Predstaviti se pri portirju hotela »Zamorca«, osebnost. 5531-9**Službo išče****KROJAŠKI POMOČNIK** s strojem išče stalno mesto. Naslov v upravi »Večernika« 5494-10**Zgubljeno****IZGUBIL** se je telovnik v Betnavski. Fochovi. Tržaški ali Nasipni ulici. Pošteni najditelji se naproša, da ga proti nagradi odda na stražnici v Frankopanovi ulici 27. 5561-11**Dopisi****VDOVEC**

s stalno službo z otroki želi znanja z vdovo ali gospodično 34. do 45. let z nekaj prihranki. Tovarniške delavke, življe in služkinje imajo prednost. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Mirni zakone«. 5483-12

ZELEZNIČAR

ločen, ne po lastni krivdi, star 38 let, želi znanja z žensko, ki ima kakšno premoženje. Ponudbe na upravo pod »Mirna vest«. 5534-12

Pouk**SEDMOŠOLEC**

nudi instrukcije v vseh učnih predmetih. Naslov v upravi »Večernika«. 5520-13

Spomnite se CMDI**Plačilnega natakarja**

srednjih let, zelo spretnega z znanjem jezikov, dobrimi referencami brez kavcije, pomožno sobarico mlajšo, parico in začelico za pisarno z znanjem nemščine, katere ne reflektira na visoko plačo pač pa na več prostosti. Ponudbe s sliko na upravo hotela Esplanade Crkvenica. 5568

Najboljše**kosovno****apno**

Apnenice Ant. Birolla, Kresnice

pisarna: Ant. Birolla, Ljubljana,

Dalmatinova ulica 10

Zahvala

Za tolažilna sožalja ob bridki izgubi našega ljubega āteka, gospoda

Antona A. Holza

sodnega oficijala

izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo. Prav pristrčna hvala tudi vsem številnim darovalcem cvetja in vsem, ki so draga pokojnika v tako veliki kem številu spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Ohranimo mu svetel spomin!

Maribor, 17. junija 1939.

Zalujoča rodbina Holz-eva.

Kolesa**Radio-****aparati****Železnina****NEMEC JANEZ MUR. SOBOTA**Strokovna radiodelavnica
Polnjenje akumulatorjev
Ključavnikarska delavnica**Zlato in srebro,**

briljante, zastavljane listke

išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15.

DVOKOLESA

NABAVNE

RADIO STARKEL

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

NABAVNE

HOTEL Učka
na obali morja v omišalskem zalivu.
HOTEL ima 30 lepo urejenih sob, Popolna oskrba s sobo dnevno dia 60° — za osebo, 10% popusta za pred in po sezoni. Za obilen obisk se priporočata lastnika hotela Albaneže — Antončič 4283**Kukel Karel, modno krojaštvo**

izdelovalnica vseh vrst damskih in moških plašev ter hubertusa in mikadov 5443

Murska Sobota**Automobilisti!**

Standard Vacuum bencin - olje

guma

električna zračna črpalka

ŠTIVAN ERNEST

tehnična trgovina, M. SOBOTA, Glavni trg

Zaloga motornih, koles, koles,

šivalnih in pisalnih strojev,

radio aparatov, fotografski

material itd.

Nizke cene Velika izbira

Strokovna poštežba

L. FRIM, MURSKA SOBOTA

trgovina z železnino, tehničnimi potrebščinami

in gospodarskimi stroji 5439

Samoprodaja: »Zephir« peči, »SKF« ležajev

»Bik«, poljskih strojev

5440

Moške obleke, hubertuse,

ženske plašče (mantle), no-

gavice, moško in žensko

perilo itd., naiceneje pri

Preissu Adolfu

Murska Sobota, naspr. pošti

OBLEK**Kreditna banka d. d. v Murški Soboti**

obavlja vse bančne posle

Ozdravite uživajte,

rešite se revme in sličnih nadlog

v Varaždinskih Toplicah. Eden dan Vas stane z vsemi

pristojbinami in kopeljo okoli din 65.—, za državne

uradnike in upokojene še ceneje. Prospekte pošlila

uprava kopališča

Varaždinske Toplice

Obiskovalcem »Prekmurskega tedna« nudim

dnevna sveže pecivo,

torte vseh vrst, sladoled, led, kavo

SIDONIJA PAUKO, MUR. SOBOTA

Aleksandrova 18 Paviljon št. 43, 44, 45

Zahvala

vsem darovalcem prelepih šopkov ter vsem, ki so nam

na kateri koli način izrazili sožalje v tem težkem času,

ko naša je zapustila naša dobra soproga, leta itd., gospa

Marija Schlamberger

Posebno pa smo dolžni zahvalo vsem, ki so jo

spremlili k večnemu počitku, ter vsem ostalim, ki so

kljub neugodnemu vremenu vzdržali do konca.

Pokoj njeni od trpljenja izmučeni duši.

Zalujoča rodbina

Širite „Večernik“

POSOJILNICA NARODNI DOM V MARIBORU

NARODNI DOM

Z. Z. O. J.

TELEFON

Deležna glavnica nad 600.000 din, lastne rezerve 11 milijonov din, hranilne vloge 56 milijonov din.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3—5%.

Daje posojila na vkupnjo in na menice pod najugodnejšimi pogoji.

Najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru — Vse hranilne vloge so proste in se izplačujejo neomejeno!

Halo!

Poskusite in prepričali se boste, da so mesni izdelki in mesne konzerve, ki jih izdeluje in priporoča

JOS. BENKO

Tovarna mesnih izdelkov in konzerv
MURSKA SOBOTA - Telefon šte. 8

res okusni in prvovrstni.

Cene so konkurenčne, postreženi boste vedno solidno!

Prodajalne:

Maribor, Glavni trg 16

Maribor, Aleksandrova 19

Gornja Radgona

Priporoča se tovarna perila,

ŠIFTAR LUDVIK

MURSKA SOBOTA



Tovarna kemičnih izdelkov v Hrasniku d. d.

proizvaja in dobavlja za
kmetijske svrhe sledeče:

Rudninski superfosfat 16% in 18%

Kostni superfosfat 18/19%

Fosfatno žilindro 6/10/18%

Mešano gnojilo KAS

Apnena gnojila

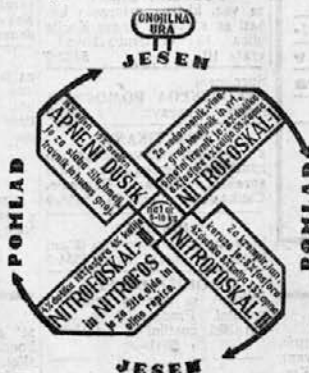
Klajno apno za živino

Zaščitna sredstva za rastline itd.

Vzorci izdelkov so razstavljeni na Prekmurskem tednu

Natančnejša pojasnila se dobe pri tovarniški upravi
v Hrasniku — telefon šte. 2

Oglejte si...



na razstavi poučne slike o
gnojilju z umetnimi gnojili

TVORNICA ZA DUŠIK D. D. RUŠE

Pozor!

original. francoska
KOLESA

imamo na zalogi

Kademas 7.

Maribor - Melle
Kraljevića Marka 13 4281

Pasetite Grajski kino

v Murski Soboti
v Gradu

Cenjeno občinstvo!

Izkoristite priliko v teh dneh in obiščite mojo modno in
manufakturno trgovino. Na zalogi imam vedno an-
gleške kamgarne, damsko modno blago, kombineze, srajce,
torbice, klobuke ter vso ostalo galanterijsko in kratko blago.
Po znižanih cenah dobite od 17. do 28. junija v solidni trgovini

VINKO KLEPEC

Murska Sobotla

Aleksandrova 18

NADAI JOŽEF

vinogradništvo -- veletrgovina

MURSKA SOBOTA

Velika izbira sortiranih vin iz ljutomerske in jeruzalemske provenience.

Telefon št. 30

Brzjaviti: Nadai, Murska Sobotla